

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwellu Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

Fframwaith Cymwyseddau GIG Cymru i Nyrsys sy'n gweithio mewn Ymarfer Cyffredinol

Crynodeb

Cyflwyniad

Ar hyn o bryd, nid oes fframwaith neu safonau a gytunwyd ar lefel genedlaethol ar gyfer nyrsio mewn ymarfer cyffredinol yng Nghymru, er bod nyrsys ymarfer cyffredinol yn chwarae rhan allweddol wrth ddarparu gofal sylfaenol i'r boblogaeth gofrestredig. Comisiynwyd y Fframwaith hwn ar gyfer Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol gan AaGIC i lywio a hybu'r gwaith o recriwtio a datblygu nyrsys cofrestredig sy'n gweithio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol yng Nghymru.

Pwrrpas

Pwrrpas y Fframwaith Cymwyseddau hwn i Nyrsys sy'n gweithio mewn Ymarfer Cyffredinol yng Nghymru yw darparu cysondeb, strwythur, canllawiau a chyfarwyddyd i nyrsys cofrestredig a chyflogwyr mewn perthynas â rolau, sgiliau a chymwyseddau, fel y gellir sicrhau'r safonau uchaf mewn ymarfer nyrsio ar bob lefel yn y cymysgedd sgiliau sydd o fewn tîm y practis. Mae tair rhan i'r fframwaith hwn:

Rhan Un: Amlinelliad o nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol yng Nghymru

Rhan Dau: Disgrifiad a diffiniadau o rolau nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol

Rhan Tri: Y Fframwaith Cymwyseddau ar gyfer Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol, mewn 4 adran, i'w dewis yn ôl yr hyn sy'n berthnasol:

- a. Cymwyseddau sylfaenol i nyrsys cofrestredig sy'n gweithio ar bob lefel mewn ymarfer cyffredinol
- b. Cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefelau 5 a 6
- c. Cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol Arbenigol sy'n gweithio ar lefel 7
- d. Cymwyseddau i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefel 7

Bydd y darllenydd yn gallu dewis rhannau perthnasol o'r ddogfen gyfan i ddibenion penodol. Er enghraifft, os yw nyrs yn dymuno dechrau ar yrfa mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol, gallai edrych ar rolau ac opsiynau gyrfa yn Rhan Dau, wedyn ar yr adran berthnasol am gymwyseddau yn Rhan Tri, er mwyn canfod beth yw ei chymhwysedd a'i hanghenion dysgu ar gyfer y dyfodol. Yn yr un modd, gallai cyflogwr ddewis edrych ar Ran Dau, sy'n rhoi diffiniadau enghreifftiol o rolau i'w helpu i recriwtio aelod staff i dîm nyrsio. Bydd hefyd yn helpu'r cyflogwr i ddeall pa agweddau ar waith y bydd pob rôl yn gallu canolbwyntio arnynt, i'w helpu i ddosrannu'r llwyth gwaith, gan ddeall pa addysg a gwaith paratoi sydd eu hangen i gyflawni'r rôl yn ddiogel. Byddai nyrs ymarfer cyffredinol sydd mewn swydd yn dewis edrych ar Ran Tri i gynllunio ar gyfer ei hanghenion o ran datblygiad proffesiynol parhaus a ffyrdd i baratoi ar gyfer y camau nesaf yn ei gyrfa, os yw'r unigolyn yn ystyried hynny.

Methodoleg

Datblygwyd y fframwaith drwy gydweithio rhwng holl Fyrddau Iechyd GIG Cymru, drwy gyfrwng y grŵp Arweinwyr Nyrsio Gofal Sylfaenol (ANGS) sy'n cynnwys gweithwyr proffesiynol o bob rhan o Gymru. Cyn hynny, roedd pob un o'r timau ANGS wedi datblygu canllawiau lleol ochr yn ochr â chynlluniau addysg a hyfforddiant, yn aml drwy addasu'r ddogfen gyfarwydd [Fframwaith Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol \(2018\)](#). Cyfunwyd y canllawiau lleol hynny, gan roi ystyriaeth hefyd i Safonau Addysg ac Ymarfer Sefydliad Nyrsio'r Frenhines (QNI) i Nyrsys sy'n Newydd i Nyrsio Ymarfer Cyffredinol (QNI, 2020), a Safonau Gwirfoddol QNI/QNIS ar gyfer Addysg Ymarfer Cyffredinol (QNI, 2017). Ar gyfer rolau nyrsio ymarfer cyffredinol arbenigol, mabwysiadwyd [Safonau'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth ar gyfer Addysg ac Ymarfer Arbenigol \(1998/2001\)](#). Ar gyfer rolau uwch-ymarferwyr nyrsio mewn ymarfer cyffredinol, tynnwyd ar y [Fframwaith Galluoedd Craidd ar gyfer Uwch-ymarferwyr Nyrsio Clinigol sy'n gweithio mewn Ymarfer Cyffredinol/Gofal Sylfaenol yn Lloegr \(Skills for Health, 2020\)](#), i greu fframwaith ymarferol i'w ddefnyddio mewn ymarfer cyffredinol/gofal sylfaenol yng Nghymru.

Casgliad

Mae'r fframwaith hwn yn cynnig cyfle i sicrhau dull clir a chyson o baratoi a datblygu rolau nyrsio, timau a gyrfaoedd mewn ymarfer cyffredinol, i gwrdd ag anghenion gofal a chymorth y bobl sydd wedi'u cofrestru gyda phractisau ledled Cymru. Gobeithiwn y bydd o ddefnydd ymarferol i nyrsys a chyflogwyr.

Ar gyfer pwy y mae'r fframwaith hwn?

Drwy fabwysiadu dull o ymdrin â sgiliau, cymwyseddau a datblygiad Nyrsys Ymarfer Cyffredinol ar gyfer Cymru gyfan, gellir sicrhau nifer o fuddion i nyrsys unigol, sefydliadau cyflogwyr a defnyddwyr gwasanaethau. Wrth ddefnyddio fframwaith sgiliau a gyrfaedd, bydd yn haws i nyrsys a chyflogwyr ddeall y disgwyliadau a'r safonau sy'n ofynnol gan nyrsys ar wahanol lefelau yn y tîm nyrsio ymarfer cyffredinol, a bydd modd i nyrsys a chyflogwyr gynllunio i ddatblygu cymwyseddau a gyrfaedd, gan hyrwyddo defnydd darbodus o adnoddau a sicrhau diogelwch cleifion. Yn ei dro, bydd pennu gofynion ar gyfer addysg Nyrsys Ymarfer Cyffredinol i Gymru gyfan yn rhoi'r gallu i ddatblygu rhaglenni addysg safonol, achrededig ledled Cymru, mewn partneriaeth â sefydliadau sy'n darparu addysg bellach ac addysg uwch.

Nyrsys Unigol

Mae'r fframwaith yn darparu canllawiau ar ddisgwyliadau o ran cymhwysedd ar gyfer nyrsys ar bob lefel sy'n gweithio neu'n bwriadu gweithio mewn ymarfer cyffredinol er mwyn gallu darparu gofal diogel, effeithiol a modern. Gellir ei ddefnyddio i ddadansoddi anghenion hyfforddi, drwy gymharu gwybodaeth a sgiliau presennol â'r wybodaeth a sgiliau gofynnol. Mae modd ei ddefnyddio ar gyfer goruchwyliaeth glinigol ac arfarnu ac i gyflawni gofynion y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth ar gyfer ailddilysu. Mae'r fframwaith hwn wedi'i fwriadu i ysgogi nyrsys unigol i ganfod meysydd ar gyfer hunanddatblygu proffesiynol.

Cyflogwyr

Bydd y fframwaith yn helpu cyflogwyr a rheolwyr wrth iddynt recriwtio nyrsys sy'n cyrraedd y lefelau cymhwysedd a argymhellwyd i weithio mewn timau sy'n seiliedig ar bractis. Bydd yn helpu i bennu anghenion am gymorth drwy addysg a hyfforddiant sydd gan ddarpar gyflogeion. Bydd hefyd yn helpu i gynllunio a hyrwyddo datblygiad proffesiynol parhaus ymysg aelodau'r tîm nyrsio, yn cynnwys drwy oruchwyliaeth glinigol briodol, fel y gellir sicrhau ymarfer diogel, effeithiol a modern ar bob lefel yn y tîm nyrsio.

Goruchwylwyr Clinigol a Rhai dan Oruchwyliaeth Glinigol

Mae'r fframwaith yn darparu canllawiau ac eglurhad i oruchwylwyr clinigol ar y lefelau ymarfer y mae nyrsys unigol yn gweithio arnynt mewn ymarfer cyffredinol. Felly bydd modd seilio'r broses goruchwyllo clinigol ar y rôl y gyflawnir, gan hyrwyddo cynlluniau datblygu proffesiynol unigol a disgrifiadau swydd sy'n addas i sefydliad y cyflogwr a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd ag anghenion y boblogaeth leol.

Darparwyr Addysg

Bydd y fframwaith yn helpu sefydliadau addysg bellach ac addysg uwch yng Nghymru i gynllunio, dylunio a darparu rhaglenni addysg, yn cynnwys datblygu deilliannau dysgu. O ganlyniad i hyn, ceir dull cyson o baratoi a datblygu rolau ledled Cymru ar gyfer timau Nyrsio Ymarfer Cyffredinol, fel y gellir datblygu cymysgedd sgiliau cyfoethog ymysg nyrsys i ddiwallu anghenion iechyd a llesiant eu poblogaethau lleol

Cynnwys

	Tudalen
Crynodeb	2
Ar gyfer pwy y mae'r fframwaith hwn?	4
Cynnwys	5
Rhan Un: Trosolwg ar y Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol	6
• Pwrpas y Fframwaith hwn	6
• Disgrifiad o'r Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol	8
Rhan Dau: Amlinelliad o nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol yng Nghymru	11
• Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol yng Nghymru	11
• Gyrfaoedd nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol: eglurhad o'r rolau a'r cymysgedd sgiliau	13
• Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol a Gofal Sylfaenol: diffinio rolau ac enghreifftiau	14
• Cyffredinoliaeth, arbenigaeth ac ymarfer uwch	22
Rhan Tri: Fframwaith Cymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol	27
• Sut i ddefnyddio'r Fframwaith hwn	27
• Cymwyseddau sylfaenol i nyrsys cofrestredig sy'n gweithio ar bob lefel mewn ymarfer cyffredinol	27
• Cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefelau 5 a 6	46
• Cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol Arbenigol sy'n gweithio ar lefel 7	110
• Cymwyseddau i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefel 7	118
Atodiadau	174
Cyfeiriadau	179

Rhan Un: Trosolwg ar y Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol

Pwrrpas y Fframwaith hwn

Pwrrpas y fframwaith hwn yw hyrwyddo dull cyson o ddatblygu sgiliau a chymwyseddau nyrsys sy'n gweithio mewn ymarfer cyffredinol yng Nghymru. Bydd hyn yn darparu mecanwaith hefyd ar gyfer llywodraethu a sicrhau diogelwch y cyhoedd yn ystod cysylltiadau clinigol yn y maes allweddol hwn yng ngofal iechyd y GIG yng Nghymru.

Bydd yr adnodd hwn yn berthnasol i'r holl nyrsys cofrestredig a'u cyflogwyr mewn ymarfer cyffredinol ac ym maes gofal iechyd sylfaenol drwyddo draw. Bydd yn helpu i ddatblygu rolau, yn awr ac yn y dyfodol, drwy osod set o safonau cymhwysedd ar gyfer ymarfer nyrsio ar lefelau 5 i 7.

Bydd y fframwaith hwn yn cynyddu gwybodaeth ac yn meithrin hyder ymysg nyrsys a chyflogwyr wrth baratoi ar gyfer datblygu gyrfa mewn ymarfer cyffredinol, gan adeiladu ar sail y gwasanaethau o ansawdd da sydd eisoes yn cael eu darparu gan y gweithlu nyrsio ymarfer cyffredinol.

Cyflwyniad

Yn yr un modd ag mewn gwledydd datblygedig eraill, mae'r system gofal iechyd yng Nghymru yn wynebu nifer o heriau, yn cynnwys galw cynyddol, disgwyliadau mwy gan y cyhoedd, anghydraddoldebau iechyd, gweithlu sy'n heneiddio, prinder staff a phwysau cyllidebol. Rhaid i sefydliadau geisio sicrhau bod ganddynt bobl briodol i gyflawni rolau sydd â'r sgiliau a chymwyseddau priodol.

Mae *Cymru Iachach: ein Cynllun Iechyd a Gofal Cymdeithasol* (2018a) yn disgrifio'r uchelgais i gael effaith gadarnhaol ar iechyd a llesiant pobl drwy gydol eu hoes; i roi mwy o bwyslais ar ddiwallu a rhag-weld anghenion iechyd; i atal salwch, helpu pobl i reoli eu hiechyd a'u llesiant eu hunain ac i sicrhau mai dim ond pan fydd hynny'n hanfodol bwysig y bydd pobl yn cael eu derbyn i ysbyty cyffredinol. Ceir disgrifiad hefyd yn y *Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol* (2018) o'r rhan sydd i ofal sylfaenol wrth greu mwy o gyfleoedd i atal salwch a'i hunanreoli. Mae'r *Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol* (2018) yn dweud mai gofal sylfaenol yw "y gwasanaethau hynny sy'n darparu'r pwynt gofal cyntaf, ddydd neu nos, ar gyfer mwy na 90% o gysylltiadau pobl gyda'r GIG yng Nghymru. Mae ymarfer cyffredinol yn un o elfennau craidd gofal sylfaenol ... gan gynnwys fferylliaeth, deintyddiaeth ac optometreg. Yn bwysig iawn, mae'n cynnwys cydlynu mynediad pobl at ystod eang o wasanaethau yn y gymuned i'w helpu i ddiwallu eu hanghenion iechyd a llesiant". Mae ystadegau Llywodraeth Cymru am y gweithlu ymarfer cyffredinol (2021a) yn dangos bod 1,368 o nyrsys cofrestredig yn gweithio mewn 399 o bractisau meddygon teulu gweithredol yng Nghymru, a hynny'n dangos pa mor hanfodol yw'r gweithlu nyrsio mewn ymarfer cyffredinol i sicrhau llwyddiant yn y meysydd hyn.

Sefydlwyd y *Tasglu Gweinidogol ar y Gweithlu Gofal Sylfaenol: Hyfforddi, Gweithio, Byw yng Nghymru* i ddelfio â'r heriau o recriwtio a chadw meddygon teulu yng Nghymru

ynghyd â nifer o wahanol faterion cysylltiedig, yn cynnwys gwaith yn ymwneud â chyfluoedd gyrfa, llwybrau a chymwyseddau ar gyfer nyrsys gofal sylfaenol. Yn ogystal â hyn, mae'r *Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol* yn datgan bod angen deall pa gymwyseddau sydd eu hangen yn y gweithlu gofal sylfaenol i gwrdd â'r galw gan gleifion.

Mae'r ddogfen ddiweddar *Fframwaith Clinigol Cenedlaethol: System Iechyd a Gofal sy'n Dysgu* (Llywodraeth Cymru, 2021b) yn cydnabod y cyfraniad gan nyrsys at gwrdd ag anghenion cleifion, yn cynnwys drwy arbenigaeth ar gyfer anghenion penodol a rheoli afiacheddau lluosog drwy ddulliau anfeddygol yn ogystal â thrwy ymarfer uwch.

Mae'r fframwaith hwn yn ymwneud â gweithgareddau nyrsio amrywiol iawn mewn gofal sylfaenol, a'r rhain wedi'u dangos yn y ffigur hwn a gyhoeddwyd gan Health Education England (2015):

Core Values, Skills and Competencies

There are core values, skills and competencies expected at all levels of general practice nursing teams and these are listed below.

The role descriptions that follow articulate the expectations of these core values, skills and competencies. (Health Education England, 2015)

Disgrifiad o'r Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol

Pwrpas fframwaith o'r math hwn yw darparu strategaeth ar gyfer llywio a hyrwyddo'r gallu i ddatblygu sgiliau a gyrfaoedd. Mae'n adnodd i'r gweithlu sy'n gosod llwybr ar gyfer datblygiad y cyflogai a fydd yn cyfateb i flaenoriaethau'r sefydliad sy'n ei gyflogi. Nod y fframwaith hwn yw gwneud defnydd effeithiol o alluoedd y cyflogai mewn cysylltiad ag anghenion cyfnewidiol y sefydliad. Nid cynnig ffordd i sicrhau dyrchafiad neu gynydd mewn cyflog yw ei bwrpas, ond yn hytrach helpu'r cyflogai a'r cyflogwr i fynd ati i asesu, cynllunio a hyrwyddo sgiliau a chymwyseddau sy'n cyfateb i ofynion y swydd.

Cysondeb â fframweithiau eraill

Mae'r Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol wedi'i gysoni â nifer o fframweithiau, safonau a chanllawiau ymarfer sydd eisoes ar gael, yn cynnwys **Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru (FfCChC)** (Llywodraeth Cymru (2018b)), a ddatblygwyd i ddarparu strwythur sengl ar gyfer yr holl fathau o ddysgu a chymwysterau a ymgymeirir gan weithwyr gofal iechyd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol yng Nghymru. Y nod yw cysylltu'r holl ddysgu sy'n ymwneud â chymhwysedd clinigol â FfCChC er mwyn helpu gweithwyr, gweithwyr proffesiynol a sefydliadau ym maes iechyd i gyrraedd safonau cyson. Un o'r uchelgeisiau yn FfCChC yw y bydd yr holl ddysgu wedi'i seilio ar amcanion clir, neu ddeilliannau dysgu, er mwyn dangos bod y dysgu wedi'i gyflawni a bod 'cymhwysedd galwedigaethol' gan y dysgwr.

Mae FfCChC yn darparu cyfres o "lefelau" sy'n dangos gofynion, cymhlethdod, manylder a lefel ymreolaeth y dysgwr, fel y mae Atodiad 3 a Thabl 4 yn dangos:

Tabl 4 Lefelau Addysg FfCChC

Lefel	Enghreifftiau
8	Addysg Uwch: Doethuriaeth ac uwch
7	Addysg Uwch: Gradd Meistr
6	Addysg Uwch: Gradd Anrhydedd
5	Addysg Uwch: Gradd Ganolradd
4	Addysg Uwch: Tystysgrif
3	NVQ 3: TAG Safon Uwch

Datblygwyd **Fframwaith Gyrfa i Nyrsys ar ôl iddynt Gofrestru ar gyfer Cymru** (Llywodraeth Cymru, 2009) gyda'r nod o bennu *"the expectations of clinical skills and behaviours at different levels on the route from novice to expert and iron out inequalities in roles that may have developed in ad hoc ways that cause confusion and concern to patients and professionals alike. It supports the principles of the Knowledge and Skills Framework and places the responsibility with the practitioner for maintaining their continuous professional development and meet the requirements of the NMC code of registration. It places equal value on the contribution made by all levels of nursing practice in both general and specialist fields"*.

Mae disgrifiad o'r Fframwaith Gyrfa i Nyrsys ar ôl iddynt Gofrestru ar gyfer Cymru, sy'n dangos cysondeb â lefelau FfCChC, yn Nhabl 5 a hefyd yn Atodiad 4.

Tabl 5 Fframwaith Gyrfa i Nyrsys ar ôl iddynt Gofrestru ar gyfer Cymru (2009)

LEFEL (FfCChC)			
9 (Staff mewn swyddi ar lefel uchel iawn)	Rolau ar lefelau ymgynghorol, uwch a strategol, rolau academiaidd clinigol ac academiaidd/ymchwil uwch. Addysg barhaus yn y “4 colofn”, a hefyd (lle bo’n berthnasol) - Cynllunio a datblygu gwasanaethau ar lefel strategol - Sgiliau/cyfrifoldebau corfforaethol		Astudio ar lefel ôl-raddedig i lefel doethuriaeth
8 (Staff ymgynghorol/uwch)			
7 (Uwch-ymarferwyr)	Rolau cyffredinolwyr ac arbenigwyr uwch, swyddi rheolwyr ward, swyddi rheoli, addysg ac ymchwil Addysg barhaus yn y “4 colofn”		
Ymarfer uwch			
6 (Ymarferwyr mewn swyddi uwch)	Swyddi cyffredinolwyr ac arbenigwyr clinigol, swyddi academiaidd ac addysgu. Addysg barhaus yn y “4 colofn” sef: • Ymarfer Clinigol/Proffesiynol		Astudio ar lefel gradd ac ôl-raddedig

5 (Ymarferwyr)	• Arwain a Rheoli • Dysgu a Datblygu wedi'u Hwyluso • Ymchwil		Cyngor Gyrfaedd
	Cyfnwrthu ymarfer		
Cofrestru gyda'r NMC			
Paratoi ar lefel gradd cyn cofrestru			

Rhan Dau: Amlinelliad o nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol yng Nghymru

Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol yng Nghymru

Mae oddeutu 1,368 o nyrsys cofrestredig yn gweithio mewn 399 o bractisau meddygon teulu gweithredol yng Nghymru, y rhan fwyaf ohonynt wedi’u cyflogi gan bartneriaethau meddygon teulu sy’n gcontractwyr annibynnol, er bod rhai wedi’u cyflogi gan Fyrddau Iechyd GIG Cymru i weithio ym meddygfeydd meddygon teulu. Hefyd mae nifer o rolau gofal sylfaenol cysylltiedig ag ymarfer sy’n cael eu cyflawni gan nyrsys, fel partneriaid nyrsio, nyrsys ymgynghorol ac arweinwyr clystyrau gofal sylfaenol, sy’n dangos natur amrywiol y sgiliau a chymwyseddau sydd gan nyrsys sy’n gweithio mewn rolau cysylltiedig ag ymarfer cyffredinol.

Y prif ffocws i nyrsys sy’n gweithio mewn ymarfer cyffredinol yw cyflawni’r gwasanaeth dan gcontract a gytunwyd rhwng partneriaethau meddygon teulu a GIG Cymru. Mae’r ffocws hwnnw’n cwmpasu gwasanaethau hanfodol ar gyfer *‘rheoli cleifion cofrestredig a phreswylwyr dros dro sydd neu sy’n credu eu bod yn sâl o ganlyniad i anhwylderau y disgwylir iddynt ymadfer ar eu hôl fel arfer; sydd â salwch terfynol; neu sy’n dioddef oherwydd afiechyd cronig’* a gwasanaethau ychwanegol yn cynnwys *‘gwasanaethau sgrinio serfigol, gwasanaethau atal cenhedlu, brechu ac imiwneiddio, brechu ac imiwneiddio plant, gwasanaethau cadw gwyliadwriaeth ar iechyd plant, gwasanaethau meddygol mamolaeth, a mân lawdriniaeth’* (Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol GIG Cymru, 2004).

Mae nyrsys mewn ymarfer cyffredinol yn allweddol i gyflawni’r gofynion yng nghontractau meddygon teulu am wasanaethau hanfodol ac ychwanegol. Oni bai am sgiliau a chyfraniadau nyrsys ymarfer cyffredinol, byddai’n anodd cynnal lefel ac ystod y cymorth gofal sylfaenol er mwyn iechyd pobl yng Nghymru. Er enghraifft, mae Tabl 1 yn nodi’r meysydd gwasanaeth hanfodol ac ychwanegol yng nghontractau meddygon teulu, gan ddangos bod y gallu i gyflawni ym mhob maes yn dibynnu ar nyrsys.

Tabl 1Rôl y Nyrs Ymarfer Cyffredinol wrth gyflawni Contract y meddyg teulu ar gyfer cleifion cofrestredig

Gwasanaethau meddygol cyffredinol hanfodol y mae’n ofynnol eu darparu drwy ymarfer cyffredinol	Enghraifft o’r cyfraniad gan nyrsys
Rheoli cleifion sydd neu sy’n credu eu bod yn sâl o ganlyniad i anhwylderau y disgwylir iddynt ymadfer ar eu hôl fel arfer	Clinigau mân salwch dan arweiniad nyrsys, ymgynghori drwy fideo/dros y ffôn, brysbenno dros y ffôn
Rheoli anhwylderau cronig/hirdymor	Dan arweiniad nyrsys
Sgrinio serfigol	Dan arweiniad nyrsys
Gwasanaethau atal cenhedlu	Gyda chymorth neu dan arweiniad nyrsys
Brechu ac imiwneiddio	Dan arweiniad nyrsys
Cadw gwyliadwriaeth ar iechyd plant	Nyrs yn cyfeirio i’r tîm gofal iechyd sylfaenol
Gwasanaethau mân lawdriniaeth	Gyda chymorth nyrsys

Mae Eglureb 1 yn darparu trosolwg ar y rolau y gall nyrsys eu cyflawni wrth weithio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol. Mae hyn yn amlygu’r gwahaniaethau rhwng lefelau yn ogystal â chwmpas y gweithgareddau ar gyfer nyrsys mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol. Bydd y cymysgedd sgiliau ym mhob meddygfa yn amrywio, fel y bydd y mynediad at addysg ôl-raddedig ledled Cymru, felly mae’n bosibl na welir y rolau a ddisgrifiwyd ym

mhob practis, oherwydd anghenion iechyd y boblogaeth neu'r cymysgedd sgiliau ehangach rhwng proffesiynau o fewn tîm y practis.

Mae Tabl 2 yn dangos rhagor o fanylion ac enghreifftiau o wahaniaethau rhwng lefelau, cwmpas y gweithgareddau a pharatoi addysgol ar gyfer nyrsys mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol.

Eglureb 1

FfCChC Lefel 6 Nyrs Ymarfer Cyffredinol

Mae wedi derbyn addysg sy'n canolbwyntio ar gymhwysedd ac mae'n gweithio i ennill cymhwyster neu gymwysterau ôl-raddedig er mwyn ehangu cwrpas ei hymarfer nyrsio a gweithio mewn rôl cyffredinolychd ehangach (argymhellir 80% yn y golofn glinigol a 20% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil).

FfCChC Lefel 5 Nyrs Ymarfer Cyffredinol

Nyrs wedi'i chofrestru gan yr NMC sydd â sgiliau a phriodolddau clinigol ar gyfer darparu gofal nyrsio cyffredinoliaethol, cyfannol mewn lleoliad ymarfer cyffredinol, yn ymwneud ag iechyd a llesiant pobl, anhwylderau hirdymor, salwch aciwt, ac adsefydlu, ym mhob grŵp oedran (argymhellir 90% yn y golofn glinigol a 10% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil)

FfCChC Lefel 3-4 Gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd

Mae'n gweithio'n rhan o dîm y practis, gan ddarparu gofal wedi'i ddirprwyo sy'n canolbwyntio ar anghenion clinigol o dan brotocolau diffiniedig, yn dilyn asesiad o gymhwysedd, ac mae'n cael cymorth drwy oruchwyliaeth gan ymarferydd cofrestredig.

FfCChC Lefel 7 Nyrs Arbenigol mewn Ymarfer Cyffredinol

Nyrs gofrestredig brofiadol sy'n derbyn neu wedi cwblhau addysg bellach ar lefel Meistr, i weithio mewn rôl cyffredinolychd arbenigol mewn ymarfer cyffredinol. Mae'n darparu gofal parhaus (wedi'i gynllunio fel arfer) i gleifion unigol a chohortau cleifion penodedig, i ddiwallu amrywiaeth fawr o anghenion iechyd parhaus ac achlysurol. Mae'n bodloni'r 4 "colofn" ymarfer uwch (argymhellir 70% yn y golofn glinigol a 30% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.

FfCChC Lefel 7 Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol

Nyrs gofrestredig brofiadol sy'n derbyn neu wedi cwblhau addysg bellach ar lefel Meistr, i weithio mewn rôl glinigol uwch mewn ymarfer cyffredinol. Mae'n darparu cyfnodau gofal unigol (heb eu cynllunio fel arfer) i gleifion unigol sydd ag amrywiaeth o broblemau iechyd sydd heb eu gwahaniaethu na'u diagnosio. Mae'n bodloni 4 "colofn" ymarfer uwch (argymhellir 70% yn y golofn glinigol a 30% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.

Gyrfaedd nyrsio mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol: eglurhad o'r rolau a'r cymysgedd sgiliau

FfCChC Lefel 8 Partner nyrsio mewn ymarfer cyffredinol

Mae'n ymwneud ag agweddau busnes a strategol y practis. Mae'n debygol o fod yn cyflawni gwaith clinigol fel uwch-arweinydd tîm nyrsio, nyrs arbenigol mewn ymarfer cyffredinol neu uwch-ymarferydd nyrsio (argymhellir 50% yn y golofn glinigol a 50% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.

FfCChC Lefel 9 Arweinydd Clwstwr Gofal Sylfaenol

Mae'n darparu arweinyddiaeth uwch i'r clwstwr gofal sylfaenol, sy'n cynnwys amrywiaeth fawr o bartneriaid yn cynnwys practisau meddygon teulu, fferyllfeydd, optegwyr, deintyddion, gwasanaethau nyrsys cymunedol ac ymwelwyr iechyd, partneriaid allweddol mewn Byrddau Iechyd, Awdurdodau Lleol a'r trydydd sector. Mae'n datblygu gwasanaethau integredig sy'n cwrdd ag anghenion iechyd a gofal dynodedig y boblogaeth leol. Ystyrir bod y rôl yn un hanfodol i drawsnewid gofal sylfaenol yng Nghymru, er mwyn gwella mynediad a gwasanaethau gofal sylfaenol i gleifion (argymhellir 20% yn y golofn glinigol a 80% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil)

FfCChC Lefel 8 Nyrs Ymgynghorol mewn Gofal Sylfaenol

Mae'n aildiffinio ffiniau hanesyddol, yn herio diwylliant sefydledig ac yn darparu arweinyddiaeth i grwpiau o nyrsys sy'n gweithio mewn nifer o bractisau neu glystyrau. Mae ganddi wybodaeth arbenigol sy'n sylfaen i syniadau gwreiddiol ar gyfer sefydlu a dylanwadu ar strategaeth a chyflwyno ymarfer ystyrlon ar sail tystiolaeth. Mae'n bodloni ac yn arwain ar 4 "colofn" ymarfer uwch (argymhellir 50% yn y golofn glinigol a 50% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.

Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol a Gofal Sylfaenol: diffinio rolau ac enghreifftiau

Tabl 2. Diffinio rolau ac enghreifftiau

Lefel yn Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru (FfCChC)	Rôl	Diffiniad	Enghreifftiau o'r rôl	Addysg	Gallu
3-4	Gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd	Unigolyn sy'n gweithio'n rhan o dîm y practis, yn darparu gofal wedi'i ddirprwyo sy'n canolbwyntio ar anghenion clinigol o dan brotocolau diffiniedig, yn dilyn asesiad o gymhwysedd, ac mae'n cael cymorth drwy oruchwyliaeth gan ymarferydd cofrestredig.	• Fflebotomi (a helpu i fonitro mesurau atal ceulo) • Helpu mewn rhai gweithgareddau clinigol fel clinigau pigiadau, ECG, rheoli cyflyrau cronig • Cynnal archwiliadau iechyd • Cynnal gweithgareddau hybu iechyd • Prosesu samplau labordy • Ailstocio ystafelloedd ymgynghori • Cynnal cyflenwadau cyfarpar	• Diplomâu Lefel 3 neu 4 mewn pynciau sy'n berthnasol i waith mewn ymarfer cyffredinol	Gallu ar gyfer: • Datblygu a chynnal cymhwysedd ym mhob maes perthnasol mewn gweithgarwch clinigol, yn unol â Fframwaith GIG Cymru ar gyfer gweithwyr cymorth gofal iechyd (2015)

5	Nyrs Ymarfer Cyffredinol	Nyrs wedi'i chofrestru gan yr NMC sydd â sgiliau a phriodoleddau clinigol ar gyfer darparu gofal nyrsio cyffredinoliaethol, cyfannol mewn lleoliad ymarfer cyffredinol, yn ymwneud ag iechyd a llesiant pobl, anhwylderau hirdymor, salwch aciwt, ac adsefydlu, ym mhob grŵp oedran. (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 90% yn y golofn glinigol a 10% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil).	• Gweithdrefnau yn yr ystafell driniaethau a gweithdrefnau clinigol • Helpu i gynnal, a chynnal, adolygiadau o iechyd ac anhwylderau anghymhleth, gan ddatblygu sgiliau pellach a gwybodaeth a'u cymhwyso at ymarfer • Rhoi brechlynnau a meddyginiaethau y gellir eu rhoi drwy bigiad • Gweithdrefnau ECG a diagnostig • Ymgynefino â dulliau gofal sylfaenol, fel gofal hyrwyddol, ataliol, iachaol, lliniarol • Ymgynefino â phrosesau TG a gweinyddol mewn ymarfer cyffredinol	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Cyrsiau Lefel 6 ôl-raddedig ar gyfer gweithgareddau clinigol. • Cwrs ar brofion ceg y groth • Datblygiad proffesiynol parhaus, cyrsiau a digwyddiadau dysgu.	Gallu ar gyfer: • Datblygu a chynnal cymhwysedd ym mhob maes sy'n ymwneud â chyflawni'r disgrifiad swydd yn ddiogel • Cynorthwyo myfyrwyr ac aelodau o'r tîm nyrsio • Cyflawni gweithgarwch goruchwyllo clinigol • Cymryd rhan mewn gweithgarwch datblygu proffesiynol, addysg ac ymchwil
---	---------------------------------	---	---	--	---

6	Nyrs Ymarfer Cyffredinol	Nyrs ymarfer cyffredinol sydd wedi derbyn addysg sy'n canolbwyntio ar gymhwysedd ac sy'n gweithio i ennill cymhwyster neu gymwysterau ôl-raddedig er mwyn ehangu cwrdd ei hymarfer nyrsio a gweithio mewn rôl cyffredinol ehangach. (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 80% yn y golofn glinigol a 20% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil).	Yn dilyn cwblhau cyrsiau perthnasol: • Adolygiadau atal cenhedlu • Amserlenni imiwneiddio plant ac oedolion • Iechyd teithwyr • Sgrinio serfigol • Asesu risgiau iechyd, hybu iechyd a chymorth ar gyfer ffyrdd o fyw, yn cynnwys cyfeirio • Monitro anhwylderau hirdymor, fel diabetes a chyflyrau anadlol, neu yn ôl yr angen yn y practis ac anghenion cleifion a gofrestrwyd gan y practis. Fel arfer, byddai hyn yn cynnwys cynorthwyo cleifion sydd â chyflyrau sefydlog, sengl	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Yn ogystal â'r lefel flaenorol: • Cyrsiau Lefel 6 ôl-raddedig e.e. mewn iechyd menywod, afiechyd cronig, mân salwch. • Gweithio i ennill Cymhwyster Ymarfer Arbenigol (SPQ) mewn ymarfer cyffredinol	Gallu ar gyfer: • Datblygu a chynnal cymhwysedd ym mhob maes sy'n ymwneud â chyflawni'r disgrifiad swydd yn ddiogel • Cynorthwyo aelodau o'r tîm nyrsio • Cynorthwyo myfyrwyr • Cynnal gweithgarwch goruchwyllo clinigol • Cymryd rhan mewn gweithgarwch datblygu proffesiynol, addysg ac ymchwil • Gweithio tuag at astudio ar gyfer gradd Meistr, os yw am gamu ymlaen yn ei gyrfa
---	---------------------------------	--	---	--	--

7	Nyrs Arbenigol mewn Ymarfer Cyffredinol	Nyrs gofrestredig brofiadol sy'n derbyn neu wedi cwblhau addysg bellach ar lefel Meistr, i weithio mewn rôl cyffredinolydd arbenigol mewn ymarfer cyffredinol. Mae'n darparu gofal parhaus (wedi'i gynllunio fel arfer) i gleifion unigol a chohortau cleifion penodedig, i ddiwallu amrywiaeth fawr o anghenion iechyd parhaus ac achlysurol. Mae'n bodloni'r 4 "colofn" ymarfer uwch (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 70% yn y golofn glinigol a 30% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.	Yn dilyn cwblhau cyrsiau ôl-raddedig ar lefel Meistr: • Rheoli gofal a chymorth o dan arweiniad nyrsys ar gyfer anhwylderau hirdymor, fel diabetes a chyflyrau anadlol, neu yn ôl yr angen yn y practis neu yn ôl anghenion cleifion a gofrestrwyd gan y practis. Fel arfer byddai hyn yn cynnwys cynorthwyo cleifion sydd ag anhwylderau cymhleth neu gydfodol • Rheoli rhaglenni iechyd menywod o dan arweiniad nyrsys, yn cynnwys atal cenhedlu, HRT, sgrinio serfigol • Rheoli ymyriadau clinigol o dan arweiniad nyrsys sy'n berthnasol i'r practis ac i gleifion a gofrestrwyd gan y practis • Mae'n cynnwys rhagnodi meddyginiaethau ar gyfer cleifion yn annibynnol	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Yn ogystal â'r lefel flaenorol: • Cymhwyster Ymarfer Arbenigol (SPQ) mewn ymarfer cyffredinol ar Lefel 6 (Lefel 7 os yw wedi graddio ac os yw ar gael yn lleol) (h.y. meistrolaeth ar y maes arbenigol ar gyfer nyrsio mewn practis) e.e. meysydd iechyd ac anhwylderau cronig. • Portffolio Ymarfer Uwch • Rhagnodi annibynnol • Cymwysterau ôl-raddedig perthnasol	Gallu ar gyfer: • Asesu anghenion cleifion, archebu a dehongli profion, diagnosio a llunio cynlluniau rheoli a thriniaeth, yn cynnwys rhagnodi annibynnol. • Defnyddio offer a ddilyswyd i asesu anghenion iechyd y boblogaeth • Defnyddio sylfaen dystiolaeth i bennu ac arwain ar ddatblygu mesurau cymorth, yn dilyn asesiad o anghenion • Arwain y tîm nyrsio mewn goruchwyliaeth glinigol, datblygiad proffesiynol, addysg ac ymchwil. • Arwain ar gynorthwyo myfyrwyr • Arwain a chynnal gweithgarwch ymchwil yn amgylchedd y practis • Gweithio i ennill PhD
---	--	--	---	--	--

7	Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol	Nyrs gofrestredig brofiadol sy'n derbyn neu wedi cwblhau addysg bellach ar lefel Meistr, i weithio mewn rôl glinigol uwch mewn ymarfer cyffredinol. Mae'n darparu cyfnodau gofal unigol (heb eu cynllunio fel arfer) i gleifion unigol sydd ag amrywiaeth o broblemau iechyd sydd heb eu gwahaniaethu na'u diagnosio. Mae'n bodloni 4 "colofn" ymarfer uwch. (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 70% yn y golofn glinigol a 30% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.	Yn dilyn cwblhau cyrsiau ôl-raddedig ar lefel Meistr: • Cynllunio ar gyfer asesu, diagnosio a gofal clinigol o dan arweiniad nyrsys a rheoli anhwylderau cleifion unigol sydd ag amrywiaeth o broblemau iechyd sydd heb eu gwahaniaethu na'u diagnosio • Rheoli ymyriadau clinigol o dan arweiniad nyrsys sy'n berthnasol i'r practis ac i'r cleifion a gofrestrwyd gan y practis Mae'n cynnwys rhagnodi meddyginiaethau ar gyfer cleifion yn annibynnol	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Yn ogystal â'r lefel flaenorol: • Lefel 7 MSc (h.y. meistrolaeth ar "4 colofn" ymarfer clinigol uwch) • Portffolio Ymarfer Uwch • Rhagnodi annibynnol • Cymwysterau ôl-raddedig perthnasol	Gallu ar gyfer: • Asesu, archwilio, diagnosio a rheoli/trin cleifion am anghenion clinigol sydd heb eu gwahaniaethu, yn cynnwys rhagnodi annibynnol • Arwain y tîm nyrsio mewn goruchwyliaeth glinigol, datblygiad proffesiynol, addysg ac ymchwil. • Arwain ar gynorthwyo myfyrwyr • Arwain a chynnal gweithgarwch ymchwil yn amgylchedd y practis • Gweithio i ennill PhD
8	Partner nyrsio mewn ymarfer cyffredinol	Mae'n ymwneud ag agweddau busnes a strategol y practis. Mae'n debygol o fod yn cyflawni gwaith clinigol fel uwch-arweinydd tîm nyrsio, nyrs arbenigol mewn ymarfer cyffredinol neu uwch-ymarferydd nyrsio. (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 50% yn y golofn glinigol a 50% yn y golofn	• Pennu ac arwain ar y cyfraniad gan nyrsys at welliannau mewn gofal cleifion a chynaliadwyedd busnes a thwf yn y practis • Rheoli a chynllunio adnoddau a ddyrennir i'r tîm nyrsio, yn cynnwys personél a'r gyllideb ariannol	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Fel uchod, yn berthnasol i'r rôl glinigol a gyflawnir • Cymwysterau ôl-raddedig perthnasol, e.e. arweinyddiaeth,	Gallu ar gyfer: • Darparu arweinyddiaeth a llywodraethu clinigol • Cyflawni rôl strategol a gweithredol wrth reoli busnes y practis, er mwyn parhau i ddarparu gofal diogel ac effeithiol i gleifion cofrestredig • Rheoli agweddau ar rwymedigaethau contractiol y practis ar

		arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.		rheoli busnes, ymysg eraill • Cynnal 4 colofn ymarfer uwch	gyfer ddarparu gofal iechyd diogel ac effeithiol i gleifion cofrestredig • Rheoli agweddau ar fusnes y practis sy'n ymwneud â chyllid a phersonél
8	Nyrs Ymgynghorol mewn Gofal Sylfaenol	Mae'n ailddiffinio ffiniau hanesyddol, yn herio diwylliant sefydledig ac yn hwyluso dysgu ac addysg gweithwyr eraill sef, fel arfer, grŵp o nyrsys sy'n gweithio mewn practisau cyffredinol mewn ardal ddaearyddol. Mae ganddi wybodaeth arbenigol sy'n sylfaen i syniadau gwreiddiol ar gyfer sefydlu a dylanwadu ar strategaeth a chyflwyno ymarfer ystyrlon ar sail tystiolaeth. Fel arfer, bydd mewn swydd addysgu neu ymchwil fygedol mewn Prifysgol leol sy'n cynnig rhaglenni addysg ac ymchwil ar gyfer nyrsio. Mae'n bodloni ac yn arwain ar 4 "colofn" ymarfer uwch.	• Darparu cyngor a mentoriaeth glinigol arbenigol, datblygiad proffesiynol a chymorth addysgol i nyrsys mewn ymarfer cyffredinol mewn ardal ddaearyddol. • Arwain a chynnal gweithgarwch ymchwil ar gyfer practisau cyffredinol mewn ardal ddaearyddol	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Wedi ennill neu'n gweithio i ennill PhD • Rhagnodi annibynnol • Cymwysterau ôl-raddedig perthnasol • Cynnal 4 colofn ymarfer uwch	Gallu ar gyfer: • Darparu cyngor a mentoriaeth glinigol arbenigol, datblygiad proffesiynol a chymorth addysgol • Cyflawni rôl strategol a gweithredol mewn goruchwyliaeth glinigol, datblygiad proffesiynol ac addysg • Pennu, cychwyn, arwain a chynnal gweithgarwch ymchwil ar gyfer practisau cyffredinol mewn ardal ddaearyddol

		(Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 50% yn y golofn glinigol a 50% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.			
9	Arweinydd Clwstwr Gofal Sylfaenol	Mae'n darparu arweinyddiaeth uwch i'r clwstwr gofal sylfaenol, sy'n cynnwys amrywiaeth fawr o bartneriaid yn cynnwys practisau meddygon teulu, fferyllfeydd, optegwyr, deintyddion, gwasanaethau nyrsys cymunedol ac ymwelwyr iechyd, partneriaid allweddol mewn Byrddau Iechyd, Awdurdodau Lleol a'r trydydd sector. Mae'n datblygu gwasanaethau integredig sy'n cwrdd ag anghenion iechyd a gofal dynodedig y boblogaeth leol. Ystyrir bod y rôl yn un hanfodol i drawsnewid gofal sylfaenol yng Nghymru, er mwyn gwella mynediad a	• Arwain yn y clwstwr ar ddatblygu cynllun cyflawni strategol, yn unol â'r cylch cynllunio blynyddol • Goruchwyllo agweddau eraill ar ddatblygu, darparu a thrawsnewid gwasanaethau yn ardal y clwstwr • Ailfodelu llwybrau gofal, mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol ar draws ardal y clwstwr • Sicrhau stiwardiaeth ar adnoddau sylweddol y clwstwr, yn unol â chyfarwyddiadau ariannol sefydlog y Bwrdd Iechyd	• Wedi'i chofrestru gan yr NMC • Wedi ennill PhD • Cymwysterau ôl-raddedig perthnasol, yn cynnwys: arweinyddiaeth, rheoli adnoddau, cynllunio busnes, asesu anghenion poblogaeth, ailddylunio gwasanaethau, rheoli prosiectau,	Gallu ar gyfer: • Darparu arweinyddiaeth ar draws rhwydwaith eang o bartneriaethau gofal sylfaenol a chymunedol • Defnyddio dull strategol o asesu anghenion y boblogaeth, trawsnewid gwasanaethau, llywodraethu a stiwardiaeth

		gwasanaethau gofal sylfaenol i gleifion. (Y gymhareb sydd wedi'i hargymell = 20% yn y golofn glinigol a 80% yn y golofn arwain, addysg ac ymchwil), yn cynnwys cynllunio swyddi.		dulliau gwerthuso • Cynnal 4 colofn ymarfer uwch	
--	--	--	--	---	--

Cyffredinoliaeth, arbenigaeth ac ymarfer uwch

Oherwydd amrywiaeth fawr y gweithgareddau, rolau a dulliau gweithredu a gyflawnir gan nyrsys mewn ymarfer cyffredinol, maent yn gyffredinolwyr yn ogystal ag arbenigwyr.

Cyffredinoliaeth

Y diffiniad o gyffredinoliaeth gan Brindle (2011) yw ymrwymiad i ofal parhaus ynghyd â'r gallu i reoli gwahanol fathau o ofal a chymorth. Y diffiniad o gyffredinoliaeth a gynigir gan Goleg Brenhinol Ymarferwyr Cyffredinol y DU (RCGP) (2012) yw *'gweld y person cyfan a'i weld yng nghyd-destun ei deulu a'r amgylchedd cymdeithasol ehangach; gweithio gyda'r amrywiaeth fwyaf o gleifion ac anhwylderau; rhoi sylw i'r angen am ofal di-dor rhwng nifer o gyfnodau o afiechyd a thros amser a chydgyssylltu gofal ar draws sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol'*.

Mae Gunn et al (2008) yn cynnig bod ymarferwyr cyffredinoliaethol yn hanfodol i ddarparu gofal iechyd sylfaenol, yn enwedig oherwydd nifer cynyddol y bobl oedrannus a phobl ag afiacheddau lluosog sy'n ymgylwyno mewn gofal sylfaenol. Mae Reeve, Irving a Dowrick (2011) yn cytuno gan ddweud bod cyffredinoliaeth yn allweddol i hybu'r newid i ofal iechyd sylfaenol.

Mae Gunn et al (2008) yn dweud bod cyffredinolwyr yn gallu pontio'r bwlch rhwng anghenion meddygol ac amgylchiadau personol, cymdeithasol a diwylliannol cleifion. Mae Reeve et al (2013) yn dadlau bod y newid i ofal sylfaenol a'r ffocws o ganlyniad i hynny ar afiechyd cronig a rheoli afiacheddau lluosog gyda chleifion ac ar eu rhan, yn adlewyrchu'r angen am ailddiffinio gofal sylfaenol fel cyffredinoliaeth ar ei ben ei hun, ac am alw cyffredinoliaeth yn feddygaeth y person cyfan, neu'n gyfaniaeth (Sladden, 2006).

Mae rhai o nodweddion cyffredinoliaeth wedi'u disgrifio gan Goleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol (2012), ac mae crynodeb o'r rhain yn Nhabl 3

Tabl 3 Cyffredinoliaeth

Gweld y person cyfan a'i weld yng nghyd-destun ei deulu a'r amgylchedd cymdeithasol ehangach
Yr amrywiaeth fwyaf o gleifion ac anhwylderau
Rhoi sylw i'r angen am ofal di-dor rhwng nifer o gyfnodau o afiechyd a thros amser
Cydgysylltu gofal ar draws sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol

O RCGP, 2012

Arbenigaeth

Y diffiniad o ymarfer arbenigol gan yr NMC (1998) yw *'arfer lefelau uwch o farn, disgrisiwn a phenderfynu mewn gofal clinigol'*. Y diffiniad gan Gymdeithas Colegau Nyrsys America (AACN) (2004) o'r Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS) yw *'nyrs practis*

uwch sydd wedi paratoi mewn arbenigedd clinigol ar lefel meistr, ôl-feistr neu ddoethurol fel arbenigwr'. Y disgrifiad gan Leary (2020) o nyrsys arbenigol yw'r rheini "sy'n rheoli'r gofal am gleifion sydd ag anhwylderau penodol, sydd yn arbenigwyr fel arfer yn y maes ac mewn ymarfer ar lefel uwch. Gallant gyflawni rôl bwysig nid yn unig wrth ddarparu gofal ond hefyd drwy alluogi cleifion i reoli eu gofal eu hunain'.

Mae'r NMC yn dweud wedyn *'bydd ymarfer o'r fath yn amlygu lefelau uwch o benderfynu clinigol ac felly'n rhoi'r gallu i fonitro a gwella safonau gofal drwy'r canlynol: goruchwylio ymarfer, archwilio clinigol, datblygu ymarfer drwy ymchwil, addysgu, cynorthwyo cydweithwyr proffesiynol ac arweinyddiaeth fedrus".* Mae Safonau Addysg ac Ymarfer Arbenigol yr NMC (1998) wedi'u seilio ar bedwar maes cyffredinol: ymarfer clinigol, rheoli gofal a rhaglenni, datblygu ymarfer clinigol ac arweinyddiaeth glinigol, drwy ddynodi a diwallu anghenion iechyd y boblogaeth leol. Enillir Cymhwyster Ymarfer Arbenigol (SPQ) mewn Ymarfer Cyffredinol drwy raglen addysg ar lefel Gradd Meistr (er ei bod yn bosibl y bydd yn ofynnol neu'n ddymunol i nyrsys dderbyn addysg ar lefel Baglor os oeddent wedi cymhwyso cyn 2004), dros gyfnod o 32 wythnos o leiaf, a hynny'n cynnwys 50% o theori a 50% o ymarfer.

Mae nyrsys a enillodd y cymhwyster SPQ hwn wedi'u dangos yn yr eglurhad o rolau (Tabl 2) fel Nyrs Arbenigol mewn Ymarfer Cyffredinol. Fel arfer, bydd y rôl hon yn ymwneud yn bennaf â darparu gofal parhaus (wedi'i gynllunio fel arfer) i gleifion unigol a chohortau cleifion penodedig, i ddiwallu amrywiaeth fawr o anghenion iechyd parhaus ac achlysurol.

Ymarfer Uwch

Bydd Uwch-ymarferwyr Nyrsio wedi derbyn addysg ôl-raddedig ar lefel Meistr er mwyn gallu archwilio, asesu, diagnosio, trin/rhagnodi a rheoli pob agwedd ar ofal, yn cynnwys atgyfeirio yn ôl yr angen ar gyfer cleifion sydd â phroblemau sydd heb eu diagnosio/gwahaniaethu neu anghenion cymhleth. Er ei fod yn pwysleisio bod y term Ymarfer Uwch yn ymwneud â lefel yr ymarfer clinigol, nid rôl neu deitl swydd, mae Sefydliad Ymarfer Cyffredinol (2015) Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol yn diffinio'r Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol fel a ganlyn *'nyrs gofrestredig brofiadol ac ymreolus sydd wedi datblygu ac ehangu ei hymarfer a'i sgiliau y tu hwnt i'w ffiniau proffesiynol blaenorol. Mae'r Uwch-ymarferydd Nyrsio yn gallu defnyddio ei wybodaeth arbenigol a'i sgiliau penderfynu cymhleth, gan ddilyn Cod yr NMC mewn sefyllfaoedd annisgwyl. Gall hyn gynnwys rheoli cleifion â phroblemau gofal iechyd sydd heb eu diagnosio a bydd wedi'i lywio gan gyd-destun ei ymarfer clinigol'.*

Mae'r Coleg Nyrsio Brenhinol yn disgrifio ymarfer nyrsio ar lefel uwch fel a ganlyn: *'yn cwmpasu agweddau ar addysg, ymchwil a rheoli ond wedi'i seilio'n gadarn ar ddarpariaeth gofal uniongyrchol"* (RCN, 2018). Er hynny, roedd hefyd yn pwysleisio bod angen addysg a pharatoad priodol i gyflawni rôl ymarfer uwch. Yng Nghymru, datblygwyd *Framework for Advanced Nursing, Midwifery and Allied Health Professional Practice in Wales* (GIG Cymru, 2010) er mwyn cydnabod y cynnydd mewn rolau ymarfer uwch ac mae wedi'i adlewyrchu yn y Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol hwn.

Fel arfer, bydd y rôl hon yn ymwneud yn bennaf â darparu cyfnodau gofal sengl, adolygol a dilynol (heb eu cynllunio, fel arfer) i gleifion unigol sydd ag amrywiaeth o broblemau iechyd sydd heb eu gwahaniaethu a'u diagnosio, a hefyd yn cynnig ymyriadau clinigol ar lefel uwch o dan arweiniad nyrsys a fydd y berthnasol i'r practis ac i gleifion a gofrestrwyd gan y practis.

Mae'r Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol a ddisgrifiwyd yma yn tynnu ar y canllawiau cydnabyddedig ac eang eu defnydd ar [Gymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol](#) a [Chymwyseddau Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol](#), a gafodd eu datblygu a'u cyhoeddi gan Sefydliad Ymarfer Cyffredinol yr RCGP a'r Coleg Nyrsio Brenhinol (2015). Mae Cymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol yr RCGP a'r Cymwyseddau ar gyfer Uwch-ymarferwyr Nyrsio wedi'u trosglwyddo i'r ddogfen hon a hoffem ddiolch i'r cyfranwyr am y gwaith hwnnw.

Mae Byrddau Iechyd ledled Cymru wedi cynhyrchu fersiynau lleol o'r canllawiau ar Gymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol, gan amlaf drwy addasu Cymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol yr RCGP ac weithiau drwy eu llunio gan arbenigwyr clinigol mewn nyrsio ymarfer cyffredinol. Hoffem gydnabod y gwaith sydd wedi'i rannu'n garedig yn y Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol hwn, sydd wedi arwain at goladu canllawiau lleol. Mae'r Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol hwn yn ganlyniad i gydymdrech ac arbenigedd cydweithwyr mewn Byrddau Iechyd yn GIG Cymru sy'n cyflawni rolau sy'n cynorthwyo nyrsys a gweithwyr cymorth gofal iechyd mewn ymarfer cyffredinol. Mae rhestr o'r cydweithwyr hyn yn Atodiad 2.

Yn benodol, mae'r Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol terfynol wedi'i ddatblygu o ganllawiau ar gymhwysedd a ddefnyddiwyd ar wahanol lefelau, o'r lefel newydd ddechrau ymarfer (lefel 5) hyd at rolau ymarfer arbenigol ac uwch (lefel 7). Er nad yw'r llwybr gyrfa ar gyfer nyrsio mewn gofal sylfaenol yn un unionsyth bob amser, mae'r ddogfen wedi'i bwriadu i'w defnyddio un ai gan nyrsys sy'n bwriadu cynnal a datblygu eu cymhwysedd er mwyn aros ar eu lefel gweithio bresennol, neu gan y rheini sydd am ddatblygu eu cymhwysedd er mwyn gweithio mewn rôl wahanol neu ar lefel wahanol ym meysydd ymarfer cyffredinol neu ofal sylfaenol.

Yn yr un modd â Chymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol yr RCGP, wrth ei ddefnyddio gan nyrsys unigol bydd y Fframwaith hwn o gymorth i'r canlynol:

Nyrsys newydd ddechrau ymarfer fel offeryn hunanasesu cychwynnol i helpu unigolion i ganfod eu lefel cymhwysedd bresennol a dynodi meysydd penodol i'w datblygu ymhellach. Argymhellir ei gwblhau ar ddechrau cyflogaeth yr unigolyn mewn ymarfer cyffredinol, er mwyn sicrhau bod unigolion newydd i'r rôl yn canfod bylchau yn eu gwybodaeth a'u bod yn gweithio o fewn cwmpas ymarfer proffesiynol (NMC, 2018). Argymhellir bod nyrsys newydd ddechrau ymarfer yn canolbwyntio ar y dechrau ar gymwyseddau sy'n ymwneud yn benodol â'u cyfrifoldebau cychwynnol. Rhagwelir y bydd ystod gyfan y cymwyseddau ar gyfer gwaith ar lefel 5 yn cael ei chyflawni o fewn 18 mis ar ôl dechrau'r gyflogaeth.

Yn ystod y cyfnod tiwtoriaeth/hyfforddi, gellir ei ddefnyddio i wneud y canlynol: adolygu a dangos cynnydd, cydnabod bod sgiliau a gwybodaeth benodol wedi'u dysgu, a darparu tystiolaeth o asesiad o ymarfer clinigol diogel. Awgrymir bod adolygiadau ar y cyd yn cael eu cynnal bob tri neu chwe mis gyda nyrs uwch yn y practis neu weithiwr iechyd proffesiynol sydd â chymhwyster addas. Dylai'r Ail Adolygiad o Gymhwysedd gael ei gynnal gan weithiwr iechyd proffesiynol sydd â chymhwyster addas. Erbyn hynny, dylai cofnod fod wedi'i gwblhau sy'n dangos sut roedd y dystiolaeth o gymhwysedd wedi'i darparu.

Nyrsys practis sefydledig drwy ddarparu hanfodion y portffolio datblygiad proffesiynol parhaus, i'w helpu i adolygu cymhwysedd sy'n gysylltiedig â'r rôl yn rheolaidd a sicrhau eu bod yn parhau i weithio o fewn cwmpas ymarfer proffesiynol.

Mae'r fframwaith hwn wedi'i fwriadu i roi ysgogiad i bennu meysydd ar gyfer hunanddatblygu proffesiynol.

Nyrsys Arbenigol mewn Ymarfer Cyffredinol a ddangosodd eu bod wedi cyrraedd safonau'r NMC ar gyfer addysg ac ymarfer arbenigol, drwy asesiad ffurfiol o ddysgu damcaniaethol ac ymarferol mewn prifysgol, a fydd yn gallu cyfeirio at y fframwaith hwn yn ystod sesiynau myfyrwyr rheolaidd ar gymhwysedd parhaus a chynnydd wrth ymarfer. Mae'r fframwaith hwn wedi'i fwriadu i roi ysgogiad i bennu meysydd ar gyfer hunanddatblygu proffesiynol.

Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol a ddangosodd eu bod yn bodloni gofynion proffesiynol a chanllawiau cenedlaethol ar gyfer ymarfer clinigol uwch, drwy asesiad ffurfiol o ddysgu damcaniaethol ac ymarferol mewn prifysgol a lleoliadau ymarfer, a fydd yn gallu cyfeirio at y fframwaith hwn yn ystod sesiynau myfyrwyr rheolaidd ar gymhwysedd parhaus a chynnydd wrth ymarfer. Mae'r fframwaith hwn wedi'i fwriadu i roi ysgogiad i bennu meysydd ar gyfer hunanddatblygu proffesiynol.

Mae'n bwysig nodi nad oes llwybr at ymarfer clinigol uwch na safonau ar ei gyfer sydd wedi'u cymeradwyo gan yr NMC ar hyn o bryd. Er hynny, mae pedair gwlad y DU wedi cytuno ar safonau ac mae pob un wedi cyhoeddi canllawiau iddi ei hun, yn cynnwys y Fframwaith ar gyfer Ymarfer Uwch mewn Nyrsio, Bydwreigiaeth a Phroffesiynau Perthynol i Iechyd yng Nghymru (GIG Cymru/NLIAH, 2010a) ac Ymarfer Uwch: y portffolio (GIG Cymru/NLIAH, 2010b). Yn Lloegr, cyhoeddwyd Fframwaith Galluoedd Craidd ar gyfer (Nyrsys) Ymarfer Clinigol Uwch sy'n Gweithio mewn Ymarfer Cyffredinol/Gofal Sylfaenol yn 2020, ar y cyd â'r RCGP a Skills for Health.

Mae gwaith yn mynd rhagddo ar lefel Cymru gyfan ar hyn o bryd i ddatblygu Fframwaith Dysgu a Datblygu (FfDD) ar gyfer gweithwyr iechyd proffesiynol sy'n gweithio ar lefel uwch yng Nghymru. Cymerwyd camau i gysoni â'r gwaith sydd wedi'i wneud hyd yn hyn, gan ddisgwyl y bydd nyrsys mewn ymarfer cyffredinol a gofal sylfaenol yn gallu cyrraedd safonau yn y FfDD drwy ddefnyddio'r Fframwaith Nyrsio Ymarfer Cyffredinol.

Rhan Tri: Fframwaith Cymwyseddau Nyrsys Ymarfer Cyffredinol

Sut i ddefnyddio'r Fframwaith hwn

Mae'r fframwaith hwn yn darparu cymorth i nyrsys mewn ymarfer cyffredinol ar bob lefel ac yn ceisio ymdrin â'r llu o weithgareddau clinigol a gyflawnir gan nyrsys mewn ymarfer cyffredinol. O ganlyniad i hyn, mae'n ddogfen fawr, ond ceisiwyd ei gwneud mor hwylus a hawdd ei defnyddio â phosibl. Efallai y byddwch am argraffu adrannau perthnasol ohoni a llenwi'r rhain ar bapur. Fodd bynnag, mae'r fframwaith wedi'i ddylunio fel bod modd ei lenwi ar-lein a'i gadw ar eich cyfrifiadur i'w ddiweddarau a'i adalw yn ôl yr angen. Gobeithio y bydd hyn yn ei wneud yn hyblyg i ateb eich dibenion.

Yn gyntaf, mae'r adran nesaf wedi'i bwriadu ar gyfer **rolau nyrsio ar bob lefel mewn ymarfer cyffredinol**, gan ei bod yn ymwneud â chymwyseddau sylfaenol ar gyfer ymarfer nyrsio proffesiynol yn gyffredinol. Mae'r adran hon yn rhoi cyfle i chi adolygu agweddau sylfaenol ar eich ymarfer pob dydd.

Yn ail, defnyddiwch y dolenni i fynd yn syth at yr adran sy'n berthnasol i lefelau cymhwysedd eich rôl bresennol (neu'r rôl rydych yn ceisio ei chyrraedd). Defnyddiwch yr adran sy'n berthnasol i chi er mwyn mynd drwy'r gwahanol grwpiau cymwyseddau, sy'n ymwneud â'r meysydd mwyaf cyffredin mewn ymarfer clinigol, fel iechyd menywod, gofal anadlol etc.

Cymwyseddau sylfaenol i nyrsys cofrestredig sy'n gweithio ar bob lefel mewn ymarfer cyffredinol

Defnyddiwch yr adran hon i adolygu cymhwysedd ar gyfer elfennau sylfaenol a hanfodol mewn ymarfer nyrsio pob dydd ar bob lefel.

Mae **MATHAU O DYSTIOLAETH** yn cynnwys: arsylwi uniongyrchol, fideo, tystiolaeth ysgrifenedig yn cynnwys dogfennau addysg a dysgu, disgrifiadau myfyriol, astudiaethau achos a dadansoddi, trafodaeth a nodiadau ar oruchwylio gyda chymheiriaid, trafodaeth mewn clwb dyddlyfrau, adborth gan gleifion a chydweithwyr.

Efallai y byddwch am gymryd y cyfle hwn i baratoi at yr ailddilysu tair-blyneddol gan yr NMC. Er nad oedd modd dylunio'r fframwaith hwn i allu trosglwyddo gwybodaeth yn uniongyrchol i ddogfennau'r NMC ar gyfer hyn, rydym yn darparu'r ddolen ar gyfer ailddilysu gan yr NMC yma ... <https://www.nmc.org.uk/revalidation/resources/> er mwyn cyrraedd gwefan yr NMC.

Manylion Personol

ENW:

RÔL:

PRACTIS:

DYDDIAD DECHRAU:

ENW'R ADOLYGYDD/MENTOR:

DYDDIAD ADOLYGU:

Eich iechyd a llesiant eich hun a'ch cydweithwyr

Dangos gallu i gael gafael ar gymorth i gynnal iechyd a llesiant i chi'ch hun a'ch cydweithwyr:	Adolygiad Cyntaf Dyddiad/lefel a llofnod			Ail Adolygiad Dyddiad/lefel a llofnod	Math o Dystiolaeth
- Ymwybyddiaeth o adnoddau i gynnal iechyd a llesiant ar gyfer ymarferwyr iechyd a gofal cymdeithasol, fel: https://heiw.nhs.wales/support/colleague-health-and-wellbeing/ - a https://www.rcn.org.uk/-/media/royal-college-of-nursing/documents/publications/2021/may/009-681.pdf?la=en					

Agweddau Proffesiynol a Chyfreithiol ar Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol

Dylai nyrsys ar bob lefel ddangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Cadw cofrestriad effeithiol gan yr NMC					
Ymgymryd ag ailddilysu tair-blyneddol gan yr NMC https://www.nmc.org.uk/revalidation/resources/					
Ymarfer yn ddiogel a chymwys ym mhob maes yn y disgrifiad swydd a gytunwyd ar eich cyfer					
Canfod meysydd ymarfer lle mae angen addysg a/neu ddiweddarau					
Cymhwyso egwyddorion ymarfer a llywodraethu clinigol at eich gwaith					
Canfod y manteision mewn goruchwyliaeth glinigol i'r unigolyn, y sefydliad a'r gwasanaeth					
Dylai nyrsys ar bob lefel ddangos y wybodaeth a'r cymhwysedd diweddaraf yn y meysydd craidd canlynol:					
- Cymhwyso Cod yr NMC at ymarfer pob dydd - Ailddilysu a Chymhwyster i Ymarfer - Dyletswydd Gofal - Diogelu - Amddiffyn plant ac oedolion agored i niwed - Dyletswydd Gonestrwydd - Atebolrwydd mechnïol ac indemniad proffesiynol - Cadw cofnodion					

• Yr hawl i weld cofnodion iechyd • Atebolrwydd a Dirprwyo • Defnyddio canllawiau clinigol/protocolau/cyfarwyddiadau grwpiau cleifion/cyfarwyddiadau ar gyfer claf penodol • Cynnal Bywyd Sylfaenol • Anaffylacsis • Codi a chario • Diogelwch tân • Iechyd a diogelwch • Rheoli heintiau					
Dylai nyrsys ar bob lefel ddangos y cymhwysedd diweddaraf yn y pedair colofn ymarfer nyrsio sy'n berthnasol i'ch ymarfer ac ar y lefel briodol i'ch rôl bresennol. Y pedair colofn yw:					
Ymarfer Clinigol/Proffesiynol					
Arwain a Rheoli					
Dysgu a Datblygu wedi'u Hwyluso					
Ymchwil					
Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o'r canlynol:					

Strwythurau allweddol y ddarpariaeth gofal iechyd a'r dylanwadau ar ymarfer cyffredinol, er enghraifft: • Y trefniadau contractiol ar gyfer ymarfer cyffredinol • Sut mae gofynion am ansawdd a chanlyniadau cysylltiedig ag ymarfer a chleifion yn cael eu mesur, eu monitro a'u cydnabod • Dulliau a strategaethau lleol a chenedlaethol ar gyfer gwella ansawdd • Fframweithiau Cenedlaethol, Safonau, Canllawiau a pholisïau lleol a chenedlaethol eraill sy'n effeithio ar eich gwaith. • Deall sut mae'r rhain yn cael eu cyfleu a'u gweithredu yn y gweithle					
--	--	--	--	--	--

Cyfathrebu

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf Dyddiad/lefel a llofnod			Ail Adolygiad Dyddiad/lefel a llofnod	Math o Dystiolaeth
Rheoli ymgynghoriadau rheolaidd, wyneb yn wyneb â chleifion, yn cynnwys: • Dechrau'r ymgynghoriad • Casglu gwybodaeth gyfannol (Asesu) • Dynodi unrhyw broblemau/materion/arwyddion o berygl • Cymhwyso rhesymu clinigol (Diagnosio) • Cytuno ar gwrs gweithredu (Cynllunio/gweithredu/trin/rheoli)					

Trefnu i adolygu, yn cynnwys mesurau diogelu (Gwerthuso)					
Rheoli ymgynghoriadau â chleifion o bell dros y ffôn neu drwy fideo, yn cynnwys: - Cymhwyso Egwyddorion yr NMC ar gyfer Ymarfer Da wrth Ymgynghori a Rhagnodi o Bell - Cymhwyso canllawiau'r RCN ar gyfer Ymgynghori o Bell o dan Gyfyngiadau COVID-19 - Nodi pa bryd y mae'n briodol cynnal ymgynghoriad o bell a pha bryd y dylid cynnig ymgynghoriad wyneb yn wyneb - Disgrifio'r camau angenrheidiol i baratoi at ymgynghori o bell - Nodi camau y gallech eu cymryd drwy gydol ymgynghoriad o bell er mwyn meithrin cysylltiad a rheoli heriau - Trosglwyddo'ch gwybodaeth am sgiliau ymgynghori wyneb yn wyneb i gynnal ymgynghoriadau o bell, yn cynnwys: - Dechrau ymgynghoriad diogel a chyfrinachol - Casglu gwybodaeth gyfannol					

• Cymhwyso rhesymu clinigol • Dynodi unrhyw broblemau/materion/arwyddion o berygl • Cytuno ar gwrs gweithredu gyda'r claf neu ofalwr • Defnyddio mesurau diogelu, ymgynghoriad dilynol neu nodi'r angen am ymgynghoriad wyneb yn wyneb					
Penderfynu • Darparu gwybodaeth o ansawdd da • Gallu ateb cwestiynau • Cau'r ymgynghoriad mewn ffordd briodol • Gofynion am gamau dilynol wedi'u pennu					
Rhoi sylw i anghenion penodol cleifion unigol, yn cynnwys: • Plant a/neu'r glasoed • Anabledd corfforol • Anabledd dysgu • Salwch meddwl • Colli'r cof neu drafferth cofio • Anawsterau clywed, gweld, cyfathrebu • Effaith iechyd ceg gwael ar grwpiau agored i niwed • Cleifion nad yw'r Saesneg yn iaith gyntaf iddynt • Cleifion sy'n ddig neu'n ofidus					
Cyfathrebu'n effeithiol ag aelodau'r tîm aml-ddisgyblaeth					

• Gweithio'n effeithiol yn eich tîm i sicrhau bod y practis yn rhedeg yn ddidrafferth					

Adnoddau

<https://www.nmc.org.uk/globalassets/sitedocuments/other-publications/high-level-principles-for-remote-prescribing-.pdf>

<https://www.rcn.org.uk/-/media/royal-college-of-nursing/documents/publications/2020/april/009-256.pdf?la=en>

Cadw Cofnodion

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Cydymffurfio â safonau'r NMC a pholisi lleol ar gadw cofnodion a dogfennau cydamserol					
Llenwi'r holl ddogfennau'n gywir ac yn ddarllenadwy yn unol â chanllawiau lleol					
Sicrhau bod cofnodion adnabyddadwy am y claf yn aros yn ddiogel					
Trafod cyfrinachedd y claf a diogelu data adnabyddadwy am y claf yn unol â'r Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data					

Cydsyniad

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
cymhwyso egwyddorion cydsynio at ymarfer, yn cynnwys: • diffiniad o gydsyniad, • cydsyniad dilys • cydsyniad ar sail gwybodaeth/cydsyniad drwy gydweithredu • galluedd i gydsynio					
cymhwyso egwyddorion cydsynio at ymarfer, yn cynnwys: • pwy a ddylai ofyn am gydsyniad a pha bryd • pwy sy'n gallu darparu cydsyniad • y math o gydsyniad h.y. ysgrifenedig, geiriol, aneiriol • hyd y cydsyniad					
cymhwyso egwyddorion cydsynio a chyfrinachedd at ymarfer, yn cynnwys: • cydsynio i rannu gwybodaeth • pryd y mae gwybodaeth i gael ei rhannu heb gael cydsyniad					
cymhwyso fframweithiau cyfreithiol a moesegol sy'n ymwneud â chydsynio ar gyfer pob grŵp oedran					
cymhwyso fframweithiau cyfreithiol a moesegol sy'n ymwneud â chyfrinachedd ar gyfer pob grŵp oedran					

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
------------------------------------	---------	---------	---------	---------	--------------------

Penderfyniadau Ymlaen Llaw ac Atwrneiaethau Arhosol					
Canllawiau'r RCN ar Egwyddorion Cydsynio i Staff Nyrsio: adnodd proffesiynol clinigol					
Canllawiau a pholisïau lleol ynghylch cydsynio					

Galluedd Meddyliol

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
cynnal a chofnodi asesiad o alluedd meddyliol					
cymhwyso egwyddorion y Ddeddf Galluedd Meddyliol a'r Trefniadau Amddiffyn Rhyddid (neu rai cyfredol/cyfatebol)					
canfod pan fo'n ofynnol torri cyfrinachedd					
cael cydsyniad cyfreithlon i driniaeth mewn lleoliad gofal brys					
adnabod sefyllfaoedd lle mae angen darparu triniaeth heb gael cydsyniad a gweithredu'r broses i sicrhau bod hyn yn gyfreithlon					
dechrau gweithdrefnau i sefydlu Trefniadau Amddiffyn Rhyddid (neu rai cyfredol/cyfatebol)					
gofyn am gyngor cyfreithiol fel y bo'n briodol ar gyfer sefyllfaoedd cymhleth					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
Egwyddorion y Ddeddf Galluedd Meddyliol, Trefniadau Amddiffyn Rhyddid (neu rai cyfredol/cyfatebol) a'r goblygiadau o ran ymarfer					
Canllawiau a pholisïau lleol sy'n ymwneud â galluedd meddyliol a Threfniadau Amddiffyn Rhyddid (neu rai cyfredol/cyfatebol)					

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos dealltwriaeth o'r canlynol a'u cymhwyso:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
demograffeg poblogaeth y practis a'r ardal er mwyn hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth yn eich gwaith					
polisiâu lleol gan ddangos y gallu i gymryd camau dilynol effeithiol mewn ymateb i bryderon am y canlynol: • Trais o fewn y teulu • Oedolion agored i niwed • Camddefnyddio sylweddau • Ymddygiad caethiwus • Cam-drin plant • Anffurfio organau cenhedlu benywod • Camddefnyddio'r Rhynggrwyd a chyfryngau cymdeithasol					
polisiâu sy'n ymwneud â Chydraddoldeb ac Amrywiaeth a'r goblygiadau o ran ymarfer					
Deddf Iechyd Meddwl a'r goblygiadau o ran ymarfer					
y Ddeddf Plant berthnasol a'r goblygiadau o ran ymarfer					
delio â chyfyng-gyngor moesol, moesegol a chyfreithiol mewn ymarfer clinigol					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
cysylltiadau lleol a gwybodaeth am ffyrdd i gysylltu â gwasanaethau gwirfoddol a statudol a all fod o ddefnydd i gleifion					

Diogelu

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Dynodi oedolion, plant neu rieni sydd ag angen cymorth i'w diogelu, yn cynnwys dibynyddion cleifion, a chychwyn camau priodol					
Ymateb yn briodol i sefyllfaoedd lle mae angen cymryd camau ar unwaith i ddiogelu oedolion neu blant					
Cael at a gweithredu'r polisi lleol ar gyfer diogelu oedolion a phlant					
Darparu cymorth a chynghor i eraill sy'n cynnal ymyriadau diogelu					
Cynnal asesiad risg a chychwyn atgyfeiriad aml-asiantaeth lleol ar gam-drin domestig					
Dynodi adnoddau priodol sydd ar gael i bobl sy'n wynebu risg o gam-drin					
Enwi'r nyrs benodol ar gyfer diogelu oedolion a phlant a deall ei rôl					
Cwblhau hyfforddiant ar ddiogelu ar lefel sy'n gyson â'r polisi lleol					
Tynnu sylw at ganllawiau allweddol ar ddiogelu, yn cynnwys adroddiad Caldicott					

Trafod arwyddion a symptomau cam-drin: • corfforol • emosiynol • rhywiol (yn cynnwys camfanteisio) • anffurfio organau cenhedlu benywod • esgeuluso • cam-drin domestig • trais seiliedig ar anrhydedd					
--	--	--	--	--	--

Rheoli Sefyllfaoedd Argyfwng

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Asesu graddau'r brys a chymryd camau angenrheidiol yn y sefyllfaoedd canlynol (yn unol â'ch hyfforddiant, profiad neu gymhwysedd): • Ymgwmpo • Myctod • Anaffylacsis • Llesmair fasofagol • Poen aciwt yn y frest • Pwl serebrofasgwlaidd • Ffit • Anaf i'r pen • Hyperglycaemia a hypoglycaemia • Problemau anadlu aciwt • Gwaedlif • Gwenwyno • Llosgladau • Tor-esgyrn					

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
Protocolau ymarfer ynghylch rheoli sefyllfaoedd argyfwng					
Y camau y mae angen eu cymryd yn dilyn sefyllfa argyfwng, yn cynnwys: • Cadw cofnodion • Atgyfeirio i wasanaethau eraill • Hysbysu am ddigwyddiadau					

Iechyd a Diogelwch

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
dynodi ac uwchgyfeirio pryderon am ddiogelwch cleifion yn unol â pholisi lleol					
rheoli gwahanol bryderon o ran iechyd a diogelwch, yn cynnwys: • Trais ac ymosodedd • Tân • Risgiau o godi a chario • Rheoli cyfarpar miniog yn ddiogel					
rheoli anaf a achoswyd gan nodwydd, yn cynnwys y camau dilynol sydd eu hangen					
defnyddio'r systemau diogelwch personol yn y gweithle					
canfod, a chymryd camau os yw'n briodol, ar y risgiau iechyd o beryglon microbiolegol a chemegol					

yn yr amgylchedd gweithio gan ddilyn rheoliadau COSHH (COSHH 2002)					
enwi dogfennau iechyd a diogelwch a'u llenwi'n gywir yn unol â pholisi a chanllawiau lleol					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
polisïau a gweithdrefnau lleol, yn cynnwys: • Anafiadau â nodwyddau • Codi a chario • Monitro cyflwr cyfarpar a dodrefn • Yr argymhellion cyfredol ar ddefnydd diogel o sgriniau unedau arddangos gweledol a manau gweithio					

Rheoli Heintiau

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cymhwyso mesurau trylwyr ac effeithiol i reoli heintiau yn y practis gan ddilyn canllawiau lleol a chenedlaethol, yn cynnwys: • COVID-19 neu unrhyw risg o ledaenu heintiau sy'n berthnasol • Golchi dwylo • Rhagofalon cyffredinol ar gyfer hylendid • Casglu a thrafod sbesimenau labordy • Gwahanu a gwaredu deunyddiau gwastraff					

• Dihalogi offer a chyfarpar clinigol • Delio â gwaed a hylifau'r corff sydd wedi'u colli					
Disgrifio'r gadwyn heintio a rhoi enghreifftiau o ffyrdd i'w thorri					
Gosod a thynnu Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) yn ddiogel					
Dihalogi'r dwylo'n effeithiol					
Dangos y dechneg aseptic h.y. Techneg Aseptig Di-gyffwrdd (ANTT)					
Cyfathrebu'n effeithiol â gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill am statws cleifion o ran heintiau					
Adnabod a rheoli sefyllfaoedd lle mae angen hyfforddiant penodol er mwyn gweithio o fewn y cwmipas ymarfer, yn cynnwys: • Anaffylacsis • Cynnal Bywyd Sylfaenol • Codi a chario • Diogelwch tâl • Rheoli heintiau/ANTT					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
• Polisiâu lleol a chenedlaethol ar atal a rheoli heintiau, yn cynnwys rhai ar gyfer COVID-19 • Y nyrs arweiniol ar atal a rheoli heintiau yn yr ardal leol • Ymwrthedd gwrthficrobaidd a rôl y nyrs o ran diogelu gwrthfotig					

Cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefelau 5 a 6

Nyrs Ymarfer Cyffredinol Lefel 5

Mae'r rôl hon yn galw am gryfhau safonau cymhwysedd y nyrs gofrestredig a meithrin hyder i weithio ar ei phen ei hun heb oruchwyliaeth uniongyrchol, gan wneud ac adrodd ar benderfyniadau annibynnol wrth ymarfer. Disgwylir y bydd yr holl staff newydd eu cofrestru neu'r rheini sy'n symud i leoliad gofal sylfaenol neu gymunedol yn cael cyfnod o fentoriaeth.

Mae'r rôl hon yn galw am ddatblygu gwybodaeth am nyrsio cymunedol yn ogystal â gofal iechyd sylfaenol ac adnoddau eraill yn y sector statudol neu'r trydydd sector ar ei ystyr ehangaf. Mae'r rôl yn galw am sgiliau rhyngpersonol a sgiliau cyfathrebu rhagorol i gynorthwyo cleifion sydd ag amrywiaeth fawr o anhwylderau dros dro neu hirdymor i ddeall ac, os yw'n bosibl, ymgymryd â chydreoli neu hunanreoli eu hanhwylder.

Mae'r rôl yn galw am wydnwch a'r gallu i fod yn hyblyg a pharod i addasu wrth weithio mewn meddygfeydd, yng nghartrefi pobl ac mewn lleoliadau eraill yn y gymuned lle bo'n berthnasol.

Bydd nyrsys lefel 5 yn gweithio'n rhan o'r tîm nyrsio gofal sylfaenol a bydd ganddynt rywfaint o gyfrifoldeb dros oruchwyllo nyrsys llai profiadol a staff cymorth, neu nyrsys cofrestredig a myfyrwyr sy'n gweithio mewn lleoliadau dysgu clinigol yn y gymuned.

Disgwylir iddynt gyfrannu i brosesau sicrhau ansawdd ac at ddatblygu gwasanaethau a mentora, a chwmrdd rhan vm mhroses ailddilysu'r NMC iddyn nhw eu hunain ac i eraill.

Nyrs Ymarfer Cyffredinol Lefel 6

Yn ogystal â gofynion ar lefel 5: mae'r rôl hon yn galw am gryfhau gwybodaeth a sgiliau ym mhob maes mewn nyrsio ymarfer cyffredinol, gan ddangos gwybodaeth, dealltwriaeth a chymhwysedd dwfn a fydd yn cyfrannu at benderfynu a dulliau rhoddi gofal sy'n ymreolus, yn gymhleth ac wedi'u seilio ar dystiolaeth.

Mae'r rôl hon yn galw am wydnwch personol, rheolaeth, arweinyddiaeth glinigol, goruchwyllo a mentora ar aelodau cofrestredig ac anghofrestredig y tîm nyrsio a darparu amgylchedd dysgu effeithiol i staff a myfyrwyr yn y tîm ehangach.

Mae'r rôl yn galw am ymholi ynghylch dulliau arloesol o gynnal a datblygu modelau a strategaethau newydd ar gyfer gofal cleifion, yn cynnwys dulliau rhyngbroffesiynol a rhyngasiantaethol i fonitro a gwella gofal.

Mae nyrsys ymarfer cyffredinol yn darparu gwasanaethau seiliedig ar boblogaeth, un ai mewn ardal ddiffiniedig neu i boblogaeth practis ac felly, ar lefel 6, mae angen iddynt ddeall y proffil iechyd cyhoeddus ac anghenion y boblogaeth er mwyn sicrhau bod gwasanaethau wedi'u seilio ar anghenion cleifion.

Mae'r rôl hon yn galw am y gallu i weithio'n annibynnol ac yn gydweithredol, gan fod yn rhydd i benderfynu ar gamau i'w cymryd gan dderbyn atebolrwydd a chyfrifoldeb proffesiynol.

Mae'r cymwyseddau i Nyrsys Ymarfer Cyffredinol ar Lefelau 5 a 6 wedi'u haddasu o ddogfen Sefydliad Ymarfer Cyffredinol yr RCGP /RCN (RCGP, 2015)

<https://www.rcgp.org.uk/policy/rcgp-policy-areas/nursing.aspx>

Cyflwyniad

Mae'r fframwaith cymwyseddau hwn yn ymdrin â'r cymwyseddau craidd cyffredin a'r ystod ehangach o sgiliau, gwybodaeth ac ymddygiadau sydd eu hangen ar nyrs i fod yn Nyrs Ymarfer Cyffredinol hyfedrus. Mae'n bwysig cydnabod y gall gymryd amser i lawn ddatblygu a chryfhau'r cymwyseddau hyn; bydd y cynnydd yn amrywio yn ôl y cyd-destun gwaith a'r unigolyn. Felly, nid oes disgwyl y bydd yr holl gymwyseddau wedi'u bodloni yn y 6 mis cyntaf mewn lleoliad gofal sylfaenol. Derbynnir ei bod yn bosibl y bydd cryn allu nyrsio mewn meysydd eraill gan Nyrsys Ymarfer Cyffredinol newydd. Er hynny, mae'r cylch gwaith eang sydd i rôl y Nyrs Ymarfer Cyffredinol yn cwmpasu nifer o feysydd darparu gofal na fydd y newydd-ddyfodiad wedi dod ar eu traws o'r blaen.

Mae'r ddogfen yn cydweddu'r cymwyseddau â Fframwaith Gwybodaeth a Sgiliau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Adran Iechyd, 2004). Mae'r ddogfen ymgynefino yn cymryd y bydd y newydd-ddyfodiad yn dechrau ar lefel 5 (nyrs newydd ei chofrestru) ac yn symud i lefel 6.

Sut i ddefnyddio'r fframwaith

Y bwriad yw ei ddefnyddio fel offeryn hunanasesu cychwynnol i helpu nyrsys unigol sydd newydd ddechrau yn eu swydd i ganfod eu lefel cymhwysedd bresennol, nodi bylchau penodol a meysydd i'w datblygu ymhellach a gallu gweithio'n ddiogel o fewn cwmpas eu hymarfer proffesiynol. Rydym yn argymhell ei gwblhau gyda chymorth uwch-nyrs, o fewn 2 wythnos ar ôl dechrau yn y swydd newydd.

Yn ystod y cyfnod mentora, gellir defnyddio'r ddogfen hon i adolygu a dangos cynnydd, cydnabod bod sgiliau a gwybodaeth benodol wedi'u dysgu a darparu tystiolaeth o asesiad o ymarfer clinigol diogel. Rydym yn awgrymu cynnal adolygiad ar ôl chwech a deuddeg mis ar y cyd â mentor y practis/uwch-nyrs gynorthwyol. Wrth wneud hyn, dylid cofnodi sut roedd y dystiolaeth o gymhwysedd wedi'i dangos.

Gall hyn fod yn fan cychwyn i bortffolio datblygiad proffesiynol parhaus i helpu'r holl ymarferwyr i adolygu eu cymhwysedd yn rheolaidd a sicrhau eu bod yn parhau i weithio o fewn cwmpas eu hymarfer proffesiynol.

Asesu Cymhwysedd a Chynnydd

Rydym yn argymhell defnyddio nifer o ddulliau i'ch asesu'ch hun ac eraill. Rhai enghreifftiau o ddulliau yw arsylwi uniongyrchol, tystiolaeth ysgrifenedig yn cynnwys myfrio, dadansoddi achosion penodol, ac adborth gan gleifion, cydweithwyr a ffynonellau eraill. Bydd hyn yn sicrhau bod yr asesiad mor ddilys a dibynadwy â phosibl. Wrth asesu ymarfer, dylid cyfuno'r dull cyfannol â'r angen i ddysgu sgiliau clinigol penodol iawn.

Mae'r fframwaith sy'n dilyn yn cynnwys y cymwyseddau cyffredinol sy'n hanfodol i fodloni'r safonau ar gyfer Nyrsio Ymarfer Cyffredinol ar lefelau 5 a 6.

Mae'r rhain yn gyson â'r safonau ymarfer proffesiynol i nyrsys a bydwagedd sydd yng Nghod yr NMC.

Manylion Personol

ENW

PRACTIS

DYDDIAD DECHRAU

ENW'R ADOLYGYDD/MENTOR

Arwain a Rheoli

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Datblygu'ch galluoedd rheoli ac arwain personol drwy'r canlynol: • dod i'ch deall eich hun a'ch ymddygiadau drwy fyfrio ar ddigwyddiadau • cael, dadansoddi a gweithredu ar adborth o wahanol ffynonellau • derbyn hyfforddiant os yw'n briodol • gallu adnabod a rheoli'ch emosiynau a'ch rhagfarnau'ch hun, gan ddeall sut mae'r rhain yn gallu effeithio ar eich barn a'ch ymddygiad eich hun a sut y gallant effeithio ar gleifion a chydweithwyr • gallu rheoli emosiynau pobl eraill drwy ddulliau proffesiynol • bod yn esiampl dda sy'n amlygu moeseg a gwerthoedd personol a phroffesiynol • adnabod a pharchu gwerthoedd a moeseg pobl eraill					
Cyfleu'r gwahaniaeth rhwng arwain a rheoli					
Darparu arweiniad, cymorth a chyfarwyddyd i gydweithwyr iau					
Dirprwyo mewn ffordd glir a phriodol, a hynny'n cynnwys asesu risg glinigol a chymhwyso egwyddorion ar gyfer dirprwyo i weithwyr cymorth gofal iechyd anghofrestredig ac eraill					
Helpu i arwain y tîm ac arwain mewn sefyllfaoedd penodol lle y bo'n briodol					
Trafod egwyddorion dulliau effeithiol o reoli newid					

Cyfrannu at adolygu ansawdd gofal cleifion, fel y gellir gwneud gwelliannau lle y bo angen					
--	--	--	--	--	--

Hwyluso Dysgu

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Helpu eraill i gynnal dadansoddiad/asesiad o anghenion dysgu a llunio cynllun datblygu					
Dewis a gweithredu strategaethau priodol i hwyluso cymorth addysgol ar gyfer nyrsys a chydweithwyr eraill					
Dewis a gweithredu strategaethau priodol i hwyluso cymorth addysgol ar gyfer cleifion					
Dangos medrusrwydd wrth addysgu eraill, gan addasu'r dull mewn ymateb i faint y grŵp ac arddulliau dysgu					
Dangos medrusrwydd wrth gynorthwyo, goruchwyllo ac asesu eraill a darparu adborth					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
Y damcaniaethau sy'n sail i addysg a mentoriaeth glinigol, yn cynnwys damcaniaethau am arddulliau dysgu					
Gwahanol strategaethau addysg sy'n ymwneud â'r person a'r claf					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Gwella Gwasanaethau ac Ymchwil

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cydweithio ag eraill (lle bo'n briodol) ar ddatblygu gwasanaethau a mentrau presennol a newydd					
Cyfrannu at baratoi canllawiau, protocolau a safonau sy'n berthnasol ac wedi'u seilio ar dystiolaeth					
Arfarnu llenyddiaeth o ffynonellau proffesiynol, academiaidd yn feirniadol					
Barnu ynghylch perthnasedd astudiaethau penodol i'r amgylchedd clinigol					
Dynodi pynciau ar gyfer archwilio a/neu ymchwil					
Cyfrannu i'r broses archwilio yn y lleoliad clinigol					
Cyfrannu at weithgarwch ymchwil yn y practis					
Cynnwys cleifion a gofalwyr wrth ddatblygu gwasanaethau					
Cyfleu syniadau ar gyfer gwella gwasanaethau					
Cymryd rhan wrth ddatblygu mentrau gwasanaeth presennol neu newydd.					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
Goblygiadau o ran cost mewn gwaith arfaethedig i wella gwasanaethau					
Polisiau, gweithdrefnau a mentrau lleol a chenedlaethol sy'n ymwneud â chynnal a gwella ansawdd					
Strwythurau llywodraethu lleol a ddefnyddir i wella ansawdd gofal					

Fframweithiau ar gyfer newid ymarfer a methodolegau QI					
Egwyddorion i'w hystyried os oes angen gwyro oddi wrth ganllawiau ymarfer safonol yng ngofal yr unigolyn					
Egwyddorion y broses archwilio clinigol					
Strwythurau a phrosesau lleol sy'n rheoli ymchwil					

Asesu

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dilyn canllawiau ar gyfer y tasgau canlynol, a chyflawni a chofnodi'r tasgau hynny: • Profion wrin a pharatoi sbesimenau i'w harchwilio gan y labordy patholeg • Pwysedd gwaed • Monitro pwysedd gwaed gartref • Mesur cyflymder a rhythm y pwls â llaw • Cyfradd anadlu • Tymheredd • Taldra/Pwysau/BMI • Cylchedd y wasg • Defnyddio electrocardiograff • Monitro glwcos gwaed • Tynnu gwaed • Technegau cleifion wrth ddefnyddio anadlydd a gwneud darlleniadau o'r llif mwyaf					
Cael samplau: Dilyn y prosesau sydd wedi'u hargymell, gallu cael samplau a/neu swabiau gan gleifion. Rhoi sylw i faterion cyfreithiol ac ystyriaethau o ran cyfathrebu er mwyn sicrhau bod y claf wedi'i hysbysu'n llawn a'i fod yn deall: • Clwyf i'r glust/trwyn/gwddf/cesail y forddwyd • Clamydia/HVS					

• Wrin Cefndir a sail resymegol y prawf Y broses i roi gwybod am y canlyniadau					
---	--	--	--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Asesiad Clust

Mae canllawiau NICE (2018) <https://www.nice.org.uk/guidance/ng98> yn argymhell bod gwasanaethau gofal sylfaenol neu gymunedol yn cynnig tynnu cwyr clustiau os yw'r cwyr clustiau yn cyfrannu at golli clyw neu at symptomau eraill, neu fod angen ei dynnu i archwilio'r glust er mwyn cymryd argraff o diwb y glust. Datblygwyd Llwybr Cenedlaethol ar gyfer rheoli cwyr clustiau'n ddiogel ac effeithiol mewn lleoliadau gofal sylfaenol a chymunedol yng Nghymru (<https://gov.wales/ear-wax-management-primary-and-community-care-pathway-html>).

Mae Canolfan Gofal Sylfaenol y Glust Rotherham (<http://www.earcarecentre.com/professionals/training/>) yn cynnig safonau addysg ac mae'r rhain wedi'u mabwysiadu ledled Cymru, i bob golwg. Cyngorir nyrsys i ddilyn hyfforddiant perthnasol i sicrhau eu cymhwysedd.

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gwybodaeth am anatomeg a ffisioleg y glust					
Cyflawni asesiad clust ac enwi nodweddion: - y glust allanol - tiwb y glust - tympan y glust					
Tynnu cwyr clustiau mewn ffordd ddiogel, gan ddefnyddio'r dull priodol					
Cyfeirio claf i wasanaethau perthnasol i dynnu cwyr clustiau os gwelir bod angen gwneud hynny					
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Canllawiau a llwybrau atgyfeirio lleol a chenedlaethol ar gyfer gofal y glust					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

Colli'r clyw - www.nice.org.uk/guidance/ng98

Otitis Media - <https://www.nice.org.uk/guidance/ng91>

Canllawiau a phrotocolau - www.earcarecentre.com

Tynnu Gwaed

Mae rhai o Fyrddau Iechyd GIG Cymru yn darparu cwrs achrededig Agored Cymru ar Lefel 3 ar dynnu gwaed, ac eraill yn cynnig hyfforddiant mewnol. Bydd hyn yn cynnwys dysgu am theori ac ymarfer fel arfer, ac yn arwain at fodloni gofynion am gymwyseddau clinigol a damcaniaethol. Fel arfer, bydd angen cyflawni'r cymwyseddau o fewn 3 mis ar ôl mynychu'r cwrs. Cynghorir nyrsys i gysylltu â'r Adran Nyrsio Gofal Sylfaenol berthnasol i gael cyngor a chymorth ar lefel leol.

Rheoli Clwyfau

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cynnal asesiad cychwynnol o gleifion sy'n ymgwyflwyno â chlwyfau/anafiadau ar ôl llawdriniaeth					
Egluro proses gwella clwyfau, yn cynnwys ffactorau sy'n atal clwyfau rhag gwella					
Dangos gwybodaeth am ddosbarthiadau clwyfau					
Darparu tystiolaeth am hyfforddiant ANTT					
Dewis triniaethau priodol ar sail gwybodaeth am fathau o ddresin a'u nodweddion, gan ddilyn llyfr fformiwla'r Bwrdd Iechyd					
Rheoli clwyfau anghymhleth, yn ôl yr anghenion a aseswyd					
Tynnu pwythi a chlipiau					
Cyflawni techneg Doppler drwy ddull awtomatig a dull dal yn y llaw					
Asesu a rhoi rhwymynnau cywasgu i reoli wserau coes					
Asesu poen gan ddefnyddio offeryn priodol, cydnabyddedig					
Bod yn ymwybodol o'r canllawiau presennol ar broffylacsis tetanws					
Addysgu'r claf a helpu'r claf i gymryd rhan wrth ofalu am glwyfau					
Canllawiau cenedlaethol a llwybrau atgyfeirio ar gyfer rheoli clwyfau					
Gwasanaethau ychwanegol lleol i ofalu am glwyfau					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Rhagor o Adnoddau

www.nice.org.uk/guidance/conditions-and-diseases/injuries--accidents-and-wounds/wound-management

www.wounds-uk.com

www.cks.nice.org.uk/lacerations

www.welshwoundnetwork.org

www.woundsinternational.com

Hybu Iechyd

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Dangos: - Sgiliau asesu mewn perthynas â pharodrwydd y claf i newid - Ymwybyddiaeth o sgrinio, ei effeithiolrwydd a chyfyngiadau posibl - Gallu i ddarparu ymyriadau atal sylfaenol fel brechu ac imiwneiddio mewn ffordd ddiogel - Gallu i adnabod penderfynyddion iechyd yn yr ardal leol - Gwybodaeth am faterion iechyd y cyhoedd yn yr ardal leol, yn cynnwys anghydraddoldebau iechyd - Ymwybyddiaeth o bolisi iechyd lleol a chenedlaethol - Dealltwriaeth o faterion sy'n dylanwadu ar yr economi iechyd ehangach - Gallu i ddynodi cleifion y gall eu hiechyd fod mewn perygl a chynnig cyngor byr, penodol ar ffyrdd o fyw, yn cynnwys y dulliau 'Ymyriad Byr' a 'Chyf-weld Ysgogiadol', gan wneud i bob cysylltiad gyfrif (MECC)					
- Rhoi'r gorau i ysmegu - Deiet, anhwylderau bwyta, atal gordewdra - Ymarfer corff/gweithgarwch - Defnyddio alcohol					

• Camddefnyddio sylweddau cyfreithlon neu anghyfreithlon • Iechyd rhywiol					
--	--	--	--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Sgrinio Iechyd

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Cynnal archwiliadau o iechyd cleifion newydd gan gydnabod cyfleoedd i hybu iechyd Bod yn ymwybodol o'r ffactorau sy'n gallu cyfrannu at anghydraddoldebau iechyd, yn enwedig mewn perthynas â'r defnydd o sgrinio a darparu gofal ataliol (e.e. gofal am y geg ymysg grwpiau agored i niwed) Bod yn sensitif i werthoedd neilltuol yr holl gleifion a'r anghenion ychwanegol a all fod gan gleifion sydd ag • anawsterau dysgu • rhwystrau iaith a chyfathrebu, yn cynnwys cleifion ag ethnigrwydd arall • Problemau o ran y cof					
Bod yn gyfarwydd â Gwasanaethau Sgrinio Canser y GIG, yn cynnwys					

• Canser y fron • Canser ceg y groth • Rheoli risgiau canser y coluddion a chanser y prostad • Ymlediad aortaidd yn yr abdomen Yn enwedig mewn perthynas â gweithredu lleol a'r system galw ac adalw lleol a chenedlaethol					
--	--	--	--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Ymwybyddiaeth o Ganser

Mae nifer y bobl sy'n cael diagnosis am ganser, ac yn byw gyda chanlyniadau hirdymor cancer, yn cynyddu. Ar hyn o bryd, mae 2.5 miliwn o bobl yn y DU sy'n byw gyda chanser, a disgwylir y bydd y nifer hwn yn codi i 4 miliwn erbyn 2030. Mae o leiaf 25% o'r bobl sy'n byw gyda chanser yn profi canlyniadau corfforol neu seicogymdeithasol. Mae practisau meddygon teulu yn addasu i newidiadau yn anghenion cleifion, ac mae'r rôl sydd gan nyrsys practis wrth gynorthwyo pobl sydd â chanser yn cael ei chydabod.

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
<u>Hybu ymwybyddiaeth lle'r amheuir cancer</u>					
Disgrifio'n fyr yr arwyddion o berygl ar gyfer y cancer a amheuir:					
Prostad, ysgyfaint, y fron, yr ofari, ceg y groth, melanoma.					
Disgrifio'n fyr y "llwybr cancer sengl"					

Adnoddau i'ch helpu

[Cancer Awareness \(learnzone.org.uk\)](http://learnzone.org.uk)

[What is cancer? | Cancer Research UK](http://www.cancerresearchuk.org)

[Cancer information and support - Macmillan Cancer Support](http://www.macmillan.org.uk)

[Welsh Cancer Intelligence and Surveillance unit \(WCISU\) - Public Health Wales \(nhs.wales\)](http://www.welshcancerintelligencesurveillanceunit.org.uk)

[wales-cancer-patient-experience-survey-2016.pdf \(gov.wales\)](http://www.gov.wales)

[Rapid referral guidelines \(macmillan.org.uk\)](http://www.macmillan.org.uk)

[Single Cancer Pathway - NHS Wales Health Collaborative](http://www.nhs.uk)

<u>Cynorthwyo yn ystod triniaeth</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Rhoi trosolwg byr ar y prif driniaethau ar gyfer cancer h.y. radiotherapi, cemotherapi, llawdriniaeth, imiwnotherapi, therapi hormonau, cyffuriau cancer wedi'u targedu, trawsblannu bôn-gelloedd a mêr esgyrn.					
Rhoi trosolwg byr ar y sgil-efeithiau posibl ar gyfer y prif driniaethau.					
Dangos ymwybyddiaeth yn fyr o argyfyngau cancer h.y. cywasgu metastatig ym madruddyn y cefn (MSCC) a sepsis niwtropenig, ac ymgynefino ag offeryn gofal sylfaenol UKONS					
Bod yn ymwybodol o'r adnoddau a gwybodaeth gyfeirio ar gyfer rhywun â chanser sy'n wynebu problemau cysylltiedig â gwaith ac arian.					
Disgrifio 2 feddyginiaeth ganser gyffredin a ddefnyddir yn eich maes ymarfer, yn cynnwys arwyddion ar gyfer eu defnyddio, modd gweithredu ac effeithiau niweidiol (e.e. prostap, zoladex)					

Adnoddau i'ch helpu

[Treatment for cancer | Cancer in general | Cancer Research UK](#)

[Malignant spinal cord compression \(MSCC\) - Macmillan Cancer Support](#)

[Neutropenic sepsis \(mariecurie.org.uk\)](#)

[Benefits and financial support - Macmillan Cancer Support](#)
[| Maggie's \(maggies.org\)](#)

[Get help with money matters - Tenovus Cancer Care](#)

[My Maggie's](#)

[MAC17579 UKONS-PRIMARYCARE-POSTER-JUNE2017-FINAL-PRINTER \(macmillan.org.uk\)](#)

<u>Cwrdd ag anghenion pobl sy'n profi effeithiau cancer</u> Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Disgrifio 6 chanlyniad dichonol i ganser a dulliau o'i drin. Egluro lle gallwch archebu taflenni gwybodaeth i gleifion ar y canlyniadau hyn, a disgrifio 2 wasanaeth cymorth sydd ar gael i bobl ar gyfer pob un o'r canlyniadau.					
Disgrifio pwysigrwydd gweithgarwch corfforol i bobl sydd â chanser					
Disgrifio'r effeithiau seicolegol ac emosiynol posibl o ganser a dulliau o'i drin ar gleifion, eu teuluoedd a'u gofawyr. Disgrifio 2 adnodd a 2 wasanaeth cymorth sydd ar gael.					
Disgrifio 6 elusen cancer genedlaethol, a'r gwasanaethau y maent yn eu darparu					
Disgrifio 4 elusen cancer leol, ac egluro pa wasanaethau y maent yn eu darparu.					
Disgrifio 4 grŵp cymorth ar gyfer canserau penodol yn eich ardal.					
Disgrifio 2 gwrs iechyd a llesiant neu gwrs hunanreoli ar gyfer canserau penodol sydd ar gael					

i bobl sydd â chanser (Ar-lein neu wyneb yn wyneb).					
Disgrifio'r gwasanaethau a gynigir gan y Bwrdd Iechyd Lleol gan gyfeirio at wasanaethau Cymorth a Gwybodaeth Cancer (CISS) – gweler mewnwyd y Bwrdd Iechyd.					

Adnoddau i'ch helpu

[Consequences of Cancer Toolkit \(rcgp.org.uk\)](http://rcgp.org.uk)

be.Macmillan [How we can help you - Tenovus Cancer Care](#) [Cancer and your emotions - Macmillan Cancer Support](#)

<https://www.dewis.wales> [Homepage | Cancer Care Map](#) [Login to My Macmillan - Macmillan Cancer Support](#)

[Help to Overcome Problems Effectively \(learnzone.org.uk\)](#) [Support Organisations Folder - NHS Wales Health Collaborative](#)

Adolygiadau Gofal Cancer

Wedi i chi gwblhau'r cymwyseddau uchod, bydd gennych y wybodaeth gefndir am ganser sydd ei hangen i ddechrau cynnal adolygiadau gofal cancer yn eich practis. Mae adolygiad gofal cancer yn drafodaeth rhwng y person sy'n byw gyda chanser a'r nyrs practis am unrhyw bryderon sydd gan y claf yn ystod ac ar ôl y driniaeth a gafodd am ganser. Pwrpas yr apwyntiadau hyn yw helpu pobl i ddweud beth sydd ar eu meddwl am eu profiad o ganser a chael gwybod pa wybodaeth a chymorth sydd ar gael.

<u>Cynnal adolygiad gofal cancer yn y practis</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:					
Dogfen "Practice Nurse's Guide to Cancer Care Reviews"					
Y "prif gynghorion" ar gyfer cynnal adolygiadau gofal cancer					
Y 2 ddull o gynnal adolygiadau gofal cancer: 1) Offeryn i asesu anghenion cyfannol					

2) Templed Macmillan sydd ar gael ar wefan EMIS a VISION.					
---	--	--	--	--	--

Canllaw i nyrsys practis ar gynnal adolygiadau gofal cancer <https://collaborative.nhs.wales/networks/wales-cancer-network/wcn-documents/clinician-hub/mpccf-documents/mpccf-cancercarereviewsleaflet-en-pdf/>

Prif gynghorion ar gyfer cynnal adolygiadau gofal cancer [Cancer Care Reviews - NHS Wales Health Collaborative](#)
[Cancer Care Reviews - NHS Wales Health Collaborative](#)

Templedi Macmillan [Resources for GPs \(macmillan.org.uk\)](https://macmillan.org.uk/resources-for-gps)

I gael gwybodaeth am gyrsiau ar adolygiadau gofal cancer i nyrsys practis, cysylltwch â Fframwaith Cancer Gofal Sylfaenol Macmillan yn WCN.CancerSiteGroups@wales.nhs.uk.

Sgrinio Ceg y Groth ac Ymwybyddiaeth o Ganser y Fron

Mae'r cwrs sgrinio ceg y groth ac ymwybyddiaeth o ganser y fron yn cael ei redeg gan Sgrinio Serfigol Cymru. Nod y cwrs yw cynnig cnewyllyn cyffredin o ddysg i'r holl weithwyr iechyd proffesiynol sy'n ymwneud â phrofion ceg y groth a hybu ymwybyddiaeth o ganser y fron ymysg menywod.

Nod y rhaglen e-ddysgu yw darparu'r wybodaeth ddamcaniaethol sydd ei hangen. Mae'r cwrs wedi'i rannu'n fodiwlau a fydd yn hwyluso'r gallu i ddatblygu'r wybodaeth, sgiliau a chymhwysedd sy'n hanfodol i ddarparu gwasanaeth effeithiol. Nid oes trefn benodol i'r rhaglen: gallwch weithio drwy'r modiwlau fesul un.

Cymerir chwe mis i gwblhau'r elfen glinigol. Yn ystod y cyfnod hwn, cofnodir nifer penodol o brofion ceg y groth o dan oruchwyliaeth a heb oruchwyliaeth mewn portffolio ymarfer clinigol, ynghyd â disgrifiad myfyriol byr o bob un i ddangos y profiad dysgu. Bydd angen penodi goruchwyllydd yn y maes ymarfer clinigol. Bydd yn brofiadol mewn cynnal profion ceg y groth, yn cynnal o leiaf 20 ohonynt bob blwyddyn, a bydd wedi derbyn holl hyfforddiant diweddarau Sgrinio Serfigol Cymru. Cynhelir dau asesiad clinigol gan asesydd a benodwyd gan Sgrinio Serfigol Cymru.

Beth sydd yn y cwrs?

- Pecyn e-ddysgu ar wybodaeth ddamcaniaethol
- Diwrnod astudio ymarferol
- 6 mis o ymarfer clinigol o dan oruchwyliaeth
- 2 asesiad clinigol
- Cyflwyno portffolio ymarfer clinigol
-

I wneud cais am le ar y cwrs, ewch i

www.howis.wales.nhs.uk/screeningprofessionals/smear-taker-training

I gael rhagor o wybodaeth, ewch i

www.howis.wales.nhs.uk/screeningprofessionals/home

Iechyd Menywod

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Darparu cymorth, cyngor ac, os yw'n briodol, cymryd rhan yn y gofal am gleifion sy'n ymgwyflwyno â'r canlynol: • Rhedlif o'r wain • Anymataliaeth wrinol Gwneud asesiad cychwynnol, gan atgyfeirio fel y bo'n briodol, ar gyfer cleifion sy'n ymgwyflwyno ag: • Effeithiau'r menopos. Addysgu cleifion a'u hannog i fod yn ymwybodol o ganser y fron.					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Adnoddau:

Cymdeithas Menopos Prydain

www.thebms.org.uk

Atal Cenhedlu ac Iechyd Rhywiol

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cynnal asesiad risg o wahanol ddulliau atal cenhedlu gan ddilyn canllawiau diweddaraf UKMEC ac FSRH					
Trafod a chynghori ar yr holl wahanol ddulliau atal cenhedlu gan gynnwys dulliau cyfunol, progesteron yn unig a rhai anhormonaidd					
Trafod a chynghori ar ddulliau LARC , yn cynnwys pigiadau hormonau, mewnblaniadau, IUD, IUS					
Atgyfeirio ar gyfer mewnosod mewnblaniad, IUS/IUD					
Cyflawni adolygiad atal cenhedlu blynyddol					

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Canllawiau cenedlaethol a gyhoeddwyd gan UKMEC ac FSRH					
Protocolau a pholisïau ar gyfer cyflenwi dulliau atal cenhedlu brys					
Gwasanaethau a chlinigau cynllunio teuluol lleol					
Asiantaethau lleol sy'n darparu cyngor ar gyfer beichiogrwydd digroeso					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth

Trafod arwyddion a symptomau gwahanol heintiau a drosglwyddir yn rhywiol					
Cyflawni prawf ar y wain					
Egluro i'r claf sut i gyflawni prawf ar y wain					
	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Llwybrau atgyfeirio lleol a chlinigau iechyd rhywiol lleol					
Polisiâu a llwybrau atgyfeirio lleol ar gyfer HIV					

Rhagor o adnoddau

www.fsrh.org

www.bpas.org

www.fpa.org

www.maristopes.org.uk

www.nupas.co.uk

www.bashh.org/guidelines

www.nice.org.uk/guidance/lifestyle-and-wellbeing/sexual-health www.rcgp.org.uk/clinical-and-research/resources/a-to-z-clinical-resources/sexually-transmitted-infections-in-practice

Iechyd Dynion

Dangos gallu ar gyfer:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Darparu cymorth, cyngor ac, os yw'n briodol, rheoli neu gymryd rhan yn y gofal am gleifion sy'n ymgyflwyno mewn perthynas â'r canlynol: • Clefyd y prostad, yn cynnwys canser • Camweithrediad codiad • PSA					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Adnoddau:

<https://www.nhs.uk/conditions/erection-problems-erectile-dysfunction/>

<https://www.nhs.uk/conditions/testicular-cancer/>

Rheoli Clefyd Cardiofasgwlaidd

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Trafod cyflyrau clefyd cardiofasgwlaidd cyffredin, yn cynnwys: • Arwyddion a symptomau • Gweithdrefnau ymchwilio • Triniaethau • Adsefydlu cardiaidd					
Cael a chofnodi darlenniad cywir o bwysedd gwaed â llaw					
Cofnodi arwyddion bywyd yn gywir: • cyflymder a rhythm y pwls • cyfradd anadlu • tymheredd • dirlawnder ocsigen					
Cofnodi taldra, pwysau, BMI a chylchedd y wasg yn gywir					
Cynnal prawf wrin a chofnodi'r canlyniadau					
Cynghori ar ddulliau atal afiechyd sylfaenol a chwnsela ar ffordd o fyw					
Deall y meini prawf ar gyfer diagnosis am orbwysedd gwaed					
Dynodi mathau o orbwysedd gwaed, gosod targedau ac adnabod cymhlethdodau					
Cymhwyso gwybodaeth am driniaethau presennol a chanllawiau					

Cynghori a sicrhau bod cleifion yn deall triniaethau a rheolaethau ar gyfer clefyd cardiofasgwlaidd					
Cynnal adolygiad blynyddol o glefyd cardiofasgwlaidd					
Cynnal asesiad risg clefyd cardiofasgwlaidd gan ddefnyddio offeryn perthnasol e.e. QRisk3					
Trafod ffactorau risg sylfaenol ac eilaidd sy'n addasadwy neu'n anaddasadwy					
Trafod opsiynau o ran dulliau atal, ffyrdd o fyw a hunanreoli â chleifion					
Atgyfeirio ar gyfer monitro pwysedd gwaed gartref (HBPM) neu fonitro pwysedd gwaed symudol (ABPM)					

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Canllawiau cenedlaethol					
Gwasanaethau atgyfeirio lleol - Cynllun cenedlaethol ar gyfer atgyfeirio cleifion i wneud ymarfer corff - Deietegydd/rheoli pwysau - Rhoi'r gorau i ysmygu					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

www.nice.org.uk/guidance/cg127

www.bihsoc.org/

www.bhf.org.uk

www.bpassoc.org.uk

www.cks.nice.org.uk/lipid-modification-cvd-prevention

www.nersdb.info

www.bdaweightwise.com/

www.nhs.uk/live-well/quit-smoking/10-self-help-tips-to-stop-smoking/

www.helpmequit.wales

Diabetes

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Disgrifio'r ffactorau risg ar gyfer diabetes math 2					
Asesu'r risg o gael diabetes math 2 sydd gan unigolyn a chymryd camau i gael profion sgrinio a diagnostig priodol.					
Egluro pwysigrwydd ymarfer corff, rheoli pwysau a rôl deiet iach.					
Argymhell newidiadau yn y ffordd o fyw i atal neu arafu dechreuad diabetes math 2.					
Egluro'r pwysigrwydd o atal neu arafu dechreuad diabetes math 2					
Hyrwyddo hunanofal, yn cynnwys:					
Trafod y llwybr gofal ar gyfer unigolion sydd newydd gael diagnosis am ddiabetes math 2					
Helpu'r person i ddatblygu sgiliau hunanofal					
Cyfeirio cleifion at wybodaeth a chymorth i'w cymell i wneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth am reoli a byw gyda diabetes math 2					

Helpu'r person sydd â diabetes math 2 i osod nodau ymarferol a chyflawni'r nodau hyn					
Helpu i gwrdd â'r anghenion maeth ar gyfer diabetes, yn cynnwys:					
Rhestru egwyddorion deiet cytbwys iach					
Deall pa fwydydd sy'n cynnwys carbohydradau a sut bydd y rhain yn effeithio ar lefelau glwcos y gwaed.					
Mesur a chofnodi cylchedd y wasg, taldra a phwysau yn gywir. Cyfrifo a dehongli BMI.					
Adnabod pobl sy'n wynebu'r risg o gamfaethu a sefyllfaoedd lle mae cyngor ar fwyta'n iach yn amhriodol.					
Canfod yr angen am atgyfeirio claf at ddeietegydd lle bo'n briodol					

<u>Monitro glwcos gwaed</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Cynnal y prawf yn unol â chyfarwyddiadau'r gweithgynhyrchydd a chofnodi ac adrodd ar y canlyniadau gan ddilyn canllawiau lleol.					
Adnabod a dilyn gweithdrefnau lleol ar gyfer sicrhau ansawdd gan gynnwys gwaredu cyfarpar miniog					
Adnabod arwyddion a symptomau hypoglycaemia a'u trin yn briodol					
Deall a dehongli amrediad arferol glycaemia ac adrodd ar ddarlleniadau y tu allan i'r amrediad hwn i uwch-glinigydd priodol					
Addysgu claf sydd â diabetes am weithdrefn y prawf					
Nodi sefyllfaoedd lle mae profi am cetonau yn briodol					

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
<u>Therapïau'r geg</u>					
Dangos gallu ar gyfer:					
Dangos gwybodaeth am y mathau o gyfryngau hypoglycaemig geneuol a sut maent yn gweithio, dosau therapiwtig ac amseru dosau					
Dangos gwybodaeth am therapïau cyfunol					
Disgrifio sgil-ffeithiau cyffredin					
Disgrifio sut byddai natur gynyddol diabetes math 2 yn gallu galw am newidiadau mewn meddyginiaeth dros amser.					

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
<u>Therapïau i'w chwistrellu, yn cynnwys inswlin</u>					
Dangos gallu ar gyfer:					
Disgrifio effaith inswlin ar lefelau glwcos yn y gwaed.					
Disgrifio pa bryd y gellid dechrau defnyddio inswlin, newid y defnydd a pha bryd i atgyfeirio'r claf.					
Dangos gwybodaeth am weithyddion derbynyddion GLP-1 (iGLP-1) i'w chwistrellu a dyfeisiau i'w rhoi a ddefnyddir yn lleol					
Egluro'r dull cywir o hunanfeddyginiaethu inswlin neu iGLP-1					

Egluro ymwybyddiaeth o'r dewis o nodwyddau o ran math a hyd. Cynghori ar gylchredeg mannau chwistrellu inswlin, storio inswlin a defnyddio nodwyddau unwaith. Rhoi gwybod am y polisi lleol ar waredu cyfarpar miniog.					
Archwilio mannau chwistrellu unwaith y flwyddyn o leiaf i ddarganfod lipohypertroffedd					
Rhoi gwybod am bryderon ynghylch canlyniadau profion glwcos y gwaed neu HbA1c mewn ffordd briodol ac amserol i'r person priodol (meddyg teulu)					
Dangos dealltwriaeth o natur y therapi dros amser.					

<u>Hypoglycaemia</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Datgan amrediad normal glwcos y gwaed a disgrifio arwyddion a symptomau hypoglycaemia					
Enwi meddyginiaethau sy'n fwyaf tebygol o achosi hypoglycaemia					
Rhestru achosion posibl hypoglycaemia yn cynnwys y defnydd o alcohol a gweithgarwch corfforol					
Rhoi cyngor priodol i'r claf am y ffordd gywir i drin hypoglycaemia gan ddilyn canllawiau lleol					
Disgrifio dulliau o osgoi hypoglycaemia					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Archwilio technegau chwistrellu a mannau chwistrellu					

Dangos gwybodaeth am reoliadau gyrru, sut maent yn ymwneud â hypoglycaemia a chynghori'r claf yn briodol.					
---	--	--	--	--	--

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
<u>Hyperglycaemia a rheolau ar ddiwrnodau o salwch</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Gwneud asesiad cynhwysfawr ac ystyried hanes y claf er mwyn canfod hypoglycaemia, yn cynnwys cychwyn ymchwiliadau rhagarweiniol priodol.					
Disgrifio arwyddion a symptomau hyperglycaemia					
Rhestru achosion posibl hyperglycaemia, yn cynnwys peidio â pharhau i gymryd meddyginiaethau a salwch sy'n cydreddeg neu ychwanegu therapi steroidau.					
Cydnabod y gall pobl hŷn fod yn ansymptomatig o ran hyperglycaemia					
Cynghori ar amllder monitro glwcos y gwaed /cetonau					
Trafod pa gamau i'w cymryd â meddyginiaeth yn ystod salwch					

	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Gwneud atgyfeiriadau priodol ar faterion sy'n ymwneud â diabetes					
Annog y claf i hunanreoli cyn gynted â phosibl					
Sicrhau bod y claf sydd â diabetes yn ymwybodol o ba bryd i ofyn am gyngor meddygol					

Gwybod pa bryd ac i bwy y dylid adrodd a dangos y pwysigrwydd o gadw cofnodion cywir					
Dangos gwybodaeth am effaith hirdymor hyperglycaemia					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

<u>Gofal Beichiogrwydd, Cyn cenhedlu, Cynenedigol ac Ôl-enedigol</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Egluro ymwybyddiaeth o'r angen am ofal cyn cenhedlu a sut y gellir sicrhau hyn					
Trafod gwybodaeth am y system briodol ar gyfer atgyfeirio i'r tîm diabetes arbenigol a gwneud atgyfeiriad pan fo angen.					
Dangos ymwybyddiaeth o'r pwysigrwydd o gyfathrebu â'r tîm arbenigol ehangach ar draws gofal sylfaenol ac eilaidd.					

<u>Pwysedd gwaed uchel a Chlefyd Coronaidd y Galon</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Dangos ymwybyddiaeth o Glefyd Coronaidd y Galon a ffactorau risg o ran diabetes					
Monitro ac asesu Clefyd Coronaidd y Galon mewn cleifion sydd â diabetes.					

Sicrhau bod cleifion sydd â diabetes yn deall sut i gymryd eu meddyginiaethau, bod yn ymwybodol o unrhyw sgil-effeithiau a pha bryd i roi gwybod amdanynt					
Atgyfeirio claf am ymyriad arbenigol priodol ar gyfer pwysedd gwaed uchel neu Glefyd Coronaidd y Galon.					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

<u>Niwropathi</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Dangos ymwybyddiaeth bod cleifion sydd â diabetes yn wynebu risg o gael niwropathi yn cynnwys camweithredu rhywiol					
Cydnabod yr angen am sgrinio traed a chyflawni hynny ar gyfer cleifion sydd â diabetes.					
Dynodi cleifion o dan eich gofal sydd â niwropathi					
Darparu gofal a chynghor syml ar gyfer traed					
Rhoi gwybod i feddyg am newidiadau o ran poen, sensitifrwydd, cyfanrwydd y croen, lliw a thymheredd					
Dangos ymwybyddiaeth o ran cymhlethdodau a ffyrdd i atal niwropathi					
Disgrifio mesurau i atal niwed i feinweoedd mewn cleifion sydd â diabetes					
Dangos ymwybyddiaeth o gamweithredu rhywiol a chamweithrediad codiad fel proses niwropathig ac atgyfeirio'r claf pan fo'n briodol					

Nodi'r posibilrwydd o niwropathi a gwneud atgyfeiriadau priodol i gadarnhau'r diagnosis ac i gael gofal pellach					
---	--	--	--	--	--

<u>Retinopathi</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Dangos ymwybyddiaeth bod yr holl gleifion sydd â diabetes yn wynebu risg o gael retinopathi					
Annog cleifion sydd â diabetes i gadw apwyntiadau sgrinio'r retina a chanfod yr angen am sgrinio'r retina yn rheolaidd					
Dangos ymwybyddiaeth o gymhlethdodau retinopathi a ffyrdd i'w atal					
Gwneud atgyfeiriadau priodol i wasanaethau Sgrinio'r Retina i Bobl sydd â Diabetes					

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
<u>Neffropathi</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Dangos ymwybyddiaeth bod yr holl gleifion sydd â diabetes yn wynebu'r risg o gael neffropathi					
Monitro'n unol â chanllawiau cenedlaethol					
Dangos ymwybyddiaeth o gymhlethdodau neffropathi a ffyrdd i'w atal					
Dangos ymwybyddiaeth o brofion sgrinio i ddarganfod neffropathi					

Trefnu neu gyflawni profion microalbwminwria, gwaed a phwysedd gwaed gan ddilyn canllawiau lleol a chenedlaethol					
--	--	--	--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

www.diabetes.org.uk

<https://trend-uk.org/>

<https://www.nice.org.uk/guidance/cg10>

<https://www.nice.org.uk/guidance/cg15>

<https://www.nice.org.uk/guidance/ng17>

<https://www.nice.org.uk/guidance/ng28>

<https://www.nice.org.uk/guidance/ph38>

<https://www.nice.org.uk/guidance/cg87>

<https://www.nice.org.uk/guidance/qs109>

<http://www.diabetesframe.org/>

www.rcn.org.uk/development/practice/diabetes

www.who.int/diabetes/publications/en/

<http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/116/index.html>

Iechyd Anadlol

Mae Louise Walby, hwylusydd nyrsio anadlol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf wedi datblygu dau lyfr gwaith. Mae'r cyntaf yn ganllaw ar gymwyseddau ar gyfer rheoli cleifion ag asthma mewn practis meddyg teulu a'r ail yn ganllaw cymwyseddau ar gyfer rheoli cleifion sydd â chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint mewn practis meddyg teulu. Mae'r cymwyseddau yn y llyfrau gwaith hyn wedi'u rhestru isod.

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

<u>Rheoli cleifion sydd ag Asthma - Gwybodaeth</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Disgrifio pathoffisioleg sylfaenol asthma					
Rhestru arwyddion, symptomau, ffactorau risg a sbardunau asthma					
Disgrifio'r meini prawf ar gyfer diagnosio asthma gan ddefnyddio canllawiau lleol/cenedlaethol, yn cynnwys Canllawiau Asthma Cymru gyfan					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Disgrifio'r egwyddorion sylfaenol ar gyfer gofal am rywun sydd ag asthma er mwyn gallu rheoli symptomau'n dda a lleihau'r risg o gael canlyniadau niweidiol yn y dyfodol fel gwaethygiadau, rhwystrau sefydlog i'r llif aer a sgil-ffeithiau meddyginiaeth					
Egluro'r ffyrdd anffarmacolegol o drin asthma e.e., rhoi'r gorau i ysmygu, ymarfer corff, osgoi sbardunau					
Disgrifio'r dull ffarmacolegol i'w drin a sgil-ffeithiau'r triniaethau ffarmacolegol mwyaf cyffredin ar gyfer asthma					
Egluro'r canllawiau cenedlaethol presennol ar asthma					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Disgrifio prif gydafiacheddau asthma, yn cynnwys rhinitis a GORD a disgrifio pa bryd i drafod symptomau â meddyg teulu					
Disgrifio'r gwahanol fathau o anadlyddion a disgrifio'r dechneg sydd ei hangen i weithredu pob dyfais. Trafod y defnydd o wahanyddion yn ôl yr angen					
Disgrifio arwyddion a symptomau gwaethygiad asthma, y dull rheoli cychwynnol a pha bryd i geisio sylw meddygol					
Dynodi claf sy'n wynebu risg fawr drwy ddisgrifio'r arwyddion o berygl / risgiau / cymhlethdodau sy'n gysylltiedig ag asthma sy'n ansefydlog a heb eu rheoli a pha bryd i drafod hyn â'r meddyg teulu a/neu atgyfeirio'r claf i gael gofal eilaidd					

<u>Sgiliau a Chymwyseddau Craidd</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Egluro diagnosis am asthma drwy gymryd hanes sylfaenol y claf ac adolygu cofnodion meddygon teulu blaenorol a chanlyniadau profion sbirometreg/ profion ymateb i froncoledwyr					
Arsylwi ar arwyddion bywyd h.y. cyfradd anadlu, dirlawnder ocsigen a chyflymder y galon					

Asesu rheolaeth ar asthma gan ddefnyddio '3 chwestiwn' Coleg Brenhinol y Meddygon neu offeryn sgrinio Prawf Rheoli Asthma, defnyddio therapi lliniaru ac atal a hanes o waethygiadau/amser o'r gwaith					
---	--	--	--	--	--

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Nodi sbardunau asthma ac addysgu'r claf fel y bo'n briodol. Darparu neu gael gfael ar ddeunyddiau addysg priodol					
Cyflawni a chofnodi mesuriad PEF a Sbirometreg gan ddangos gwiriadau ymlaen llaw a gweithdrefnau cywir yn unol â chanllawiau ARTP					
Gwirio cydgordio â meddyginiaethau (anadlu) sy'n cael eu rhagnodi'n rheolaidd, yn cynnwys gwirio'r gyfradd rhagnodi ail-lenwadau, a fydd yn > 80% os oes modd					
Gwirio techneg y claf wrth ddefnyddio anadlydd a darparu addysg ar anadlyddion i gleifion lle y bo angen					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------------------

Cyfeirio at ganllawiau cenedlaethol a/neu leol ar asthma i'w dilyn wrth ddarparu ymyriadau therapiwtig a thrafod opsiynau/newidiadau o ran triniaeth â'r meddyg teulu					
Darparu dulliau atal sylfaenol: cynghori/cynorthwyo/rhoi'r gorau i ysmygu/brechgu rhag y fflw/deiet/ymarfer corff fel y bo'n briodol					
Llenwi cynllun rheoli Asthma UK a'i drafod a'i ddarparu i gleifion ynghyd ag apiau hunanreoli ICST, i'w helpu i ddefnyddio mesuryddion llif anadl ac adnabod symptomau sy'n dangos colli rheolaeth ar asthma					
Trafod â chleifion sut i lenwi dyddiadur llif anadl / symptomau gartref					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Trafod pryderon am asthma â'r claf, yn cynnwys cydymffurfio ac opsiynau o ran triniaeth					
Trafod dulliau ffarmacolegol o drin asthma â'r claf a'i asesu ar gyfer sgil-efeithiau					
Cwblhau rhaglen SMART / MART a'i thrafod a'i darparu i gleifion, lle bo'n briodol					

Cofnodi ymgynghoriadau a threfnu apwyntiadau dilynol priodol					
--	--	--	--	--	--

<u>Rheoli cleifion sydd â chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint – Gwybodaeth</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Disgrifio pathoffisioleg sylfaenol clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint					
Rhestru arwyddion a symptomau, yn cynnwys ffactorau risg ac achosion clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint					
Disgrifio'r gwahaniaeth rhwng asthma, asthma cronig, clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint a syndrom gorgyffwrdd asthma/ clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint					
Disgrifio'r meini prawf ar gyfer diagnosisio clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint yn unol â chanllawiau lleol/cenedlaethol					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------------------

Disgrifio egwyddorion sylfaenol y gofal am berson sydd â chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint (er mwyn lleihau symptomau a lleihau risg)					
Disgrifio gwybodaeth am Ganllawiau Clefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint Cymru gyfan					
Disgrifio'r egwyddor o ddefnyddio offeryn asesu ABCD diwygiedig GOLD (2017) i asesu effeithiau ar gleifion a helpu i lywio ymyriadau therapiwtig					
Egluro'r dulliau triniaeth anffarmacolegol yn cynnwys rhoi'r gorau i ysmegu ac adsefydlu ysgyfeintiol a gwybod sut i atgyfeirio cleifion i wasanaethau lleol					
Disgrifio'r dulliau triniaeth ffarmacolegol a sgil-effeithiau'r triniaethau ffarmacolegol mwyaf cyffredin ar gyfer cleifion sydd â chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Disgrifio'r canllawiau rhagnodi lleol ar glefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint					
Disgrifio arwyddion a symptomau gwaethygiadau clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint, y dull rheoli cychwynnol yn cynnwys defnydd priodol o becynnau achub a pha bryd i ofyn am sylw meddygol					
Disgrifio'r arwyddion o berygl / prif risgiau / cymhlethdodau sy'n gysylltiedig â chynnydd mewn clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint e.e. gwaethygiadau mynych, a thrafod pa bryd i ymgynghori â'r meddyg teulu a/neu atgyfeirio'r claf i gael gofal eilaidd					
Rhestru'r prif gydafiacheddau/clefydau sy'n cydreddeg â chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint a disgrifio pa bryd i					

drafod hyn â'r meddyg teulu (Clefyd cardiofasgwlaidd, Diabetes, Osteoporosis)					
---	--	--	--	--	--

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Rhestru'r gwahanol fathau o anadlyddion, a disgrifio'r dechneg sydd ei hangen i weithredu pob dyfais (Gweler y cymhwysedd ar wahân ar gyfer hyn)					
Trafod pa bryd y gall fod yn briodol atgyfeirio claf i gael gofal lliniarol					
Trafod pwysigrwydd sgrinio am orbryder ac iselder a gwybod beth yw'r offer sgorio a ddefnyddir					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Egluro diagnosis am glefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint drwy gymryd hanes sylfaenol y claf ac adolygu cofnodion meddygon teulu blaenorol a chanlyniadau profion Sbirometreg. Nodi unrhyw nodweddion clinigol allweddol sy'n awgrymu bod asthma neu asthma cydfodol					
Asesu symptomau gan ddefnyddio sgoriau'r Cyngor Ymchwil Feddygol (MRC) a'r Prawf Asesu Clefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint (CAT)					

Cyflawni arsylwadau ffisiolegol gan gynnwys tymheredd, pwysedd gwaed, pwls, cyfradd anadlu a dirlawnder ocsigen					
Cyflawni a chofnodi mesuriadau Sbirometreg gan ddangos gwiriadau ymlaen llaw a gweithdrefnau cywir yn unol â chanllawiau ARTP (dylai'r holl staff sy'n cyflawni profion sbirometreg fod wedi'u hyfforddi a'u hachredu'n llawn gan ARTP)					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Gwirio cydgordio â meddyginiaethau (anadlu) sy'n cael eu rhagnodi'n rheolaidd					
Gwirio techneg y claf wrth ddefnyddio anadlydd a darparu addysg ar anadlyddion i gleifion pan fo angen					
Cyfeirio at ganllawiau cenedlaethol a/neu leol i'w dilyn wrth ddarparu ymyriadau therapiwtig a thrafod opsiynau/newidiadau o ran triniaeth â'r meddyg teulu					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Trafod dulliau ffarmacolegol o drin clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint â chleifion a'u hasesu am sgil-effeithiau					
Cael gwybod am statws cleifion o ran ysmegu a rhoi cyngor ar roi'r gorau i ysmegu lle bo'n briodol – gan eu hatgyfeirio i wasanaethau arbenigol ar gyfer rhoi'r gorau i ysmegu yn ôl yr angen					
Asesu'r angen i atgyfeirio claf am adsefydlu ysgyfeintiol a'i atgyfeirio mewn modd priodol					
Asesu'r angen i atgyfeirio claf am asesiad ocsigen gartref a'i atgyfeirio mewn modd priodol					
Darparu addysg ar hunanreoli fel yr uchod a hefyd: Brechiadau fflw / deiet / ymarfer corff fel y bo'n briodol					
Cyfeirio claf at gymorth ac adnoddau hunanreoli fel yr ap ICST COPD.					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Trafod yr egwyddor o ddefnyddio pecynnau achub, yn unol â pholisi lleol					
Trafod pryderon â'r claf ynghylch clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint, yn cynnwys cydymffurfio ac opsiynau o ran triniaeth, rheoli symptomau ac atgyfeirio pellach					

Cofnodi ymgynghoriadau a threfnu apwyntiadau dilynol priodol					
--	--	--	--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

www.asthma.org.uk/

www.nhs.uk/conditions/asthma/

www.blf.org.uk/support-for-you/asthma

www.cks.nice.org.uk/asthma

www.nice.org.uk/guidance/ng80

www.nice.org.uk/guidance/cg101

www.nice.org.uk/guidance/NG115

www.cks.nice.org.uk/chronic-obstructive-pulmonary-disease

www.nhs.uk/conditions/chronic-obstructive-pulmonary-disease-copd

www.brit-thoracic.org.uk/guidelines-and-quality-standards/asthma-guideline/

www.lunguk.org

www.ginasthma.org

www.goldcopd.org

Imiwneiddio

Darparwyd y cymwyseddau canlynol gan yr RCN yn y ddogfen 'Immunisation Knowledge and Skills Competence Assessment Tool' (2018) ar gyfer hyfforddi a datblygu nyrsys. Mae'r cymwyseddau wedi'u cysylltu â 'National Minimum Standards and Core Curriculum for Immunisation Training' (PHE 2018). Yn gyntaf, mae angen cwblhau'r modiwl e-ddysgu ar-lein ar imiwneiddio: mae hwn ar gael ar fewnwyd GIG Cymru yn <http://nwww.immunisation.wales.nhs.uk/elearning>. Gall nyrsys gofrestru hefyd i dderbyn addysg berthnasol y

tu allan i safleoedd y GIG drwy www.learning.wales.nhs.uk. Yn ogystal â chael gwybodaeth drwy gwrs damcaniaethol a addysgir, bydd angen i ymarferwyr ddatblygu sgiliau clinigol mewn imiwneiddio a chymhwyso eu gwybodaeth wrth ymarfer. Felly, os yw'r ymarferydd yn anghyfarwydd ag imiwneiddio, mae argymhelliad cryf i ymarfer o dan oruchwyliaeth am gyfnod er mwyn dysgu sgiliau clinigol a fydd yn cael eu harsylwi gan fentor a chymhwyso gwybodaeth wrth ymarfer (RCN 2018). Bydd angen i'r mentor fod yn weithiwr gofal iechyd proffesiynol cofrestredig a fydd yn gymwys i ddarparu rhaglenni imiwneiddio, i gadarnhau bod y cymwyseddau wedi'u sicrhau.

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Darparu tystiolaeth am fynychu cwrs hyfforddi penodol, cynhwysfawr ar imiwneiddio. Dylai'r cwrs gynnwys yr holl dopigau sydd wedi'u nodi yn y Cwricwlwm Craidd ar gyfer Hyfforddiant Imiwneiddio a/neu ddarparu tystiolaeth bod rhaglen e-ddysgu ar imiwneiddio wedi'i chwblhau.					
Trafod clefydau y gellir eu hatal drwy frechu sydd wedi'u cynnwys yn amserlen imiwneiddio'r DU					
Trafod amserlen ddiweddaraf y DU ar gyfer imiwneiddio plant a gwybod â phwy y dylid ymgynghori os bydd ansicrwydd am unrhyw agwedd ar hyn					
Gweld y Llyfr Gwyrdd ar-lein a bod yn ymwybodol o natur y cyhoeddiad hwn fel un sy'n cael ei ddiweddarau'n electronig, a bod yn ymwybodol o ganllawiau perthnasol eraill ar imiwneiddio.					
Rhoi cyngor ar ffyrdd priodol, diogel ac amserol i roi'r brechlyn(nau) y mae ar y claf eu hangen					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

<u>Sgiliau Craidd</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Darparu tystiolaeth ddiweddar o fodloni gofynion hyfforddi ar gyfer anaffylacsis ac adfywio cardio-pwlmonaidd (yr argymhelliad yw derbyn hyfforddiant blynyddol fel arfer).					
Egluro'r broses ar gyfer ymateb i ddigwyddiadau a'u cofnodi os ceir camgymeriad wrth roi triniaeth, anaf â nodwydd, etc. yn unol â'r protocol lleol.					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o'r sail resymegol dros gynnal y gadwyn oer ar gyfer brechlynnau. Dangos y defnydd o brotocolau lleol ar gyfer rheoli'r gadwyn oer a'r camau i'w cymryd os bydd y gadwyn oer yn methu a phwy y dylid cysylltu â nhw.					
Dangos arferion da o ran hylendid dwylo a thechnegau perthnasol i atal heintiau.					
Gwaredu cyfarpar miniog, ffiolau brechlyn a chyfarpar brechu eraill yn ddiogel, yn unol â chanllawiau lleol.					

<u>Prosesau a gweithdrefnau clinigol</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Gwirio hunaniaeth y claf a chofnodion y claf cyn brechu er mwyn cael hanes blaenorol am imiwneiddio a pha frechlynnau sydd eu hangen e.e. i'r claf gwrdd â'r					

amserlen genedlaethol, ar gyfer teithio arfaethedig, i ddelio â risg benodol, proffylacsis ar ôl dod i gysylltiad â haint etc.					
Egluro pa frechlynnau sydd i'w rhoi a gallu ateb cwestiynau'r claf a/neu'r rhiant/gofalwr, gan gyfeirio at daflenni i'w helpu i egluro/trafod fel y bo'n briodol a defnyddio cyfieithydd os oes angen i sicrhau bod y claf/rhiant/gofalwr yn cael gwybodaeth. Gwybod i bwy y dylid atgyfeirio neu bwy i gysylltu ag ef os oes angen rhoi mwy o gyngor neu fanylion.					
Trafod risgiau a manteision brechu a gallu ymateb i unrhyw bryderon sydd gan gleifion a/neu rieni/gofalwyr.					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Trafod gofynion am gydsyniad a'r materion penodol sy'n berthnasol i'r maes ymarfer, fel galluedd i gydsynio, Deddf Galluedd Meddyliol ac oed yr unigolyn. Sicrhau bod cydsyniad wedi'i roi cyn brechu a'i fod yn cael ei gofnodi'n briodol.					
Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o wrtharwyddion a gallu asesu'n briodol am wrtharwyddion neu, os oes angen, yr angen i ohirio brechu.					
Gwirio bod y brechlyn wedi'i ragnodi'n briodol drwy Gyfarwyddyd Claf Penodol (PSD) neu wedi'i awdurdodi i'w gyflenwi a/neu ei roi drwy Gyfarwyddyd Grŵp Cleifion (PGD).					

Gwirio ymddangosiad cynhyrchion brechlyn, y dyddiad dod i ben, sut maent wedi'u storio cyn eu defnyddio a'u paratoi'n unol â'r crynodeb o nodweddion y cynnyrch (SPC).					
Gosod y claf yn briodol a dewis man(nau) brechu priodol e.e. defnyddio gwedd flaen ochrol y glun ar gyfer babanod o dan un flwydd a/neu ran uchaf y fraich ar gyfer plant hŷn ac oedolion i chwistrellu brechlynnau.					
Dewis y llwybr darparu cywir i roi'r brechlyn(nau).					
Dangos techneg chwistrellu isgroenol gywir, os yw wedi'i hargymell, ar gyfer cleifion sydd ag anhwylderau gwaedu.					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Defnyddio techneg fewngyhyrol gywir e.e. i roi brechlyn DTaP.					
Defnyddio techneg fewndrwydol gywir e.e. i roi brechlyn fflw byw i blant.					
Defnyddio techneg eneuol gywir e.e. i roi brechlyn rotafeirws byw i fabanod					
Dangos dealltwriaeth o weithdrefnau practisau/clinigau ar gyfer adrodd ar adweithiau i frechlynnau a gwybod sut a pha bryd i adrodd gan ddefnyddio Cynllun Cerdyn Melyn yr Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd (MHRA).					

Llenwi'r holl ddogfennau angenrheidiol, gan gofnodi'r math o frechlyn ac enw'r cynnyrch, rhif y batsh, dyddiad dod i ben, y dos a roddwyd, y man(nau) a ddefnyddiwyd i frechu, dyddiad ei roi ac enw a llofnod.					
---	--	--	--	--	--

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cadw cofnodion yn dda a deall y pwysigrwydd o sicrhau bod gwybodaeth am frechlynnau yn cael ei chofnodi ar system data meddygon teulu, yn cael ei hadrodd i'r System Gwybodaeth Iechyd Plant (CHIS) leol yn y Cofnod Iechyd Plentyn Personol (PCHR) a'r defnydd o ddulliau priodol i adrodd am frechiadau sydd heb eu hamserlennu neu sydd wedi'u rhoi y tu allan i safle'r meddyg teulu.					
Cynghori'r claf/rhiant/gofalwr ar adweithiau dichonol ar ôl brechu, fel y bo'n briodol (e.e., brech, pyrecsia) a rheoli'r rhain. Darparu copi o daflen gynghori ar ôl brechu i'r claf/rhiant/gofalwr, fel taflen y GIG 'Beth i'w ddisgwyl ar ôl eich brechiad' neu Daflen Wybodaeth y Claf (PIL) ar gyfer y cynnyrch penodol, os yw'n briodol.					

	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		
Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth

Ble mae cyfarpar gofal anaffylacsis a gofal brys ar gael, sut a pha bryd i'w ddefnyddio a'r gofal dilynol sydd ei angen					
Targedau lleol a chenedlaethol ar gyfer derbyn imiwneiddio a pham mae data am dderbyn brechlynnau yn bwysig. Os yw'n briodol, gwybod ble mae data ar gael am eu maes ymarfer					
Gallu trafod unrhyw faterion cyfoes, dadleuon neu gamsyniadau ynghylch imiwneiddio.					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

PHW Flu training

PHE
recommendations 2019 COVID-19Core_comp

<http://nww.immunisation.wales.nhs.uk/home>

<http://nww.immunisation.wales.nhs.uk/green-book>

www.gov.uk/government/collections/immunisation

www.gov.uk/government/publications/immunisationtraining-national-minimum-standards

www.rcn.org.uk/clinical-topics/public-health/immunisation

www.rcn.org.uk/professional-development/publications/pdf-006943

www.rcn.org.uk/professional-development/publications/pub-007201

www.apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/schedules

www.vaccine-schedule.ecdc.europa.eu/

Iechyd Teithwyr

Mae iechyd teithwyr yn faes ymarfer arbenigol sy'n ehangu ac yn dod yn fwy heriol. Yn y DU, mae gwasanaethau iechyd teithwyr yn cael eu darparu'n bennaf gan nyrsys, mewn lleoliadau gofal sylfaenol gan mwyaf (RCN 2018b). Mae'r RCN wedi datblygu dogfen 'Competencies: Travel health nursing: career and competence development' (2018b): codwyd y cymwyseddau canlynol o'r ddogfen hon.

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Darparu tystiolaeth am fynychu cwrs/diwrnod astudio ar iechyd teithwyr					
Gwneud penderfyniadau clinigol ar senarios cyffredin ar gyfer iechyd teithwyr					
Darparu cyngor cywir a chyson i deithwyr					

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cael gafael ar wybodaeth a gofyn am gyngor pellach					
Atgyfeirio i wasanaeth mwy arbenigol fel y bo'n briodol, gan ddefnyddio mecanweithiau priodol					
Gweithio ar sail cyfarwyddiadau grwpiau cleifion (PGDs), cyfarwyddiadau claf penodol (PSDs), rhagnodi gan bresgripsiynydd meddygol neu anfeddygol					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

<u>Ymgynghoriadau</u> Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gwybodaeth am sut i gael gafael ar wybodaeth am gyrchfannau rhyngwladol, yn cynnwys y defnydd o'r mapiau diweddaraf a chwilio am adnoddau o'r fath ar y rhyngwrwyd.					
Cyflawni asesiad risg cynhwysfawr a gwybod sut i asesu risgiau'n effeithiol.					
Dehongli'r asesiad risg a chael gafael ar yr argymhellion diweddaraf ar gyfer cyngor ar iechyd teithwyr, yr imiwneiddiadau sydd eu hangen a cemoproffylacsis malaria sy'n bodloni'r asesiad risg ar gyfer y siwrnai					
Adnabod materion cymhleth sydd y tu allan i gwmpas ei gwybodaeth bersonol a gwybod â phwy i gysylltu i gael rhagor o wybodaeth, cymorth a chynghor					

<u>Ymgynghoriadau</u> Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Gwirio bod amserlenni brechiadau wedi'u diweddarau a chymryd camau priodol os nad ydynt drwy wybod sut i gael gafael ar wybodaeth lle dilynwyd amserlen ar gyfer brechiadau plentyndod mewn gwlad arall a gwybod ble i gael gwybodaeth am amserlenni brechiadau sydd heb eu cwblhau					

Dangos gwybodaeth am afiechydon cyffredin sy'n gysylltiedig â theithio, er enghraifft, dolur rhydd teithwyr, hepatitis A					
Cyfleu gwybodaeth yn effeithiol i egluro'r risgiau sy'n ymwneud ag afiechydon a risgiau eraill cysylltiedig â theithio, argymhellion ar frechu a chynghori ar atal malaria mewn ffordd sy'n bodloni'r asesiad risg					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Darparu gwybodaeth benodol i'r teithiwr ynghylch: • atal damweiniau a'r pwysigrwydd o godi yswiriant teithio digonol • bwydydd diogel, dŵr a mesurau i ddiogelu hylendid personol • rhyw diogel/iechyd rhywiol • atal clefydau a gludir yn y gwaed ac a drosglwyddir yn rhywiol • atal pigiadau gan bryfed yn gyffredinol • atal brathu gan anifeiliaid, yn enwedig mewn perthynas â'r gynddaredd, ac yn cynnwys rheoli clwyfau • atal cymhlethdodau o ganlyniad i haul a gwres • diogelwch personol • ymwybyddiaeth o falaria, atal pigo • cemoproffylacsis priodol a'r pwysigrwydd o gydymffurfio, ac adnabod symptomau malaria er					

mwyn gwneud diagnosis cyflym a thrin teithwyr sydd wedi cael yr afiechyd • Dangos ymwybyddiaeth o risgiau newydd o heintio, a rhai sy'n dod i'r amlwg, a goblygiadau'r rhain e.e. feirws Zika					
--	--	--	--	--	--

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
-------------------------	----------------------

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Blaenoriaethu'n briodol mewn sefyllfaoedd lle nad yw'r amser a'r adnoddau ariannol sydd ar gael i'r claf yn caniatáu dilyn yr argymhellion gorau					
Dangos cymhwysedd o ran technegau i roi brechlynnau					
Cwblhau cofnod claf a chofnod gweinyddol ar ôl brechu					

<u>Cyfrifoldeb Proffesiynol</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Darparu tystiolaeth am ddilyn hyfforddiant ar gyfer Ymarferwyr Gofal Iechyd Cofrestredig yn unol â 'National					

Minimum Standards and Core Curriculum for Immunisation Training' PHE					
Darparu tystiolaeth o hyfforddiant diweddarau blynyddol ar anaffylacsis ac adfywio cardio-pwlmonaidd					
Mynychu sesiwn astudio/cynhadledd flynyddol i ddiweddarau hyfforddiant ar iechyd teithwyr mewn digwyddiad lleol, cenedlaethol neu ryngwladol neu mewn digwyddiad e-ddysgu ar-lein cyfatebol					

Adolygiad Cyntaf	Ail Adolygiad
------------------	---------------

<u>Cyfrifoldeb Proffesiynol</u>	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Dangos gallu ar gyfer:					
Defnyddio gwefannau ar-lein cydnabyddedig yn aml a rheolaidd i sicrhau bod yr argymhellion cenedlaethol diweddaraf yn cael eu dilyn a darllen y wybodaeth ddiweddarau i sicrhau ymwybyddiaeth o faterion fel achosion o afiechyd					
Glynu wrth yr egwyddorion ar gyfer storio brechlynnau, rhoi brechlynnau a damcaniaethau cysylltiedig					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Rhagor o adnoddau

www.gov.uk/government/collections/immunisation-against-infectious-disease-the-green-book

www.bhiva.org/vaccination-guidelines

www.janechiodini.co.uk/wp-content/uploads/2017/08/PN-Travel-health-update-August-2015.pdf

www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1477893912000671

www.gov.uk/government/publications/malaria-prevention-guidelines-for-travellers-from-the-uk

nathnacyfzone.org.uk/become-a-yfvc

www.gov.uk/government/publications/national-minimum-standards-and-core-curriculum-for-immunisation-training-for-registered-healthcare-practitioners

www.who.int/ith/other_health_risks/injuries_violence/en/

www.travax.nhs.uk/

travelhealthpro.org.uk/

www.gov.uk/foreign-travel-advice

www.janechiodini.co.uk/help/faqs/faq-1-prescribing-travel/

http://www.rcn.org.uk/data/assets/pdf_file/0006/78747/003146.pdf

Iechyd a llesiant meddyliol

Dangos ymwybyddiaeth o'r canlynol:	Adolygiad Cyntaf		Ail Adolygiad		Math o Dystiolaeth
	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	
Ffactorau risg ac arwyddion cynnar o broblemau iechyd meddwl ar gyfer yr anhwylderau canlynol a dealltwriaeth sylfaenol o ffyrdd i'w rheoli mewn Ymarfer Cyffredinol: • Iselder • Anhwylderau gorbryder cyffredinol • Ymwybyddiaeth o hunanladdiad • Dementia • Straen cysylltiedig â gwaith					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Rhagor o adnoddau

<https://www.alzheimers.org.uk/about-dementia/types-dementia/what-dementia>

<https://www.dementiauk.org>

<https://web.ntw.nhs.uk/selfhelp>

Nyrs Ymarfer Cyffredinol Arbenigol Lefel 7

Yn ogystal â'r gofynion ar gyfer lefelau 5 a 6, mae'r rôl hon yn galw am wybodaeth a sgiliau arbenigol ym mhob maes mewn nyrsio ymarfer cyffredinol a fydd yn dangos gwybodaeth ddwfn, dealltwriaeth a chymhwysedd ar gyfer asesu ymreolus ar faterion cymhleth ar sail tystiolaeth a phenderfyniadau ar gynllunio gofal sydd yn aml yn gymhleth ac anrhagweladwy.

Bydd y nyrs ymarfer cyffredinol arbenigol yn nyrs gofrestredig brofiadol sydd â chymhwyster SPQ ôl-raddedig y gellir ei gofrestru gyda'r NMC.

Mae nyrsys ymarfer cyffredinol arbenigol ar lefel 7 yn asesu, yn cynllunio ac yn darparu gwasanaethau ar sail y boblogaeth, un ai i gohort cleifion penodol neu i boblogaeth practis, felly mae angen iddynt allu dadansoddi proffil iechyd ac anghenion y boblogaeth, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau wedi'u seilio ar angen.

Mae'r rôl hon yn galw am wydnwch personol, am reoli, am arweinyddiaeth a goruchwyliaeth glinigol ac am fentora eraill yn y tîm nyrsio, gan ddarparu amgylchedd dysgu effeithiol i staff a myfyrwyr yn y tîm ehangach.

Bydd angen i'r nyrs ymarfer cyffredinol arbenigol arwain ar ddulliau arloesol i gynnal a datblygu modelau a strategaethau newydd, yn cynnwys dulliau rhyngbroffesiynol a rhyngasiantaethol o fonitro a gwella gofal.

Mae'r rôl hon yn galw am y gallu i weithio'n annibynnol a chydweithredol gan arfer rhyddid i benderfynu ynghylch camau gweithredu gan dderbyn atebolrwydd a chyfrifoldeb proffesiynol.

Yn ogystal â'r gofynion ar gyfer lefelau 5 a 6, disgwylir y bydd Nyrsys Ymarfer Cyffredinol Arbenigol ar lefel 7 yn dangos eu bod wedi cyflawni Safonau'r NMC ar gyfer Addysg ac Ymarfer Nyrsio Cymunedol Arbenigol (NMC, 2001), drwy astudio mewn Addysg Uwch ar lefel BSc neu MSc. Bydd hyn yn arwain at gymhwyster y gellir ei gofrestru gyda'r NMC.

Manylion Personol

ENW

PRACTIS

DYDDIAD DECHRAU

Cymwyseddau Craidd Cyffredin ar gyfer Nyrsys Ymarfer Cyffredinol Arbenigol sy'n gweithio ar lefel 7 (o Safonau'r NMC ar gyfer Addysg ac Ymarfer Nyrsio Cymunedol Arbenigol (NMC, 2001)

Ymarfer nyrsio clinigol

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Asesu iechyd cleifion, cleientiaid, eu teuluoedd a gofalwyr eraill, ac anghenion cysylltiedig ag iechyd, a nodi a chychwyn cymryd camau priodol ar gyfer gofal effeithiol am unigolion, grwpiau a chymunedau					
Cynllunio, darparu a gwerthuso gofal nyrsio medrus mewn gwahanol amgylcheddau gyda gwahanol adnoddau. Rhaid i nyrsys cymunedol arbenigol ddangos gallu i addasu i weithio yng nghartrefi pobl a hefyd mewn sefydliadau bach, canolfannau iechyd, meddygfeydd, ysgolion a mannau gwaith					
Cynorthwyo gofalwyr anffurfiol mewn partneriaeth i roi gofal. Rhoddir y rhan fwyaf o'r gofal yn y gymuned gan ofalwyr anffurfiol. Mae arnynt angen cyfarwyddyd, cymorth ac adnoddau i gyflawni tasgau fel y bydd y claf yn cael gofal di-dor.					
Asesu a rheoli gofal mewn amrywiaeth o leoliadau. Gweithgareddau cymhleth yw'r rhain sy'n galw am benderfynu ar sail gwybodaeth i wahaniaethu rhwng anghenion iechyd ac anghenion cymdeithasol gan gydnabod bod y gwahaniaeth yn aml yn un bach, ond hanfodol.					
Darparu cwnsela a chefnogaeth seicolegol i unigolion a'u gofalwyr					
Hwyluso dysgu mewn perthynas ag anghenion iechyd dynodedig ar gyfer cleifion, cleientiaid a'u gofalwyr					

Rhagnodi o lyfr fformiwlâu nyrsys, lle mae'r ddeddfwriaeth yn caniatáu hynny					
Cynorthwyo a grymuso cleifion, cleientiaid a'u gofalwyr i ddylanwadu a defnyddio gwasanaethau, gwybodaeth a sgiliau sydd ar gael i'r eithaf a chymryd rhan mewn penderfyniadau sy'n ymwneud â'u gofal.					
Gweithredu'n annibynnol mewn cyd-destun amlddisgyblaethol/ amlasiantaethol					

Rheoli gofal a rhaglenni

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cynghori ar y gwahanol wasanaethau sydd ar gael i helpu i roi gofal. Gall y gwasanaethau fod ar lefelau lleol, rhanbarthol neu genedlaethol. Bydd angen diweddarau gwybodaeth am y gwasanaethau hyn a rhoi cyngor i bobl ar sut i gael gfael arnynt a'u defnyddio;					
Canfod ystyriaethau moesegol a chyfreithiol sydd â goblygiadau o ran ymarfer nyrsio a chymryd camau priodol;					
Nodi'r ffactorau cymdeithasol, gwleidyddol ac economaidd sy'n dylanwadu ar ofal am gleifion/cleientiaid ac yn effeithio ar iechyd;					
Hybu ymwybyddiaeth o anghenion iechyd a gofal ar lefel unigol a strwythurol. Bydd y gweithgareddau'n cynnwys gwaith gydag unigolion, teuluoedd, grwpiau a chymunedau a byddant yn ymwneud â'r rheini sy'n iach, yn sâl, yn marw, neu'n anabl. Yn achos rhai abl, dylid eu helpu i ganfod eu hanghenion iechyd eu hunain er mwyn penderfynu ar gamau gweithredu sy'n briodol i'w ffordd o fyw eu hunain. Bydd angen help medrus a sensitif ar y rheini nad ydynt yn abl;					
Nodi a dewis o blith amrywiaeth o asiantaethau iechyd a chymdeithasol y rheini a fydd yn cynorthwyo ac yn gwella gofal am unigolion, grwpiau a chymunedau;					
Ymchwilio a nodi anghenion gofal iechyd sy'n datblygu a sefyllfaoedd sy'n beryglus i iechyd a chymryd camau priodol. Gweithgarwch parhaus yw hwn ac mae'n golygu bod yn rhagweithiol: rhaid iddo beidio â dibynnu ar aros i bobl ofyn am ofal;					

Sbarduno a chyfrannu i strategaethau sydd â'r bwriad o hybu a gwella iechyd ac atal afiechyd mewn unigolion, grwpiau a chymunedau;					
Grymuso pobl i gymryd camau priodol i ddylanwadu ar bolisïau iechyd. Rhaid i unigolion, teuluoedd a grwpiau gael cymryd rhan drwy ddweud sut maent am fyw a rhaid iddynt gael gwybod am y gwasanaethau sydd arnynt eu hangen i'w helpu i wneud hynny;					
Darparu data am iechyd sy'n gywir ac wedi'u coladu'n drylwyr i awdurdodau cyflogi a phrynwyr drwy broffiliau iechyd er mwyn cyfrannu i bolisïau iechyd a'r ddarpariaeth o ofal iechyd.					

Arwain ymarfer clinigol

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Gweithredu fel ffynhonnell cyngor arbenigol mewn ymarfer nyrsio clinigol i'r tîm gofal iechyd sylfaenol ac eraill					
Arwain a rhoi cyfarwyddyd clinigol i'r tîm o weithwyr proffesiynol i sicrhau bod safonau gofal sicr eu hansawdd yn cael eu gweithredu a'u monitro drwy reolaeth effeithiol ac effeithlon ar adnoddau penodedig					
Canfod potensial unigol mewn nyrsys cofrestredig ac ymarferwyr arbenigol, drwy system arfarnu effeithiol. Fel arbenigwr clinigol, cynghori ar gyfleoedd addysgol a fydd yn eu helpu i ddatblygu eu gwybodaeth a sgiliau arbenigol er mwyn sicrhau eu bod yn datblygu eu hymarfer clinigol					
Sicrhau profiadau dysgu effeithiol a chyfle i sicrhau deilliannau dysgu ar gyfer myfyrwyr drwy diwtora, mentora, cwnsela, goruchwyliaeth glinigol a darparu amgylchedd addysgol					

Datblygu ymarfer clinigol

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Cychwyn ac arwain datblygiadau mewn ymarfer i wella'r cyfraniad gan nyrsys ac ansawdd y gofal					
Canfod, cymhwyso a lledaenu canfyddiadau ymchwil sy'n ymwneud ag ymarfer nyrsio arbenigol					
Cynnal gweithgareddau priodol ar gyfer archwilio, adolygu a sicrhau ansawdd					
Creu amgylchedd lle mae datblygiad ymarfer clinigol yn cael ei feithrin, ei werthuso a'i lledaenu					
Ystyried a gweithredu strategaethau ar gyfer arfarnu staff, sicrhau ansawdd ac archwilio ansawdd. Pennu meini prawf i'w hasesu, penderfynu ffyrdd i fesur llwyddiant a phwy a ddylai fesur llwyddiant					

Cymwyseddau Penodol ar gyfer Nyrsys Ymarfer Cyffredinol Arbenigol sy'n gweithio ar lefel 7 (o Safonau'r NMC ar gyfer Addysg ac Ymarfer Nyrsio Cymunedol Arbenigol (NMC, 2001)

Ymarfer clinigol arbenigol:

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Asesu, cynllunio, darparu a gwerthuso gofal nyrsio clinigol arbenigol i gwrdd ag anghenion unigolion a grwpiau ym mhoblogaeth y practis					
Asesu, diagnosio a thrin afiechydon penodol yn unol â phrotocolau meddygol/nyrsio a gytunwyd					
Darparu mynediad uniongyrchol at ofal nyrsio arbenigol i gleifion sydd heb eu gwahaniaethu o fewn poblogaeth y practis					
Ymgymryd â thechnegau diagnostig, sgrinio iechyd, gwyliadwriaeth iechyd a therapiwtig a gymhwysir at unigolion a grwpiau ym mhoblogaeth y practis					

Rheoli gofal a rhaglenni

Dangos gallu ar gyfer:	Dyddiad	Llofnod	Dyddiad	Llofnod	Math o Dystiolaeth
Datblygu proffil o boblogaeth y practis er mwyn sbarduno a chyfrannu i strategaethau sydd â'r bwriad o hybu a gwella iechyd ac atal afiechyd mewn unigolion a grwpiau					
Cychwyn a chyflawni rhaglenni sgrinio iechyd					
Rheoli rhaglenni gofal ar gyfer cleifion sydd â chlefydau cronig					

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Fframwaith Cymwyseddau i

Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol sy'n gweithio ar lefel 7

Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol ar Lefel 7

Yn ogystal â'r gofynion ar gyfer lefel 6, mae'r rôl hon yn galw am wybodaeth a sgiliau datblygedig mewn meysydd penodol mewn nyrsio ymarfer cyffredinol, yn dangos gwybodaeth ddwfn ddatblygedig, dealltwriaeth a chymhwysedd ar gyfer asesu ymreolus ar faterion cymhleth ar sail tystiolaeth a phenderfynu wrth gynllunio gofal am faterion sydd yn aml yn gymhleth ac anrhagweladwy.

Mae'r Uwch-ymarferydd Nyrsio yn nyrs gofrestredig, brofiadol sydd â chymwysterau ôl-raddedig a gymeradwywyd ar lefel Meistr, sydd wedi datblygu ac ymestyn ei sgiliau y tu hwnt i'w ffiniau proffesiynol blaenorol.

Mae'r Uwch-ymarferydd Nyrsio yn gallu defnyddio ei wybodaeth arbenigol a'i sgiliau penderfynu cymhleth ar sail y Cod mewn sefyllfaoedd anrhagweladwy. Mae hyn yn cynnwys rheoli cleifion â phroblemau gofal iechyd sydd heb gael diagnosis a bydd yn dibynnu ar gyd-destun ei ymarfer clinigol. Mae'r lefel uwch hon yn seiliedig ar hanfodion nyrsio a gwerthoedd gofal. Mae'n cymhwyso egwyddorion gwybodaeth am y claf fel person neilltuol ac fel unigolyn gan barchu ei ddiwylliant a'i amrywiaeth ac yn gweithio'n unol â hynny.

Mae'r rôl hon yn galw am wydnwch personol, am reoli, am arweinyddiaeth a goruchwyliaeth glinigol ac am fentora eraill yn y tîm nyrsio, gan ddarparu amgylchedd dysgu effeithiol i staff a myfyrwyr yn y tîm ehangach. Mae'r rôl yn gofyn i'r Uwch-ymarferydd Nyrsio arwain ar ddulliau arloesol o gynnal a datblygu modelau a strategaethau newydd, yn cynnwys dulliau rhyngbroffesiynol a rhyngasiantaethol i fonitro a gwella gofal.

Mae Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn gofal sylfaenol yn asesu, yn cynllunio ac yn darparu gwasanaethau seiliedig ar yr unigolyn a'r boblogaeth, un ai i gohort cleifion penodol neu i boblogaeth y practis, felly mae angen y gallu i ddadansoddi proffil iechyd ac anghenion y boblogaeth, er mwyn bod yn rhagweithiol wrth sicrhau bod gwasanaethau wedi'u seilio ar angen.

Mae'r rôl hon yn galw am y gallu i weithio'n annibynnol a chydweithredol gan arfer rhyddid i benderfynu ynghylch camau gweithredu gan dderbyn atebolrwydd a chyfrifoldeb proffesiynol.

Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol: Fframwaith Cymwyseddau

ENW	
RHIF ADNABOD PERSONOL YR NMC	
ENW A RÔL Y GORUCHWYLYDD/AESYDD CLINIGOL	
DYDDIAD	

MODIWLA U YMARFER UWCH	TEITL Y MODIWL	LEFEL A GYRHAEDDW YD	PWYNTI AU CATS	PRIFYSGOL	DYDDIAD CYFLAWNI (DISGWYLIE DIG)

Sylwer bod y teitl Uwch-ymarferydd wedi'i warchod yng Nghymru ar gyfer unigolion sydd wedi cyrraedd lefel o addysg sy'n berthnasol i'w rôl sef, fel arfer, FfCChC lefel 7/Gradd Meistr neu gymhwyster uwch (NLIAH, 2010)

Mae rhagor o fanylion am y trefniadau llywodraethu, portffolio a chynllunio swydd ar gyfer Uwch-ymarferwyr Clinigol ar gael yma:
<https://heiw.nhs.wales/transformation/workforce-modernisation/introducing-advanced-practice/>

Rydym yn ddiolchgar am y cymorth a'r cyfraniadau a gawsom gan gydweithwyr ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, sydd wedi datblygu fframwaith cymwyseddau i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn ymarfer cyffredinol. Mae hwn wedi'i gyfuno â'r Fframwaith Cymwyseddau Craidd i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Clinigol sy'n gweithio mewn Ymarfer Cyffredinol/Gofal Sylfaenol yn Lloegr (Skills for Health, 2020), i gynhyrchu'r Fframwaith Cymwyseddau i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol a gyflwynir yma:

Cyflwyniad

Pwrpas y fframwaith cymwyseddau hwn i Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol (UYNYC) yw darparu crynodeb manwl o'r sylfaen wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer colofnau allweddol Ymarfer Uwch. [Y colofnau allweddol yw: ymarfer clinigol, arwain, addysg ac ymchwil.](#)

Gan fod y dimensiynau a ddisgrifiwyd yn rhai cynhwysfawr ac amrywiol, nid oes disgwyl y bydd un ymarferydd yn ennill cymhwysedd llawn ym mhob dangosydd – yn hytrach, pwrpas y fframwaith hwn yw darparu asesiad o'ch gwybodaeth linell sylfaen wrth dderbyn neu ymgeisio am swydd Uwch-ymarferydd Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol, fel y gallwch chi a'ch Goruchwylydd/Asesydd Clinigol gael darlun manwl o'ch anghenion am ddysgu a hyfforddiant.

Mae'r fframwaith hwn wedi'i fwriadu hefyd ar gyfer UYNYC sefydledig i'w gwblhau bob blwyddyn cyn eich Adolygiad Perfformiad a Datblygiad ac asesu'ch Portffolio Ailddilysu Ymarfer Uwch, i ddisgrifio'ch cynnydd a chyfrannu i'ch cynllun datblygu personol cyfredol.

Am mai ymarfer clinigol fydd y golofn fwyaf amlwg fel arfer mewn Ymarfer Uwch mewn Ymarfer Cyffredinol, mae'r fframwaith yn gyson â'r pwyslais hwn, a'r cynnwys wedi'i seilio'n bennaf ar systemau'r corff ac ymglyfwyniadau cyffredin.

Mae'n bwysig nodi, er bod y fframwaith hwn yn gynhwysfawr, na ellir ei ystyried yn rhestr gyflawn o dopigau ymarfer uwch mewn gofal sylfaenol – felly mae lle ar ddiwedd y ddogfen i gofnodi unrhyw feysydd eraill lle cafwyd cymhwysedd neu lle nodwyd yr angen am hyfforddiant pellach.

Mae naw gallu cyffredinol ar gyfer ymarfer Uwch-ymarferydd Nyrsio

Mae'r naw gallu cyffredinol a ddisgrifir isod yn crynhoi'r cymwyseddau sy'n ofynnol ar gyfer yr holl Uwch-ymarferwyr Nyrsio mewn Ymarfer Cyffredinol (UYNYC):

1. Y gallu i adnabod symptomau sy'n arwyddion o berygl yn ddi-oed a rheoli argyfyngau cyffredin

- Dylai UYNYC allu rheoli'r argyfyngau meddygol a chymdeithasol cyffredin y maent yn debygol o ddod ar eu traws. Dylent allu adnabod sefyllfaoedd critigol yn ddi-oed a'u rheoli gan ddefnyddio'r adnoddau a chyfleusterau sydd ar gael.
- Dylai UYNYC fod yn gymwys at lefel sylfaenol mewn cynnal bywyd, diffibrilio ac anaffylacsis ar lefel ganolradd. Dylent fod yn ymwybodol o'r angen am gynnal a chadw unrhyw gyffuriau neu gyfarpar argyfwng y gallant eu defnyddio wrth ymarfer.

2. Deall agweddau trefniadol ar ofal sylfaenol y GIG, ar lefel leol a chenedlaethol

- Dylai UYNYC fod yn ymwybodol o'r prosesau sydd ar waith ar lefel leol a chenedlaethol a deall y ddarpariaeth o ofal sylfaenol a reolir a gofal sylfaenol a ddarperir gan gontractwyr annibynnol yn y Bwrdd Iechyd perthnasol yn GIG Cymru. Dylent ddeall y berthynas rhwng dulliau seiliedig ar dîm o ofalu am gleifion a dylent feithrin diwylliant o weithio mewn partneriaeth â darparwyr gofal sydd â chysylltiad agos fel sefydliadau gofal eilaidd, gwasanaethau cymdeithasol a sefydliadau gwirfoddol.
- Dylai UYNYC ddeall sut mae argyfyngau a mentrau iechyd yn gallu effeithio ar ddarparwyr gofal a bod yn ymwybodol o weithdrefnau a pholisïau sydd ar waith i ddellio â'r rhain. Er enghraifft, y system genedlaethol ar gyfer rhybuddio am gyffuriau a heintiau, sut i ddellio ag achosion lleol o afiechyd heintus, epidemigau fflw a digwyddiadau critigol. Dylent fod yn ymwybodol o'r sianeli cyfathrebu sydd eu hangen ar gyfer Gofal Sylfaenol a'r systemau TG i'w cynnal.

3. Y gallu i wneud atgyfeiriadau priodol

- Dylai UYNYC fod yn ymwybodol o opsiynau perthnasol ar gyfer atgyfeirio, llwybrau atgyfeirio lleol a gweithwyr proffesiynol sydd ar gael i gynorthwyo cleifion. Dylent allu cyfathrebu'n effeithiol ac yn gwrtais â'r holl weithwyr proffesiynol eraill sy'n ymwneud â gofal y claf, gan wneud atgyfeiriadau priodol a di-oed gyda dogfennau clir a threfniadau ar gyfer gofal dilynol.
- Dylai Uwch-ymarferwyr Nyrsio barchu rolau a sgiliau aelodau eraill o'r tîm amlddisgyblaethol, ymgysylltu'n effeithiol ac atgyfeirio i ffynonellau gofal eraill, fel gweithwyr proffesiynol eraill o fewn y sefydliad, sefydliadau gwirfoddol lleol, gwasanaethau ambiwlans a pharafeddygon, a gwasanaethau gofal eilaidd (a derbyn cleifion i ysbytai dim ond os yw hynny'n briodol ac ar ôl rhoi cynnig ar yr holl opsiynau eraill).

4. Dangos sgiliau cyfathrebu a rhyngpersonol datblygedig

- Dylai UYNYC allu dangos sgiliau cyfathrebu a rhyngpersonol eithriadol fel y gellir meithrin cysylltiad â chleifion a chydweithwyr.
- Dylent ganolbwyntio ar y claf a dylent ddangos medr ar lefel uchel mewn sefyllfaoedd anodd fel torri newyddion drwg, a lle nad yw cyfathrebu aneiriol yn bosibl.

- Dylai UYNYC fod â dealltwriaeth fanwl o waith tîm, bod yn ymwybodol o rolau a chyfrifoldebau'r holl weithwyr proffesiynol a chydweithwyr yn y tîm a gallu cydweithio a chyfathrebu â nhw'n effeithiol.

5. Sgiliau clinigol uwch sy'n cwmpasu holl feysydd gofal sylfaenol brys

- Bydd angen i UYNYC arfer ystod eang iawn o sgiliau clinigol uwch er mwyn ymgynghori â chleifion mewn ffordd gynhwysfawr.
- Dylai'r holl ymgynghoriadau gynnwys hanes geiriol manwl o gyflwr presennol y claf ynghyd â'i hanes blaenorol o ran materion meddygol, cymdeithasol a chyffuriau.
- Technegau archwilio, yn cynnwys gwranddo, arsylwi, dylofi, clustfeinio a tharo (lle y bo'n briodol)
- Diagnosis gwahaniaethol cywir a chryno ynghyd â chynllun rheoli priodol a gweithdrefn / mesurau diogelu dilynol yn ogystal ag addysg berthnasol i'r claf gyda thaflenni gwybodaeth os ydynt ar gael.

6. Cadw cofnodion cydamserol

- Mae'r cofnod clinigol electronig yn rhan o gofnodion meddygol y claf ac felly dylai'r holl gysylltiadau o'r fath â'r gwasanaeth gael eu cofnodi'n gydamserol gan y clinigydd sy'n ymwneud â gofal y claf yn y cofnod perthnasol, mewn amser real.
- Dylai nodiadau fod mor fanwl â phosibl, wedi'u cofnodi'n glir a heb fyfoddau neu slang.
- Os yw claf yn cael ei atgyfeirio i ofal eilaidd, yna dylid argraffu copi o'r cofnod electronig ynghyd â llythyr atgyfeirio i'w trosglwyddo gyda'r claf.

7. Arwain a rheoli

- Fel uwch-nyrsys, mae cyfrifoldeb gan UYNYC i gynorthwyo cydweithwyr iau, Nyrsys Practis, Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd a myfyrwyr nyrsio.
- Mae rhaeadru gwybodaeth a hysbysrwydd a goruchwyliaeth glinigol yn agweddau hanfodol eraill ar y rôl. Gall yr Uwch-ymarferydd Nyrsio weithredu fel goruchwilydd clinigol, asesydd neu fentor i staff newydd neu i staff sydd â bylchau yn eu sgiliau a ddynodwyd drwy'r broses archwilio. Disgwylir y bydd yr Uwch-ymarferydd Nyrsio yn gymwys i gynorthwyo cyd-nyrsys drwy'r broses goruchwyliaeth glinigol.
- Gall UYNYC chwarae rhan ym mhroses yr Adolygiad Arfarnu a Datblygiad Personol ar gyfer aelodau eraill o'r tîm nyrsio.
- Dylai UYNYC geisio rhaeadru tystiolaeth o ymchwil i aelodau o'r tîm nyrsio a sicrhau eu bod yn ei chymhwyso yn eu hymarfer eu hunain.

- Os yw'n bosibl, dylai'r Uwch-ymarferydd Nyrsio gymryd rhan mewn gweithgarwch ymchwil sy'n ymwneud ag agweddau ar eu meysydd diddordeb proffesiynol eu hunain.

8. Datblygiad Proffesiynol Parhaus

- Mae'n hollbwysig bod yr holl UYNYC yn cadw'n wastad â'r arferion gorau a gofal seiliedig ar dystiolaeth, a'u bod yn ymdrechu'n barhaus i gynyddu eu sgiliau a'u sylfaen wybodaeth. Dylai myfyrio personol ac ymgais i ganfod ei anghenion hyfforddi ei hun fod yn rhan annatod o ymarfer pob Uwch-ymarferydd Nyrsio.
- Mae'n hollbwysig cwblhau pob cwrs hyfforddi sy'n orfodol a chyfrifoldeb yr Uwch-ymarferydd Nyrsio yw monitro hyfforddiant i sicrhau ei fod yn gyfredol a chanfod ei anghenion hyfforddi personol.

9. Llwyth gwaith, llesiant personol, diogelwch seicolegol a rheoli straen

- Dylai UYNYC fod â'r gallu i reoli eu hamser a'u llwyth gwaith yn effeithiol gan ddangos prydlondeb, y gallu i ddatrys problemau a blaenoriaethu achosion yn briodol.
- Dylai UYNYC fod yn ymwybodol o'r heriau sy'n rhan o Ofal Sylfaenol, yn cynnwys yr angen am benderfynu ymreolus. Dylent gydnabod pan na fyddant yn gymwys i weithio oherwydd blinder, salwch corfforol neu feddyliol a chymryd camau priodol. Dylent fod yn ymwybodol o'u hanghenion a'u galluoedd personol a dysgu i ddatblygu'r strategaethau sydd eu hangen i osgoi straen a gorflinder ac aros yn iach.

Mae'r fframwaith cymwyseddau clinigol wedi'i seilio ar nifer o ymgyflwyniadau clinigol allweddol y bydd Uwch-ymarferwyr Nyrsio yn eu rheoli mewn ymarfer cyffredinol/gofal sylfaenol, yn ôl cwmpas eu rôl. Mae'n disgrifio sgiliau asesu a rheoli y bydd yn rhaid i Uwch-ymarferwyr Nyrsio allu eu cymhwyso'n briodol yng nghyd-destun y cymwyseddau, ac maent yn gymwysadwy i'r amrywiaeth o bobl a fydd yn ymgyflwyno yn yr ystod oedran.

Bydd y defnydd o'r sgiliau hyn yn cael ei bennu gan **gwmpas rôl yr Uwch-ymarferydd Nyrsio** a'r cyd-destun lle mae'n gweithredu, a fyddai'n cael ei **gytuno rhwng yr Uwch-ymarferydd Nyrsio a'i gyflogwr ac yn cael ei adlewyrchu yn y disgrifiad swydd**.

Dylid nodi bod modd cysylltu rhai ymgyflwyniadau clinigol allweddol â mwy nag un system a bod y systemau'n gydgyssylltiedig. Felly, er ei bod yn bwysig i'r Uwch-ymarferydd Nyrsio feddu ar wybodaeth a sgiliau priodol ar gyfer pob system, bydd yn bwysig hefyd ei fod yn deall y cydgysylltiadau a chyd-ddibyniaethau cymhleth rhwng systemau wrth ddarparu gofal i bobl.

Mae'r datganiadau am wybodaeth ym mhob adran yn gymwys i gymwyseddau clinigol a nodwyd yn y fframwaith hwn. Cyfrifoldeb yr Uwch-ymarferydd Nyrsio a'i Oruchwylydd Clinigol fydd cymhwyso'r datganiadau am wybodaeth at yr amgylchedd clinigol priodol.

Cyn pob adolygiad gyda'r Goruchwylydd Clinigol, dylai'r Uwch-ymarferydd Nyrsio:

- Gynnal a pharatoi hunanasesiad i'w drafod â'r mentor/goruchwylydd clinigol
- Ystyried, casglu a chyflwyno unrhyw dystiolaeth i ddangos bod cymhwysedd wedi'i gyflawni (mae'n debygol y bydd wedi'i chasglu dros amser, yn ystod digwyddiadau dysgu a thrwy gyfleoedd eraill)

Gall y dystiolaeth gynnwys adolygiadau achos clinigol neu senarios sy'n adlewyrchu natur ac amrywiaeth y gwaith a gyflawnir ar lefel uwch, e.e.:

1. Atgyfeirio claf i wasanaethau cymunedol
2. Atgyfeirio claf i wasanaethau gofal eilaidd ar gyfer archwiliadau, derbyniadau aciwt neu apwyntiadau rheolaidd
3. Asesiadau risg

4. Gofal terfynol
5. Deall yr angen i uwchgyfeirio gofal y claf a pha bryd i ofyn am gymorth neu ail farn.
6. Digwyddiadau critigol, adrodd a rheoli cwynion

DANGOSYDDION	
Dylai'r Uwch-ymarferydd Nyrsio allu cymhwyso cymwyseddau sylfaenol at bob sefyllfa glinigol:	
•	Sefydlu cysylltiad ar gyfer perthynas therapiwtig, cael cydsyniad os yw'n briodol gan roi sylw i ystyriaethau cyfreithiol a phroffesiynol perthnasol.
•	Cael at a dehongli'r holl gofnodion cleifion sydd ar gael ac sy'n berthnasol i sicrhau gwybodaeth am y rheoli ar y claf hyd hynny.
•	Canfod yr angen am hanes manwl mewn perthynas â phroblem benodol mewn ymgyflwyniad.
•	Cydnabod y gall cyflyrau ymddangos yn wahanol mewn gwahanol bobl, a bod modd priodoli nifer o ymgyflwyniadau i fwy nag un system
•	Deall sut mae meddyginiaeth bresennol a chyflyrau presennol yr unigolyn yn gallu effeithio ar y symptomau a welir wrth ymgyflwyno
•	Gwneud, cadarnhau neu ddeall y diagnosis terfynol neu dros dro drwy ystyried y gwahanol bosibiliadau mewn ffordd systematig.
•	Gwneud archwiliad corfforol priodol ac arsylwadau clinigol.
•	Gofyn am a dehongli ymchwiliadau perthnasol sydd eu hangen i ystyried opsiynau o ran triniaeth
•	Deall y cyflwr/cyflyrau sy'n cael eu trin, y cynnydd naturiol a sut i asesu difrifoldeb, dirywiad a'r ymateb disgwyledig i driniaeth
•	Asesu ac adnabod 'arwyddion o berygl' ar gyfer y gwahanol broblemau a welir wrth ymgyflwyno a dangos ymwybyddiaeth o arwyddion ffug
•	Adolygu cydymffurfiaeth â'r cynllun rheoli presennol, a'i effeithiolrwydd, yn cynnwys cydgordio therapiwtig.
•	Adnabod amrywiadau normal mewn proffiliau heneiddio / clefydau drwy gydol oes.
•	Atgyfeirio at aelod arall o'r tîm neu at arbenigwr neu ofyn am arweiniad ganddynt pan fo angen.
•	Rhagnodi'n ddiogel a phriodol, gan ystyried yr opsiwn o derfynu rhagnodiad, gohirio rhagnodi a rhagnodi cymdeithasol.
•	Trafod prognosis a deall dangosyddion sy'n awgrymu bod claf yn cyrraedd y cyfnod bywyd lliniarol neu derfynol.

• Cydnabod y pwysigrwydd o helpu pobl i ddatblygu eu gwybodaeth, hyder a sgiliau wrth reoli eu hiechyd eu hunain a gwella eu lefelau grymuso.
• Llunio cynllun rheoli ar y cyd â'r claf, yn cynnwys hunanofal, trefniadau gofal parhaus a mesurau diogelu.
• Darparu gwybodaeth ysgrifenedig a dolenni / taflenni addysg lle y bo'n briodol

Camddefnyddio alcohol a sylweddau		
Dangos gwybodaeth am yr amrywiaeth o ymgyflwyniadau o ganlyniad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau, deall y cydberthyniadau cymhleth rhwng ystyriaethau biolegol-seicolegol-cymdeithasol a'u cyd-ddibyniaethau ym mywyd y person.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno â phroblem alcohol neu sylweddau. - Deall goblygiadau'r anhwylder camddefnyddio neu'r caethiwed i alcohol neu sylweddau. - Cyflawni archwiliad corfforol priodol. - Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. - Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno - Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. - Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.	- Sirosis - Gorbwysedd y wythïen borthol - Gwythiennau chwyddedig - Diffyg fitaminau - Mynd i'w gragen	- Holiaduron perthnasol i asesu camddefnydd o alcohol a sylweddau (e.e. Prawf Adnabod Anhwylderau Defnyddio Alcohol/AUDIT) - Sgrinio am feirysau a gludir yn y gwaed - Atgyfeirio i Wasanaethau Cyffuriau ac Alcohol lleol - Atgyfeirio i dîm argyfwng perthnasol - Atgyfeirio i dîm ymyriadau byr - Atgyfeirio am driniaeth ar gyfer problemau iechyd parhaus, fel heintiau deintyddol - Ystyriaethau diogelu

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

System Gardiofasgwlaidd • Dangos gwybodaeth am y system gardiofasgwlaidd, dadansoddi difrifoldeb dichonol a'r effaith ar systemau cysylltiedig. • Dangos gwybodaeth am y ffactorau dylanwadol fel hanes seicogymdeithasol a theuluol, ffactorau risg, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng cardiofasgwlaidd amlwg, yn cynnwys ataliad y galon, poen cardiaidd yn y frest. • Deall goblygiadau cyflwr cardiofasgwlaidd presennol. • Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno â chyflwr cardiofasgwlaidd. • Cyflawni asesiad cardiofasgwlaidd priodol. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol. • Cyfarwyddo a helpu defnyddwyr gwasanaethau i ddefnyddio meddyginiaethau a dyfeisiau. • Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel ECG, pelydr X, profion gwaed, eco etc.	• Poen yn y frest • Anghysur yn y frest • Orthopnoea • Crychguriadau • Pwls afreolaidd • Oedema • Problemau pwysedd gwaed	• Tymheredd • Cyflymder, rhythm, cyfaint a natur y pwls • Pwysedd gwaed • Cyfradd anadlu • Archwiliad Cardiofasgwlaidd – yn cynnwys archwilio, clustfeinio, taro a dylofi • Pelydr-X o'r frest • Profion gwaed – FBC, U&Es TFT, ESR, proffil lipidau, HbA1c, BNP • Electrocardiograff (ECG) • Ecocardiogram (Eco) • Monitro pwysedd gwaed am 24 awr • Monitro ECG am 24 awr • Defnyddio cyfrifiannell ffactorau risg • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos

• Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Cydnabod effaith ddichonol yr amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y system gardiofasgwlaidd a darparu cyngor neu atgyfeiriad ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd, e.e. colli pwysau, ymarfer corff a rhoi'r gorau i ysmygu etc. • Adnabod effaith y broblem ymgyflwyno ar ffordd o fyw a bywyd y person o ddydd i ddydd.		
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Dermatoleg • Dangos gwybodaeth am y system ddermatolegol, yn cynnwys anatomi wyneb ac anatomi macrosgopig y croen. • Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno â phroblem croen. • Deall goblygiadau anhwylder croen presennol. • Cyflawni archwiliad priodol o'r croen a/neu glwyf. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Defnyddio disgrifyddion priodol fel ABCDE • Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng croen amlwg gan y person. • Pennu a chychwyn triniaeth briodol ar gyfer pobl sy'n ymgyflwyno â mân glwyfau. • Dilyn canllawiau cenedlaethol a llwybrau llywio cenedlaethol i bennu a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel biopsi, swab, Doppler etc. • Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.	• Brech – lleol • Brech – systemig • Cosi • Pla • Smotiau • Difrod i'r croen, manau geni • Problemau/newidiadau mewn ewinedd • Newidiadau yn lliw'r croen • Wlserau croen • Clwyf i'r croen – mân a chymhleth • Clwyfau ar ôl llawdriniaeth • Mân anaf	• Tymheredd • Cyflymder y pwls • Archwilio, dylofi • Crafiadau/samplau croen a/neu ewinedd • Profion gwaed - FBC, calsiwm, wrea ac electrolytau, LFT, ESR, CRP, TFT, haematineg • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos

• Cydnabod effaith ddichonol yr amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y croen a darparu cyngor neu atgyfeiriad ar gyfer gwybodaeth, ffyrdd o fyw a hybu iechyd. • Adnabod effaith y broblem ymgyflwyno ar ffordd o fyw a bywyd y person o ddydd i ddydd.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Gofal Clustiau, Trwyn, Gwddf a Cheg		
- Dangos gwybodaeth am systemau'r glust, y trwyn a'r gwddf a gofal am y geg. - Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno ag anhwylder yn y glust, y trwyn a/neu'r gwddf. - Deall goblygiadau anhwylder presennol yn y glust, y trwyn a/neu'r gwddf. - Cyflawni archwiliad/asesiad priodol o'r glust, y trwyn a/neu'r gwddf. Yn cynnwys y glust, y trwyn/ceudod y trwyn, ffaryncs, y geg. - Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng amlwg gan y person mewn perthynas â'r glust, y trwyn, y gwddf neu'r dannedd. - Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol. - Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel swabiau, profion gwaed, etc. - Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc.	- Teimlo'n chwil - Y bendro - Otalgia - Otorrhoea - Poen yn y sinysau - Poen/rhwystrol trwynol - Poen a haint yn y geg - Y gwddf wedi chwyddo - Gwddf tost - Chwyddo yn y gwddf - Tinitws - Colli clyw - Chwyrnu - Newidiadau yn y llais	- Tymheredd - Cyflymder y trwm - Cyfradd anadlu - Asesu am lymffadenopathi - Profion gwaed, FBC, calciwm, scrinio am dwymyn y chwarennau, TFT - Blood tests – FBC, glandular fever screen, TFT - Meini prawf ar gyfer atgyfeirio meolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos - Otoscopy - Routine, urgent and 2 week wait referral criteria

• Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Cydnabod effaith ddichonol yr amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar systemau'r glust, y trwyn a'r gwddf a system y geg a darparu cyngor neu atgyfeiriad ar gyfer gwybodaeth, ffyrdd o fyw a hybu iechyd. • Adnabod effaith y broblem ymgylwyno ar ffordd o fyw a bywyd y person o ddydd i ddydd		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Ymgwyflwyniadau Brys - Dangos gwybodaeth am y gwahanol ymgwyflwyniadau brys, deall cydberthyniadau cymhleth systemau'r corff a'u cyd-ddibyniaethau ar fywyd. - Dangos gwybodaeth am y camau priodol i'w cymryd mewn gwahanol sefyllfaoedd brys.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgwyflwyno â phroblem croen. - Deall goblygiadau anhwylder croen presennol. - Cyflawni archwiliad priodol o'r croen a/neu glwyf. - Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. - Defnyddio disgrifyddion priodol fel ABCDE - Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno. - Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. - Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.	- Trallod anadlol - Arwyddion cardiofasgwlaidd anffafriol - Anaffylaxis - Angioedema - Ymgwmpo - Ffit - Sepsis - Brech nad yw'n gwynnu - Gorddos/gwenwyno - Achos posibl o cetoasidosis diabetig - Meningiaeth - Plentyn llipa	- Gweithdrefnau brys i geisio cymorth a galw ambiwlans - Sut i ddefnyddio'r cyfarpar argyfwng, yn cynnwys cynnal bywyd sylfaenol, ocsigen a diffibriliwr - Rhoi adrenalin - Rhoi bensylpenisilin neu gyffur cyfatebol i'r rheini sydd ag alergedd i penisilin - Dechrau dilyn y canllawiau ar sepsis - Cymryd camau i gael sgôr NEWS os yw'n cael ei defnyddio'n lleol - Rhoi gwybod am achosion posibl o glefydau heintus hysbysadwy

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Llygaid - Dangos gwybodaeth am y system offthalmig ac unrhyw effaith ar systemau cysylltiedig. - Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgwyflwyno â phroblem llygaid. - Deall goblygiadau anhwylder llygaid presennol. - Cyflawni archwiliad/asesiad ocwlar, ffwndwsgopig a gweledol priodol. - Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. - Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno lle mae argyfwng llygaid amlwg gan y person. - Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel prawf staenio â fflworesin, archwilio â microsgop neu swabiau cyfbilennau - Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. - Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.	- Llygad goch - Llygad goch boenus - Llygad boenus – yn cynnwys y llygad a/neu'r amrannau - Amhariad ar y golwg – golwg niwlog, diplopia, goleuadau'n fflachio, brychau yn y llygad - Colled golwg aciwt - Rhedlif o'r llygad - Anaf i'r llygad - Corffyn estron - Llygad/amrannau wedi chwyddo	- Tymheredd - Cyflymder y pwls - Pwysedd gwaed - Archwiliad o'r llygad yn cynnwys archwilio a dylofi - Craffter golwg - Ffwndosgopeg - Canhwyllau'r llygaid - Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos - Gwasanaethau Gofal Llygaid Cymru

• Cydnabod effaith ddichonol yr amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y llygad a darparu cyngor neu atgyfeiriad ar gyfer gwybodaeth, ffyrdd o fyw a hybu iechyd • Adnabod effaith y broblem ymgyflwyno ar ffordd o fyw a bywyd y person o ddydd i ddydd.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Cynllunio Teuluol ac Iechyd Rhywiol		
- Dangos gwybodaeth am systemau atgenhedlu gwrywaidd a benywaidd ac unrhyw effaith ar systemau cysylltiedig. - Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyfwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Deall goblygiadau unrhyw anhwylder perthnasol presennol. - Cymryd a chofnodi hanes iechyd perthnasol, yn cynnwys hanes cynhwysfawr o iechyd obstetrig, gynaecolegol a rhywiol fel y bo'n briodol. - Cydweithio â'r tîm aml-broffesiwn ac asiantaethau allanol i reoli iechyd a gofal rhywiol. - Cydweithio i ddarparu gofal a mynediad at weithwyr gofal iechyd proffesiynol perthnasol yn unol ag amgylchiadau'r person. - Cyflawni asesiad, gan ddefnyddio profion priodol ac atgyfeirio ymlaen fel y bo'r angen. - Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. - Hyrwyddo iechyd rhywiol, gan gynnwys imiwneiddio a chynnig asesiadau risg a rheolaeth ar gyfer pobl sydd â phryderon am iechyd rhywiol a all gynnwys atal cenhedlu a heintiau a drosglwyddir yn rhywiol.	- Brechau ar organau cenhedlu - Rhedlif o'r wain/pidyn - Atal cenhedlu, yn cynnwys cyngor cyffredinol, cwnsela, problemau cysylltiedig - Atal cenhedlu brys - Cyfathrach rywiol heb ddiogelwch - Ymosod rhywiol - Anallu i genhedlu	- Atgyfeirio i Glinig Cynllunio Teuluol - Atgyfeirio i wasanaethau Meddygaeth Genhedlol-wrinol (GUM) /Clinig Iechyd Rhywiol - Swabiau - Profion gwaed – benywod – statws o ran rwbela, prawf progesteron ar ganol y cyfnod lwteal (21fed diwrnod o'r cylch 28 diwrnod), prawf FSH ac LH ar ddiwrnod 1-5 o'r cylch 28 diwrnod), TFT - Profion gwaed - gwrywod – testosteron, FSH ac LH - Dadansoddi semen - Atgyfeirio i wasanaeth ffrwythlondeb

• Bod â dealltwriaeth glir o faterion diogelu, yn cynnwys, ymysg pethau eraill, anffurfio organau cenhedlu benywod. • Argymhell sgrinio cyhoeddus ac imiwneiddio yn unol â rhaglenni lleol a chenedlaethol.		
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

System Gastroberfeddol a Hepatig		
• Dangos gwybodaeth am y system gastroberfeddol. • Dangos gwybodaeth am y system hepatig, dadansoddi difrifoldeb a'i effaith ar systemau cysylltiedig. Deall sut i adnabod y dylanwad o hanes seicogymdeithasol a theuluol, oed, ffactorau risg, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal y person		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyfwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymglyfwyno ag anhwylder yn yr abdomen neu anhwylder cysylltiedig. • Deall goblygiadau anhwylder gastroberfeddol / hepatig presennol. • Cyflawni archwiliad/asesiad priodol o'r abdomen yn cynnwys archwiliad o'r rectwm â'r bys. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol.	• Dolur rhydd • Gollwng ysgarthion/anymataliaeth • Newid mewn arferion perfeddol – gwaed mewn ysgarthion, mwcws mewn ysgarthion • Cyfog a/neu chwydu • Haematemesi • Colli pwysau • Diffyg traul • Clefyd melyn • Poen yn y rectwm • Gwaedu o'r rectwm	• Samplau ysgarthion – diwylliant a sensitifrwydd, calprotectin ysgarthol, profion helicobacter-pylori, profion FIT neu FOB • Archwilio'r abdomen – yn cynnwys archwilio, clustfeinio, taro a dylofi • Asesu am lymffadenopathi • Archwilio'r rectwm â'r bys • Archwiliad uwchsain o'r abdomen • Atgyfeirio'n syth i gael archwiliadau gastrosgopi, endosgopi

• Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno lle mae argyfwng gastroberfeddol neu hepatig amlwg gan y person. • Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol. • Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel dadansoddiad wrin, profion gwaed ac ysgarthion etc. • Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn, hysbysu am glefydau heintus er mwyn eu rheoli gan wasanaethau iechyd y cyhoedd etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Canfod a delio â chymhlethdodau o ran defnyddio dyfeisiau meddygol, fel stomâu. • Cydnabod yr effaith bosibl o ffordd o fyw, yr amgylchedd, a geneteg ar y systemau gastroberfeddol a hepatig a darparu cyngor ataliol ynghylch ymddygiadau uchel eu risg, y pwysigrwydd o sgrinio ac imiwneiddio ynghyd â gwybodaeth, cyngor ar ffordd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio, e.e. ar gamddefnyddio sylweddau neu golli pwysau etc. • Adnabod effaith y broblem ymgyflwyno ar ffordd o fyw a bywyd y person o ddydd i ddydd. • Darparu cyngor i atal trosglwyddo eilaidd e.e. cyngor ar hylendid ac atgyfeirio i	• Canlyniadau gwaed annormal – canlyniadau dryslyd o brofion gweithrediadau'r iau (LFTs), anaemia • Ymddygiadau uchel eu risg a phryderon – defnydd mewnwythiennol o gyffuriau, hanes rhywiol, cyswllt â dioddefwyr • Problemau â stomâu	• Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys a chydag arhosiad
--	--	---

wasanaethau priodol lle mae angen rheoli cysylltiadau'r claf.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Anabledd Dysgu - Gwybodaeth ynghylch sut i gael cyngor arbenigol ychwanegol a chymorth i bobl a'u perthnasau/gofalwyr. - Gwybodaeth ynghylch sut i gynnal archwiliad iechyd blynyddol gyda pherson sydd ag anabledd dysgu		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
- Dangos y gallu i ymwneud â phobl sydd ag Anabledd Dysgu. - Dangos sensitifrwydd i effeithiau unrhyw newid, fel apwyntiadau mewn ysbyty, derbyn i'r ysbyty neu unrhyw newid sy'n peri gofid neilltuol i bobl am eu bod yn anghyfarwydd ag ef. - Helpu pobl i gael eu hysbysu'n llawn a chymryd rhan yn llawn mewn penderfyniadau am eu gofal a'u grymuso drwy hynny i fod yn ymreolus. - Helpu pobl i gael archwiliadau iechyd rheolaidd a gwasanaethau cyffredinol eraill y mae ganddynt hawl i'w derbyn (yn cynnwys imiwneiddio, gofal ataliol rheolaidd i'r geg). - Sicrhau lle mae cyflwr arall hefyd gan bobl sydd ag Anabledd Dysgu fod sylw priodol yn cael ei roi i'w hanghenion penodol a bod eu gofal yn cael ei addasu yn unol â'r rhain.	Unrhyw un o'r ymgwyflwyniadau sydd yn y tabl hwn	- Gan ddefnyddio meini prawf Kerr et al ar gyfer Archwiliadau Iechyd Blynyddol Anabledd Dysgu, cynnal ymchwiliad ac asesiad systemau llawn - Gwasanaethau Anabledd Dysgu Arbenigol - Grwpiau Eirioli - Rhwydweithiau Cymheiriaid

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Adolygu Meddyginiaethau ac Ystyriaethau am Feddyginiaeth		
• Dangos dealltwriaeth o'r gofynion am fonitro meddyginiaethau a sut i weithredu ar y canlyniadau. • Dangos dealltwriaeth o'r ffordd i gofnodi manylion adolygiad o feddyginiaethau ar y system glinigol. • Dangos dealltwriaeth o'r ffordd y mae presgripsiynau rheolaidd yn gweithio yn y tîm ymarfer cyffredinol/gofal sylfaenol a'r tîm ehangach – e.e. fferylliaeth gymunedol. • Dangos dealltwriaeth o ganllawiau proffesiynol perthnasol, yn cynnwys Fframwaith Cymwyseddau'r Gymdeithas Fferyllol Frenhinol i'r Holl Bresgripsiynwyr		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgylfwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Gallu adolygu meddyginiaethau yn nhermau effeithlonrwydd, angen, sgil-effeithiau, diogelwch, cost glinigol ac yn unol â chanllawiau lleol a chenedlaethol ar ragnodi. • Asesu am broblemau o ran cydgordio a chydymffurfio gan ystyried amgylchiadau ac anghenion yr unigolyn. • Helpu pobl i ddeall pa feddyginiaethau sydd wedi'u rhagnodi (neu heb eu rhagnodi) ar eu cyfer a pham. • Gweithredu'n briodol ar rybuddion a gyhoeddir gan yr MHRA. • Deall y system goleuadau traffig ar gyfer y llyfr fformiwlâu lleol a meddyginiaethau a roddir o dan gytundebau rhannu'r gofal yn unig. • Sicrhau bod gweithgareddau rhagnodi o fewn eich cwrmpas ymarfer	• Sgil-effeithiau niweidiol • Meddyginiaeth aneffeithiol • Cydymffurfio gwael • Gorddefnydd o feddyginiaeth • Camddefnyddio meddyginiaeth • Problemau o ran amlgyffuriaeth • Canlyniadau annormal o brofion monitro gwaed • Grwpiau risg uwch – lle mae angen meddyginiaethau i leihau risg • Wlserau ceg/heintiau/ceg sych	• Monitro gwaed – U&E, LFT, FBC, lefelau cyffuriau, CRP, TFT • Atgyfeirio'n ôl i wasanaethau gofal eilaidd lle bo angen

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Iechyd Anatomegol Gwrywod a Benywod		
• Dangos gwybodaeth am anatomeg a ffisioleg organau cenhedlu gwrywod a benywod a systemau cysylltiedig, yn cynnwys y prostad a'r bronau. • Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl. • Bod â gwybodaeth a dealltwriaeth am faterion sy'n gysylltiedig ag iechyd anatomegol gwrywod a benywod. • Bod yn ymwybodol o nifer o wahanol broblemau dichonol a all gael eu cyflwyno'n wahanol mewn gwrywod a benywod yn cynnwys, ymysg pethau eraill, gam-drin domestig, anffurfio organau cenhedlu benywod, cam-drin rhywiol, symptomau'r menopos, camweithrediad codiad ac iselder.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Deall goblygiadau anhwylder perthnasol presennol. • Cymryd hanes strwythuredig a phriodol yn cynnwys hanes iechyd rhywiol pan fo'n briodol. • Asesu ffactorau risg clefydau sy'n ymwneud yn benodol ag anatomi gwrywod neu fenywod. • Deall sut i atgyfeirio claf yn amserol gan ddilyn canllawiau cenedlaethol a lleol. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Bod â dealltwriaeth glir o ystyriaethau o ran diogelu oedolion. • Gallu cyflawni archwiliad o organau cenhedlu gwrywod a benywod, archwiliad o'r prostad neu archwiliad o'r bronau pan fo'n briodol ac ar ôl cael cydsyniad.	• Poen yn y ceilliau • Lymphiau ar y ceilliau • Brechau/llid ar yr organau cenhedlu • Symptomau wrinol yn cynnwys noctwria, newidiadau yn llif wrin • Poen yn y pidyn • Rhedlif o'r pidyn • Camweithrediad codiad • Chwydd yng nghesail y forddwyd • Symptomau yn y bronau yn cynnwys poen, lwmp, rhedlif o'r tethi, newidiadau yn y croen • Poen/màs yn y pelfis • Gwaedu rhwng mislifoedd • Gwaedu ar ôl cyfathrach rywiol • Problemau o ran y mislif – yn cynnwys dysmenorrhoea, menorrhagia, oligomenorrhoea, amenorrhoea cynradd ac eilaidd	• Profion gwaed FBC, U&Es, HbA1c, lipidau, testosteron, SHBG, mynegrif androgen rhydd, FSH/LH +/- prolactin, CA125, PSA • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys a chydag arhosiad

• Gofyn am archwiliadau pellach mewn modd priodol. • Argymell sgrinio cyhoeddus ac imiwneiddio yn unol â rhaglenni lleol a chenedlaethol.	• Dysparewnia • Llid yn y wain • Rhedlif o'r wain • Gorflewogrwydd • Symptomau'r menapos – yn cynnwys pyliau o wres, chwysu yn y nos, sychder y wain	
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Iechyd Meddwl • Dangos gwybodaeth am yr ystod o anghenion iechyd meddwl gwahanol a'u heffaith ar lesiant corfforol, ymddygiadol, emosiynol a seicolegol. • Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod unrhyw sbardunau a phwysigrwydd yr hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, ac arwyddion symptomatig a chlinigol. • Dangos dealltwriaeth o wasanaethau iechyd meddwl a gwasanaethau cysylltiedig, a'r polisïau a gweithdrefnau ar gyfer atgyfeirio unigolion iddynt. • Dangos gwybodaeth am y gwahanol gamau y gallwch eu cymryd os bydd anghenion iechyd meddwl a/neu broblemau cysylltiedig gan bobl, a sut i benderfynu pa gamau sy'n briodol. Deall pa wasanaethau sydd ar gael yn eich ardal i bobl sydd ag anghenion iechyd meddwl penodol, yn cynnwys meini prawf cymhwysra. • Dangos gwybodaeth am sut i asesu graddau'r brys sydd ei angen wrth atgyfeirio pobl i wasanaethau a sut i asesu risg .		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Deall goblygiadau anhwylder iechyd meddwl presennol perthnasol. • Cymryd hanes strwythuredig a phriodol. • Asesu effaith yr anhwylder sydd gan y person ar ei fywyd pob dydd, yn cynnwys bywyd gwaith, bywyd y cartref, bywyd cymdeithasol, cymeriant y deiet, cwsg, defnydd anghyfreithlon o gyffuriau, camddefnyddio cyffuriau ar bresgripsiwn, meddwl am hunan-niweidio bwriadol, ffurfio syniadau am hunanladdiad. • Datblygu, cynnal a defnyddio cysylltiadau ag asiantaethau eraill i helpu pobl sydd â phroblemau iechyd meddwl. • Bod yn ymwybodol o ganllawiau a llwybrau lleol ar gyfer atgyfeirio i	• Straen • Panig • Problemau iechyd meddwl ôl-enedigol • Drychiolaethau gweledol/clywedol • Paranoia • Dictor • Profedigaeth • Anhwylderau bwyta • Camddefnyddio sylweddau	• Holiadur Anhwylder Gorbryder Cyffredinol (GAD7) • Holiadur Iselder Ôl-enedigol Caeredin • Atgyfeirio i'r tîm argyfwng • Atgyfeirio brys a rheolaidd i wasanaethau gofal eilaidd • Atgyfeirio ar gyfer cwnsela/seicotherapi • Atgyfeirio i asiantaethau eraill

asiantaethau eraill i helpu'r grŵp cleientiaid, y cynnwys seiciatreg, cwnsela, grwpiau cymorth. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Deall yr angen am weithio amlasiantaethol i ddiogelu oedolion a gwybod sut i atgyfeirio os bydd pryderon yn codi. • Deall sut i atgyfeirio i'r tîm argyfwng. • Deall y gweithdrefnau a phrotocolau sydd ar waith y tu mewn a'r tu allan i'r practis mewn perthynas â diogelu oedolion, gofalu am oedolion agored i niwed. • Deall effaith anhwylderau tymor hir a diagnosisau eraill ar iechyd meddyliol a seicolegol. • Cydnabod yr effaith ddichonol o'r amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar iechyd meddwl a darparu gwybodaeth, cyngor ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio. • Deall ffyrdd i hyrwyddo ymadfer.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

System Gyhyrsgerberbydol • Dangos gwybodaeth am y system gyhyrsgerberbydol a'i heffaith ar systemau cysylltiedig. • Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl. • Dangos gwybodaeth am anatomi macrosgopig ac anatomi wyneb y system gyhyrsgerberbydol sy'n berthnasol i'r cymal/man a asesir a phatholeg yr ymgyflwyniad.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno â phroblem gyhyrsgerberbydol. • Deall goblygiadau anhwylder cyhyrsgerberbydol presennol. • Cyflawni archwiliad/asesiad cyhyrsgerberbydol priodol, yn cynnwys archwiliad o'r asgwrn cefn, ysgwydd, penelin, arddwrn, llaw a bysedd, y pelfis, y glun, y pen-glin, y ffêr, troed a bysedd y droed. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng cyhyrsgerberbydol amlwg. • Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol. • Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel pelydr-X, uwchsain, MRI, CT, profion gwaed etc.	• Poen • Chwydd • Cochni • Anystwythder • Ei chael yn anodd symud – sbastigedd • Mân anaf	• Tymheredd • Cyflymder y pwls • Archwiliad o'r asgwrn cefn, yn cynnwys y gwddf. Ysgwyddau, penelinoedd, arddyrnau, dwylo a bysedd. Cluniau, pelfis, pengliniau, fferau, traed a bysedd y traed. • Profion gwaed – FBC, calsiwm, ESR, CRP, fitamin D, ffactor rheumatoid, anti CCP, wrad, gwrthgyrff awto-imiwn • Pelydr-X • Uwchsain • Tomograffeg gyfrifiadurol (sgan CT)

• Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. (yn cynnwys, ymysg pethau eraill, ffisiotherapi, therapi galwedigaethol, orthoteg, orthopedeg). • Cydnabod yr effaith ddichonol o'r amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y system gyhyrsgerbydol a darparu gwybodaeth, cyngor ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Cydnabod effaith y broblem a gyflwynwyd ar ffordd o fyw a bywyd pob dydd y person.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

System Niwrolegol

- Dangos gwybodaeth am y system niwrolegol, a'i heffaith ar systemau cysylltiedig.
- Dangos gwybodaeth ynghylch sut i adnabod y dylanwad o fecanwaith unrhyw anaf, hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, arwyddion symptomatig a chlinigol sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.
- Dangos dealltwriaeth drylwyr o Ddeddf Galluedd Meddyliol (2005) a sut i'w chymhwyso wrth ymarfer, yn cynnwys y gweithdrefnau profi cymharol, yn cynnwys:
 - Yr ethos sy'n sail i Ddeddf Galluedd Meddyliol a rôl y teulu a ffrindiau, a chyfarwyddiadau uwch.
 - O dan ba amodau y penderfynir ar alluedd.

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgwyflwyno ag anhwylder niwrolegol neu anaf i'r pen. • Deall goblygiadau anhwylder niwrolegol presennol. • Cyflawni archwiliad/asesiad niwrolegol priodol. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng niwrolegol amlwg. • Cyflenwi a/neu roi therapiau priodol. • Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel sgan CT o'r pen, sgan MRI, profion gwaed etc.	• Newid mewn pŵer, tôn, sensitifrwydd • Paraesthesia • Newid yn y lefel ymwybyddiaeth • Gwendid – lleol, cyffredinol • Newid mewn cerddeddiad • Parlys yr wyneb • Cryndod • Newidiadau mewn lleferydd • Cur pen • Anaf i'r pen • Problemau cof • Dryswch	• Archwiliad niwrolegol – yn cynnwys archwilio, dylofi, atgyrchau, pŵer, tôn, cryfder, kannwyll y llygaid a nystagmws • Archwilio'r nerf creuanol • Archwiliad MMSE (mini mental state examination) • Tomograffeg gyfrifiadurol (sgan CT) • Sgan Delweddu Cyseiniant Magnetig (MRI) • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos, yn cynnwys clinig pyliau isgemia dros dro • Graddfa Coma Glasgow • Profion gwaed – ESR, U&E, lefelau cyffuriau e.e. cyffuriau gwrth-ddirdynol

• Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Cydnabod yr effaith ddichonol o'r amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y system niwrolegol a darparu gwybodaeth, cyngor ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Person Hŷn

Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:

- Ffactorau sy'n effeithio ar iechyd seicolegol, ffisiolegol a chymdeithasol y person hŷn.
- Canllawiau a llwybrau gofal lleol ar gyfer iechyd a llesiant pobl hŷn.
- Yr angen am weithio aml-asiantaeth i amddiffyn oedolion hŷn a gwybod sut i gydgyssylltu â gweithwyr iechyd proffesiynol eraill/gwasanaethau cymdeithasol.
- Sut i atgyfeirio i dimau pobl hŷn ac eiddilwch a chofnodi hynny'n briodol.

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyfwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Deall goblygiadau cydafiacheddau perthnasol presennol. • Deall goblygiadau amlgyffuriaeth a rhyngweithio rhwng cyffuriau wrth asesu person hŷn • Cymryd hanes, archwilio mewn ffordd briodol, gwneud asesiad, atgyfeirio ar gyfer archwilio pellach yn ôl yr angen, gan ystyried oed y person hŷn. • Hyrwyddo iechyd y person hŷn a helpu'r person hŷn, ei deulu a gofalwyr i wneud dewisiadau ar sail gwybodaeth. • Rheoli anhwylderau allweddol ac anhwylderau sy'n dangos arwyddion o berygl i bobl hŷn. • Bod yn ymwybodol o iselder, ynysigrwydd cymdeithasol, unigrwydd,		• Tymheredd • Cyflymder, rhythm, cyfaint a natur y pwls • Pwysedd gwaed • Cyfradd anadlu • Dirlawnder ocsigen • Amser ail-lenwi capilarïau • Adolygu systemau priodol yn ôl problem yr ymglyfwyniad • Asesu'r cof (e.e. 6CIT, GPCOG) • Iselder (e.e. HADS) • Asesiad Geriatrig Cynhwysfawr • Asesiad cwympiadau • Profion gwaed sy'n briodol i'r ymglyfwyniad • Atgyfeirio i dîm adnoddau cymunedol, tîm eiddilwch neu dîm arbenigaeth berthnasol • Diogelu

profedigaeth a ffactorau ariannol sy'n gysylltiedig ag iechyd a llesiant • Tynnu sylw at bwysigrwydd imiwneiddiadau perthnasol a rhoi anogaeth i'w derbyn yn unol â rhaglenni cenedlaethol. • Bod yn ymwybodol o ganllawiau a llwybrau lleol ar gyfer atgyfeirio i dimau ac asiantaethau sy'n hybu iechyd pobl hŷn yn eich ardal. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.		• Atgyfeirio ar gyfer gofal ataliol rheolaidd y llygaid a'r geg
--	--	---

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Pediatreg

Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:

- Ffactorau sy'n effeithio ar iechyd, twf/datblygiad y plentyn. E.e. cefndir genetig, hanes teuluol, demograffeg, ffactorau cynenedigol, dylanwadau teuluol a diwylliannol.
- Canllawiau a llwybrau lleol ar gyfer atgyfeirio i wasanaethau pediatreg, pediatreg gymunedol, ymwelwyr iechyd a'r tîm iechyd ysgolion.
- Yr angen am weithio aml-asiantaeth i amddiffyn plant a gwybod sut i gydgyssylltu â gweithwyr iechyd proffesiynol eraill/gwasanaethau cymdeithasol ynghylch plant mewn angen neu blentyn sydd â chynllun amddiffyn.
- Gweithdrefnau a phrotocolau sydd ar waith y tu mewn a'r tu allan i'r practis mewn perthynas â diogelu plant.
- Sut i atgyfeirio i dîm diogelu plant a chofnodi hynny'n briodol.
- Rôl y fydwraig, ymwelydd iechyd a thîm iechyd ysgolion a gwybod sut a pha bryd i atgyfeirio.

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyflynwyr dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Deall goblygiadau anhwylder perthnasol presennol. • Cymryd hanes, archwilio mewn ffordd briodol, gwneud asesiad, atgyfeirio ar gyfer archwilio pellach yn ôl yr angen, atgyfeirio'n effeithiol i wasanaethau eraill, gan ystyried oed y plentyn/person ifanc. • Bod â dealltwriaeth drylwyr o ffactorau sy'n effeithio ar iechyd, twf/datblygiad y plentyn/person ifanc. E.e. cefndir genetig, demograffeg, ffactorau cynenedigol, dylanwadau teuluol a diwylliannol.	• Plentyn agored i niwed • Brechau, yn cynnwys brechau llidiol, heintiedig, lleol a systemig, a brech cewyn • Pyreksia anhysbys ei darddiad • Baban yn crio • Symptomau yn y glust, yn cynnwys otalgia, rhedlif • Symptomau yn y llygad, yn cynnwys rhedlif o'r llygad, llygad binc, llygad goch, symptomau yn y golwg • Pesychu/brest dynn/gwichian/trallod anadlol/symptomau yn y trwyn • Llwnn tost/dolur gwddf	• Tymheredd • Cyflymder, rhythm, cyfaint a natur y pwls • Pwysedd gwaed • Cyfradd anadlu • Dirlawnder ocsigen • Amser ail-lenwi capilarïau • Adolygu systemau priodol yn ôl problem yr ymglyflynwyr • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio i'r fydwraig, ymwelydd iechyd, tîm iechyd ysgolion, pediatregydd, pediatregydd cymunedol, tîm diogelu plant

• Hybu iechyd y plentyn a helpu rhieni i wneud dewisiadau ar sail gwybodaeth. • Bod yn ymwybodol o ganllawiau a llwybrau lleol ar gyfer atgyfeirio i wasanaethau pediatreg, pediatreg gymunedol, ymwelwyr iechyd a'r tîm iechyd ysgolion. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Rheoli anhwylderau allweddol ac anhwylderau sy'n dangos arwyddion o berygl i blant. • Tynnu sylw at bwysigrwydd imiwneiddiadau mewn plentynod a rhoi anogaeth i'w derbyn yn unol â'r rhaglen genedlaethol.	• Chwydu, problemau bwydo, methu â ffynnu • Symptomau yn y coluddion, yn cynnwys dolur rhydd, rhwymedd, llyngyr • Symptomau wrinol • Poen yn yr abdomen • Ymddygiad problemus • Yn llipa • Symptomau cyhyrsgerbydol • Esgeuluso'r dannedd • Problemau ymddygiad	• Profion gwaed – dim ond pan fyddant yn gwbl angenrheidiol – yn briodol i'r ymgyflwyniad
--	---	---

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Poen: asesu a rheoli Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol: • Ffisioleg poen fel y mae'n ymwneud ag ymgyflwyniad clinigol poenau ac effeithiau poen ar y person. • Offer a dulliau asesu poen. • Ymgyflwyniadau annodweddiadol oherwydd poen.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Deall goblygiadau anhwylder perthnasol presennol. • Dangos y gallu i asesu poen aciwt a phoen cronig. • Adnabod a chydabod effaith poen ar weithgareddau bywyd pob dydd y person a'i lesiant. • Rhagnodi mewn modd priodol gan gynnwys yr angen am ddarparu poenleddfwyr amlfoddol. • Rhoi sylw i opsiynau triniaeth a'u hadolygu. • Cydnabod bod poen yn achos dichonol i ddelirium a/neu aflonyddwch meddwl. • Hyrwyddo timau aml-ddisgyblaeth a gofal lliniarol wrth weithio gyda phobl sydd mewn poen. • Cyflawni asesiad, gan ddefnyddio profion priodol ac atgyfeirio i wasanaethau yn ôl yr angen.	• Poen aciwt • Poen cronig • Poen yn gwaethygu • Newid yn y math o boen • Rheoli poen yn aneffeithiol • Poen yn effeithio ar gwsg	• Timau Rheoli Poen • Ymchwiliadau sy'n briodol i'r ymgyflwyniad

• Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol: Fframwaith cyfreithiol allweddol sy'n ymwneud â gofal diwedd oes fel DNACPR, Cyfarwyddiadau Uwch, Atwrneiaeth Arhosol, Gorchmynion Caniatáu Marwolaeth Naturiol a Chynlluniau Uwchgyfeirio Triniaeth.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymglyflwyno sy'n derbyn gofal lliniarol neu sydd yn nyddiau neu flwyddyn olaf ei fywyd. • Cyflawni asesiad ac archwiliad priodol o systemau a symptomau. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol, yn cynnwys y defnydd o ymyriadau anffarmacolegol. • Canfod yr angen am roi triniaeth ar unwaith ar gyfer argyfyngau gofal lliniarol sy'n ymwneud ag oncoleg fel cywasgu	• Poen • Cyfog/chwydu • Aflonyddwch meddwl • Hwyliau isel	• Meini prawf a phrosesau atgyfeirio i liniaru poen a symptomau • Adolygu systemau priodol yn ôl problem yr ymglyflwyniad • Atgyfeirio ar gyfer gofal – e.e. nyrsys ardal, gofal lliniarol, Macmillan

metastatig ym madruddyn y cefn, rhwystro'r vena cava uwch a hypercalcaemia. • Canfod a rhesymoli unrhyw angen am gymorth ychwanegol i'r person a'r gofalwr/teulu at anghenion cymdeithasol, seicolegol a meddygol. • Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr.		
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Therapiwteg Ffarmacolegol

- Dangos gwybodaeth am yr ystod eang o ystyriaethau o ran therapiwteg ffarmacolegol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn ymarfer perthnasol gan Uwch-ymarferwyr Nyrsio

Sgiliau Clinigol Craidd

- Cwblhau Fframwaith Cymwyseddau Rhagnodi'r Gymdeithas Fferyllol Frenhinol neu fframweithiau cymwyseddau lleol lle mae'r rhain ar waith
- Cytuno a chymeradwyo Llyfr Fformiwlâu Personol, os yw hyn yn berthnasol.
- Rhoi Rhif Rhagnodi Gofal Sylfaenol.
- Cyfeiriadedd y system rhagnodi digidol.
- Ymwybyddiaeth o Stiwardiaeth ar Wrthfotigau
- Cymhlethdod y rhagnodi lle mae cydafiacheddau, a'r cydbwysedd rhwng risg a budd
- Dulliau o egluro risgiau i gleifion, yn cynnwys taflenni gwybodaeth i gleifion ac adnoddau i'w helpu i benderfynu
- Rhyngweithio rhwng nifer o gyffuriau sy'n gyffredin wrth ragnodi mewn Gofal Sylfaenol
- Mecanweithiau adrodd ar gyfer adweithiau niweidiol i gyffuriau
- Ystyriaethau moesegol ar gyfer cynrychiolwyr fferyllol, rheoliadau ar hysbysebu a gwrthdaro buddiannau
- Rôl y Tîm Rheoli Meddyginiaethau ac Uwch-ymarferwyr Fferylliaeth mewn Gofal Sylfaenol
- Ymgyrchoedd imiwneiddio rhag y ffliw, clefydau niwmococol ac ymgyrchoedd imiwneiddio perthnasol eraill.
- Rhagnodi Cymdeithasol mewn Gofal Sylfaenol
- Cyfleoedd a phrosesau ar gyfer tynnu rhagnodiad yn ôl

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

System Arennol a Chenhedlol-wrinol

Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:

- Y system arennol, dadansoddi difrifoldeb a'i effaith ar systemau cysylltiedig.
- Sut mae dylanwadau o hanes seicogymdeithasol, hanes teuluol, oed, ffactorau risg, arwyddion symptomatig a chlinigol, yn berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl
- Sut i adnabod y symptomau perthnasol, arwyddion clinigol a nodweddion anatomegol a ffisiolegol dichonol mewn: • Pobl a gafodd anaf aciwt i aren; • Pobl â Methiant Cronig yr Arennau

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng arennol amlwg. • Deall goblygiadau anhwylder arennol/cenhedlol-wrinol presennol. • Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgwyflwyno â phroblem yn y system arennol neu genhedlol-wrinol. • Cyflawni archwiliad/asesiad priodol o'r abdomen/system genhedlol-wrinol. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol, yn cynnwys y defnydd o ymyriadau anffarmacolegol. • Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol.	• Haematwria • Symptomau wrinol – dyswria, amllder, brys, petruster, anymataliaeth, ataliad wrin • Canlyniadau annormal o brofion gwaed – gweithrediadau arennol di-drefn, yn cynnwys clefyd cronig yn yr arennau ac anaf aciwt i aren • Hanes teuluol o broblemau/clefydau yn yr arennau • Problemau â chathetrau • Ailheintio	• Pwysedd gwaed • Profion gwaed - U&Es, PSA, ACR • Archwilio'r abdomen – yn cynnwys archwilio, clustfeinio, taro a dylofi • Archwilio'r prostad • Dadansoddi wrin • Meithrin samplau wrin o ganol y llif • Sgan uwchsain o'r arennau, wreterau a'r bledren (KUB) • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos

• Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel dadansoddi wrin, sgan uwchsain (KUB) a phrofion gwaed etc. • Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Canfod a rheoli cymhlethdodau wrth ddefnyddio dyfeisiau meddygol, fel cathetrau wrinol ac wrostomâu. • Cydnabod yr effaith ddichonol o'r amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y systemau arenol a chenhedlwl-wrinol a darparu gwybodaeth, cyngor ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio, e.e. ar gyfer camddefnyddio sylweddau neu golli pwysau etc. • Cydnabod effaith problem yr ymgyflwyniad ar ffordd o fyw a bywyd pob dydd y person.		
---	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

System Anadlu Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol: • Y system anadlu, dadansoddi difrifoldeb, a'i effaith ar systemau cysylltiedig. • Sut i adnabod dylanwad hanes seicogymdeithasol, teuluol a galwedigaethol, oed, ffactorau risg, arwyddion symptomatig a chlinigol, sy'n berthnasol i anatomi a ffisioleg normal ac annormal mewn pobl.		
Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno pan fydd argyfwng anadlol amlwg, yn cynnwys ataliad anadlol, trallod anadlol ac anaffylacsis. • Deall goblygiadau anhwylder anadlol presennol. • Cymryd hanes strwythuredig a phriodol y person sy'n ymgyflwyno ag anhwylder anadlol. • Cyflawni asesiad anadlol priodol, yn cynnwys archwilio, dylofi, taro a chlustfeinio. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Cyflenwi a/neu roi therapïau priodol. • Canfod a rhesymoli'r angen am brofion ychwanegol fel pelydr-X, profion gwaed, profion gweithrediadau anadlu etc.	• Diffyg anadl, anawsterau anadlu • Poen wrth anadlu • Pesychu, yn cynnwys haemoptysis • Brest dynn • Dal anadl wrth gysgu • Gwelwder, syanosis	• Tymheredd • Cyflymder, rhythm, cyfaint a natur y pwls • Pwysedd gwaed • Cyfradd anadlu • Dirlawnder ocsigen • Archwiliad anadlol – yn cynnwys archwilio, clustfeinio, taro a dylofi • Asesu am lymffadenopathi • Sampl sbwtwm • Pelydr-X o'r frest • Profion gwaed –FBC, ESR • Cyfradd anterth llif • Profion FeNO • Sbirometreg • Sgôr Epworth • Meini prawf ar gyfer atgyfeirio rheolaidd, brys ac arhosiad 2 wythnos

• Canfod yr angen am gymorth clinigol a phroffesiynol ychwanegol fel atgyfeirio, ail farn etc. • Gallu ysgrifennu llythyr atgyfeirio priodol a chynhwysfawr. • Cydnabod yr effaith ddichonol o'r amgylchedd, ffordd o fyw a geneteg ar y system anadlu a darparu gwybodaeth, cyngor ar ffyrdd o fyw a hybu iechyd neu atgyfeirio, e.e. ar gyfer rhoi'r gorau i ysmegu, etc. • Cydnabod effaith problem yr ymgyflwyniad ar ffordd o fyw a bywyd pob dydd y person.		
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymglyfwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
Ymglyfwyniadau clinigol allweddol ychwanegol Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth am amrywiaeth o ymglyfwyniadau clinigol ychwanegol sy'n berthnasol i gwmpas ymarfer yr ymarferydd dan sylw.		
• Cymryd hanes strwythuredig a phriodol. • Cyflawni archwiliad/asesiad priodol. • Darparu diagnosis gwahaniaethol ar sail tystiolaeth ac awgrym ar gyfer cynllun rheoli/gofal a chymorth personol. • Canfod yr angen am drin person ar unwaith a chychwyn y driniaeth honno. • Gwneud atgyfeiriadau addas a phriodol.	• Wedi blino drwy'r amser • Poenau cyffredinol • Lymffadenopathi • Problemau cysgu • Twymyn • Camddefnyddio sylweddau / alcohol • Gorddos / gwenwyno • Oedolyn agored i niwed • Pryder gan y teulu/gofalwr • Rhagduddiad genetig	• Tymheredd • Pwls • Profion gwaed – FBC, TFT, HbA1c, LFT, U&Es • Adolygu systemau priodol yn yr un modd â'r adrannau eraill yn ôl problem yr ymglyfwyniad • Atgyfeirio i wasanaethau camddefnyddio sylweddau/alcohol • Gwasanaethau cymorth i ofalwyr/teuluoedd • Sut i gael gafael ar wybodaeth gan y ganolfan wenwynau • Meini prawf a phrosesau ar gyfer atgyfeirio oedolion agored i niwed i gael asesuadau a chymorth • Meini prawf atgyfeirio ar gyfer sgrinio genetig, cwnsela

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol = Ym

Dulliau ymgynghori eraill (ffôn, e-bost, Skype, ymweld â'r cartref, grŵp, drwy gyfieithydd etc.)

Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:

- Yr heriau sy'n codi wrth ymgynghori drwy ddull arall.
- Effaith cyfathrebu aneiriol wrth ymgynghori drwy ddulliau eraill.
- Addasu'r ymgynghoriad yn briodol gan roi ystyriaeth arbennig i gyfrinachedd (e.e. sicrhau eich bod yn siarad â'r person cywir, cydsyniad etc.)
- Yr heriau sy'n codi wrth gymryd hanes y person o bell (e.e. heb gliwiau gweledol).

Sgiliau Clinigol Craidd	Ymgwyflwyniadau dangosol	Ymchwiliadau / atgyfeiriadau clinigol allweddol (gallant gynnwys, ymysg eraill)
• Meddu ar sgiliau ar gyfer cyfieithu gan ddefnyddio cyfieithydd – gall hyn fod ar gyfer cyfieithu mewn ymgynghoriad wyneb yn wyneb neu dros y ffôn e.e. cyfieithydd Iaith Arwyddion Prydain, defnyddio dolen clywed, neu gyfieithydd Makaton. • Darparu gwybodaeth i'r person ac i'r cyfieithydd am bwrpas a natur y rhyngweithio. • Cytuno â'r cyfieithydd ar ei rôl, unrhyw ymyriadau y dylai eu gwneud, a lefel y manyldeb sydd ei hangen wrth gyfathrebu.	• Unrhyw un o'r ymgwyflwyniadau uchod yng nghyd-destun dulliau ymgynghori eraill	• Gwasanaethau cyfieithu • Grwpiau eiriolaeth • Llywodraeth leol/Gofal cymdeithasol • Sefydliadau'r Trydydd Sector

• Egluro i'r cyfieithydd unrhyw dermau a chysyniadau penodol a all fod yn anghyfarwydd iddo. • Cael eglurhad gan y cyfieithydd am unrhyw gyfathrebu gan y person nad ydych yn ei ddeall. • Helpu'r cyfieithydd i weithio mewn ffyrdd sy'n hyrwyddo hawliau a dewisiadau'r person, yn parchu ei brofiadau, ei arbenigedd a'i alluoedd, ac yn hyrwyddo cynhwysiant. • Sicrhau bod y cyfieithydd yn caniatáu digon o amser i'r person gyfleu ei feddyliau, barn a dymuniadau'n llawn. • Monitro'r dealltwriaeth gan bawb sy'n gysylltiedig ac effeithiolrwydd y cyfieithu. • Addasu'r rhyngweithio i wella cyfathrebu a dealltwriaeth. • Crynhoi'r hyn a gyfathrebwyd ar bwyntiau priodol i sicrhau bod pawb sy'n gysylltiedig yn cytuno ar yr hyn a gyfathrebwyd ac unrhyw gamau i'w cymryd.		
--	--	--

Math o Dystiolaeth: Ysgrifenedig = Ysg, Arsylwyd = Ar, Trafodwyd = Tr, Ymarferol =Ym

YMARFER UWCH MEWN GOFAL SYLFAENOL AC ARWAIN	COLOFN 2: RHEOLI	Dyddiad/ Llofnod	Tystiolaeth	Dyddiad/ Llofnod	Tystiolaeth
Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:					
• Canfod yr angen am newid					
• Arwain arloesi					
• Rheoli newid					
• Datblygu gwasanaethau					
• Datblygu'r achos o blaid newid					
• Negodi a dylanwadu ar sgiliau					
• Rhwydweithio					
• Datblygu timau					
YMARFER UWCH MEWN GOFAL SYLFAENOL	COLOFN 3: ADDYSG	Dyddiad/ Llofnod	Tystiolaeth	Dyddiad/ Llofnod	Tystiolaeth
Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:					
• Egwyddorion addysgu a dysgu					
• Helpu eraill i ddatblygu eu sgiliau a'u gwybodaeth					
• Hyrwyddo dysgu / hwyluso amgylchedd dysgu					

• Addysgu defnyddwyr gwasanaethau a rhoi gwybodaeth iddynt				
• Datblygu deunyddiau addysg i ddefnyddwyr gwasanaethau				
• Addysgu, mentora a hyfforddi				
• Cydgysylltu goruchwyliaeth glinigol				
YMARFER UWCH MEWN GOFAL SYLFAENOL	COLOFN 4: YMCHWIL	Dyddiad/ Llofnod	Tystiolaeth	Dyddiad/ Llofnod
Dangos a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth am y canlynol:				
• Gallu i gael gafael ar ymchwil / defnyddio systemau gwybodaeth				
• Sgiliau arfarnu / gwerthuso beirniadol				
• Sut i gyfrannu at gynnal neu gymryd rhan mewn ymchwil glinigol				
• Ymchwil ansoddol				
• Ymchwil feintiol				
• Adolygiadau systematig a metaddadansoddi				
• Yr ‘hierarchaeth tystiolaeth’ a chryfder ymchwil				
• Cymryd rhan wrth archwilio a gwerthuso gwasanaethau				
• Y gallu i gymhwyso canfyddiadau ymchwil at ymarfer				

• Datblygu polisiâu, protocolau a chanllawiau				
• Cyflwyniadau mewn cynadleddau				
• Cyhoeddiadau				
• Ennill Tystysgrif Ymarfer Clinigol Da NIHR				

Cynllun Datblygiad Personol

CYTUNO AR FLAENORIAETHAU HYFFORDDI	MANYLION GORUCHWYLIO AR GYFER THEORI SYLFAENOL AC YMARFER	AMSERLEN CYFLAWNI
ASESWYD GAN:		
DYDDIAD:		

CYFNOD ADOLYGU NESAF:	
----------------------------------	--

Atodiadau

Atodiad 1

Y Continwmm rhwng Uwch-ymarferydd ac Ymarferydd Ymgynghorol

Mae'r pedair colofn sy'n cyfleu rolau ymarfer uwch yn cydweddu'n agos â phum cydran rolau'r Nyrs, Bydwraig ac Uwch-ymarferydd Nyrsio Ymgynghorol ar gyfer GIG Cymru sydd wedi'u disgrifio yn y Canllaw i Ymarferwyr Ymgynghorol anfeddygol (Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, 2007).

Y pum cydran mewn rolau ymgynghorol yw:

- Ymarfer uwch arbenigol
- Addysg, hyfforddiant a datblygiad
- Arwain ac ymgynghoriaeth
- Ymchwil a gwerthuso
- Datblygu gwasanaethau mewn ffordd strategol.

Mae disgwyl i'r rôl Ymgynghorol gyrraedd lefelau uchel/arbenigol yn yr holl gydrannau hyn, o'u cymharu â'r Uwch-ymarferydd, lle mae gofyniad am ymarfer uwch arbenigol sydd wedi'i wireddu'n llawn, gyda lefelau is o arbenigedd ac ymarfer yn y cydrannau/colofnau eraill. Yn benodol, nid oes cylch gwaith cyffredinol ar gyfer datblygu gwasanaethau mewn ffordd strategol yn rôl yr Uwch-ymarferydd.

O Fframwaith Ymarfer Uwch Cymru (2010)

Atodiad 2

Cyfranwyr i'r Fframwaith Cymwyseddau i Nyrsys mewn Ymarfer Cyffredinol i Gymru

Alyson Lloyd-Thomas

Cynghorydd Nyrsio Gofal Sylfaenol
Bwrdd Iechyd Prifysgol (BIP) Hywel Dda

Dr Angela Roberts

Nyrs Arweiniol mewn Gofal Sylfaenol
(Canol)
BIP Betsi Cadwaladr

Catrin Macey

Nyrs Arweiniol Glinigol mewn Gofal
Sylfaenol (Gorllewin)
BIP Betsi Cadwaladr

Chiquita Cusens

Nyrs Arweiniol Genedlaethol ar gyfer
Gofal Sylfaenol a Chymunedol,
Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol
Cymru

Chris Poole

Arweinydd Tîm y Gwasanaeth Nyrsio
Gofal Sylfaenol
BIP Cwm Taf Morgannwg

Chrissie Owens

Uwch-nyrs Atal a Rheoli Heintiau
Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Dawn Parry

Uwch-ymarferydd Nyrsio Gofal Sylfaenol a
Chymunedol
BIP Aneurin Bevan

Emily Davies

Uwch-nyrs y Grŵp Cynaliadwyedd, Gofal
Sylfaenol, Cymunedol a Therapi
BIP Bae Abertawe

Helen Earland

Arweinydd Gweithredol Clinigol, Gofal
Sylfaenol, Cymunedol a Chanolraddol a
Meddygon Teulu y Tu Allan i Orlau Arferol
BIP Caerdydd a'r Fro

Juliet Norwood

Nyrs Ranbarthol De-ddwyrain Cymru.
Fframwaith Gofal Sylfaenol Canser
Macmillan

Kate Wakeling

Ymarferydd Nyrsio, Gofal Sylfaenol,
Cymunedol a Chanolraddol
BIP Caerdydd a'r Fro

Louise Walby

Uwch-nyrs, Tîm Gofal Sylfaenol
BIP Cwm Taf Morgannwg

Lucy Kings

Pennaeth Nyrsio Gofal Sylfaenol
BIP Aneurin Bevan

Lynne Cronin

Uwch-nyrs, Gofal Sylfaenol, Cymunedol a
Chanolraddol
BIP Caerdydd a'r Fro

Marie Davies

Dirprwy Gyfarwyddwr Nyrsio
Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Michelle Treasure

Addysgydd Clinigol, Gofal Sylfaenol,
Cymunedol a Chanolraddol
BIP Caerdydd a'r Fro

Natalie Janes

Uwch-nyrs, Gofal Sylfaenol a Chymunedol
BIP Aneurin Bevan

Nia Boughton

Nyrs Ymgynghorol - Gofal Sylfaenol
BIP Betsi Cadwaladr

Pam Penman

Cynghorydd y Sector Annibynnol a'r
Gymuned
RCN Cymru

Paul Labourne

Swyddog Nyrsio
Llywodraeth Cymru

Polly Leet

Uwch-nyrs Gofal Sylfaenol
BIP Hywel Dda

Rebecca Gill

Addysgydd Ymarfer Clinigol
BIP Cwm Taf Morgannwg

Shelley Lewis

Nyrs Datblygu Ymarfer, Gofal Sylfaenol
BIP Betsi Cadwaladr

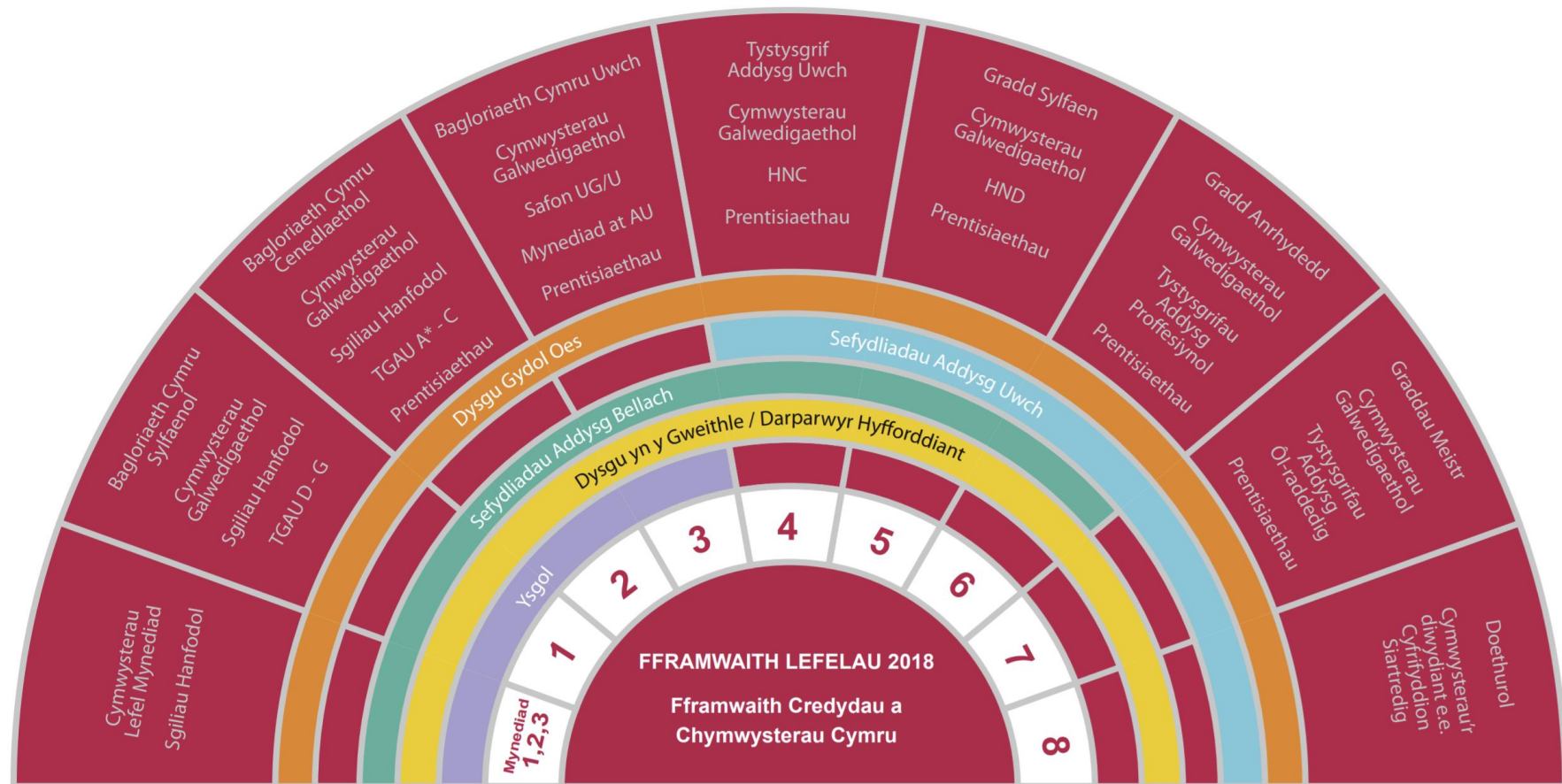
Dr Sue Thomas

Uwch-ymarferydd Nyrsio Gofal Sylfaenol,
Canolfan Feddygol Wellspring ac
Arweinydd Clwstwr Gofal Sylfaenol,
Gorllewin Casnewydd
BIP Aneurin Bevan

Atodiad 3

Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru: Llwybrau Dysgu a Datblygu (o FfCChC, 2018)

Mae'r Lefelau yn dangos yr holl lwybrau dysgu o'r camau cyntaf un (Mynediad) i'r rhai uchaf (Lefel 8). Mae'r diagram yn egluro'r lefelau ac yn dangos enghreifftiau o gymwysterau a darpariaethau dysgu sydd yn y fframwaith.

KEY ELEMENTS OF THE CAREER FRAMEWORK

9	More Senior Staff - Level 9 Staff with the ultimate responsibility for clinical caseload decision making and full on-call accountability.
8	Consultant Practitioners- Level 8 Staff working at a very high level of clinical expertise and/or have responsibility for planning of services.
7	Advanced Practitioners - Level 7 Experienced clinical professionals who have developed their skills and theoretical knowledge to a very high standard. They are empowered to make high-level clinical decisions and will often have their own caseload. Non-clinical staff at Level 7 will typically be managing a number of service areas.
6	Senior Practitioners/Specialist Practitioners - Level 6 Staff who would have a higher degree of autonomy and responsibility than 'Practitioners' in the clinical environment, or who would be managing one or more service areas in the non-clinical environment.
5	Practitioners - Level 5 Most frequently registered practitioners in their first and second post-registration/ professional qualification jobs.
4	Assistant Practitioners/Associate Practitioners - Level 4 Probably studying for foundation degree, BTEC higher or HND. Some of their remit will involve them in delivering protocol-based clinical care that had previously been in the remit of registered professionals, under the direction and supervision of a state registered practitioner.
3	Senior Healthcare Assistants/Technicians - Level 3 Have a higher level of responsibility than support worker, probably studying for, or have attained NVQ level 3, or Assessment of Prior Experiential Learning (APEL).
2	Support Workers - Level 2 Frequently with the job title of 'Healthcare Assistant' or 'Healthcare Technician' - probably studying for or has attained NVQ Level 2.
1	Initial Entry Level Jobs - Level 1 Such as 'Domestics' or 'Cadets' requiring very little formal education or previous knowledge, skills or experience in delivering, or supporting the delivery of healthcare.

Cyfeiriadau

American Association of Colleges of Nursing (2004) *The American Nurses Association's definition of a Clinical Nurse Specialist*. Ar gael yn <https://www.aacnnursing.org/News-Information/Position-Statements-White-Papers/CNS>. Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Brindle D (2011) *Guiding Patients through Complexity: Modern Medical Generalism*. Report of an Independent Commission for the RCGP and the Health Foundation. Health Foundation, London

Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol (2012) *Medical generalism: Why expertise in whole person medicine matters*. Royal College of General Practitioners, London

Coleg Nyrsio Brenhinol (2018) *Advanced Level Nursing Practice. Section 1: The registered nurse working at an advanced level of practice*. Royal College of Nursing, London

GIG Cymru/NLIAH (2010a) *Framework for Advanced Nursing, Midwifery and Allied Health Professional Practice in Wales*. National Leadership Agency for Healthcare (NLIAH). Ar gael yn: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/documents/829/NLIAH%20Advanced%20Practice%20Framework.pdf> Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

GIG Cymru /NLIAH (2010b) *Advanced Practice: the portfolio*. Ar gael yn: http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/documents/829/NLIAH%20Advanced%20Practice_The%20Portfolio%20Report_FINAL.pdf Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Gunn J, Palmer V, Naccarella L a Kokanovic R (2008) The promise and pitfalls of generalism in achieving the Alma-Ata vision of health for all. *The Medical Journal of Australia*. Vol. 189(2), 110-112

Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol GIG Cymru (2004) *Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Contractau Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol) (Cymru)*. Ar gael yn: <https://www.legislation.gov.uk/wsi/2004/478/made>. Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Health Education England (2015) *General Practice and District Nursing Service: Education and Career Framework*. Health Education England, London

Leary A (2020) *Using specialist nurses as a solution to quality and efficiency issues in healthcare*. London South Bank University. Ar gael yn: <https://www.lsbu.ac.uk/stories/specialist-nurses> Cyrchwyd 22 Chwefror 2021

Llywodraeth Cymru (2009) *Post Registration Career Framework for Nurses in Wales*. Ar gael yn: <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-03/post-registration-career-framework-for-nurses-in-wales.pdf> Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Llywodraeth Cymru (2018a) *Cymru Iachach: ein Cynllun Iechyd a Gofal Cymdeithasol*. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-04/cymru-iachach-ein-cynllun-iechyd-a-gofal-cymdeithasol.pdf> Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Llywodraeth Cymru (2018b) *Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru* Ar gael yn <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-01/cqfw-brochure.pdf> Cyrchwyd 3 Mai 2021

Llywodraeth Cymru (2021a) *Gweithlu practis cyffredinol: ar 30 Medi 2020*. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/gweithlu-practis-cyffredinol-ar-30-medi-2020> Cyrchwyd 20 Ebrill 2021

Llywodraeth Cymru (2021b) *Fframwaith Clinigol Cenedlaethol: System Ddysgu Iechyd a Gofal*. Llywodraeth Cymru, Caerdydd

Pwyllgor Nyrsio a Bydwreigiaeth (1998/2001) *Standards for Specialist Education and Practice*. Ar gael yn: <https://www.nmc.org.uk/globalassets/sitedocuments/standards/nmc-standards-for-specialist-education-and-practice.pdf> Cyrchwyd 1 Mawrth 2021

Queen's Nursing Institute (QNI) (2020) *Standards of Education and Practice for Nurses New to General Practice Nursing*. QNI, London.

Queen's Nursing Institute a Queen's Nursing Institute Scotland (2017) *Voluntary Standards for General Practice Education and Practice*. QNI, London

Reeve J, Irving G a Dowrick C (2011) Can generalism help revive the primary healthcare vision? *Journal of the Royal Society of Medicine*. Vol. 104(10), 395–400

Reeve J, Blakeman T, Freeman GK, Green L, James P, Lucassen P, Martin C, Sturmberg J a van Weel C (2013) Generalist solutions to complex problems; generating practice-based evidence - the example of managing multi-morbidity. *BMC Family Practice*. Vol. 14.

Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol (2018) Ar gael yn:

<http://www.gofalsylfaenolun.cymru.nhs.uk/sitesplus/documents/1191/Strategic%20Programme%20for%20Primary%20Care%20WT%20%28Cym%29.pdf> Cyrchwyd 22 Chwefror 2021

Sefydliad Ymarfer Cyffredinol yr RCGP a'r Coleg Nyrsio Brenhinol (RCN) (2015) *General Practice Nurse Competencies*. Ar gael yn

<https://www.rcgp.org.uk/-/media/Files/Policy/A-Z-policy/2015/RCGP-General-Practice-Nurse-competencies-2015.ashx?la=en>

Cyrchwyd 1 Chwefror 2021

Sefydliad Ymarfer Cyffredinol yr RCGP (2015) *General Practice Advanced Nurse Practitioner Competencies*. Ar gael yn:

<https://www.rcgp.org.uk/-/media/Files/Policy/A-Z-policy/2015/RCGP-general-practice-advanced-nurse-practitioner-competencies-may-2015-A.ashx?la=en> Cyrchwyd 1 Chwefror 2021

Skills for Health (2003) *Key Elements of the Career Framework*. Ar gael yn: https://skillsforhealth.org.uk/wp-content/uploads/2020/11/Career_framework_key_elements.pdf

Cyrchwyd 1 Chwefror 2021

Skills for Health (2020) *Core Capabilities Framework for Advanced Clinical Practice Nurses Working in General Practice/Primary Care in England*. Skills for Health. London

Sladden J (2006) Does the whole in health care need to be filled holistically? *BMJ Career Focus*. Vol. 332(7545), 133.

